ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԻԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 05 (1355) ՇԱԲԱԹ, ՓԵՏՐՈՒԱՐ 23, 2008
VOLUME 28, NO. 05 (1355) SATURDAY, FEBRUARY 23, 2008

Պաշտօնաթերթ՝
Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Արեւմտեան Ամերիկայի

MASSIS Weekly
1060 N. Allen Ave. Suite 101
Pasadena, California 91104

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՎԱՏԱԳՈՅՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑԱՆ ԲՌՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՊՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՄԹՆՈԼՈՐՏԻՆ ՄԷՋ

ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՈՒ ՓՈԽՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐ ՄԻԱՑԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՄԱՆ

Փետրուար 21-ին Օփերայի հրապարակին վրայ սկսած նստացոյցին ելոյթ կ'ունենայ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան

Փետրուար 20-ին բազմահազար ժողովուրդ բողոքի ցոյցի ելած էր Երեւանի փողոցներուն վրայ

Երեքշաբթի, Փետրուար 19-ին տեղի ունեցած Հայաստանի նախագահական ընտրութիւնները յատկանշուեցան բռնութիւններով, ապօրինութիւններով եւ լայնածաւալ այնպիսի խախտումներով, որոնք անգամ մը եւս կու գան կասկածի տակ առնելու ընտրական ամբողջ գործընթացը եւ պաշտօնական արդիւնքներու համաձայն ընտրուած նախագահի օրինականութիւնը:

Շատ մը քաղաքական դիտորդներու կարծիքով տեղի ունեցածը կարելի չէ անգամ որակել ընտրութիւններ: Տիրապետողը ծեծն ու ֆիզիքական ճնշումներն էին, ձայներու հաշուարկման ժամանակ ելեքտրական հոսանքներու անջատումներուն ընկերակցող տուփերու մէջ ապօրէն կերպով լեցուած քուէաթուղթերն էին, ժողովուրդի վրայ կատարուած ճնշումներն էին, մէկէ աւելի անգամներ եւ երկրէն բացակայողներու փոխարէն կատարուած քուէարկութիւններն էին:

Ստորեւ՝ դէպքերու զարգացման ընթացքը ընտրութիւններու աւարտէն ետք:

Երեքաբթի երեկոյան ժամը 8-ին, քուէարկութեան աւարտին, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակիցները վստահ էին իրենց թեկնածուի յաղթանակին եւ չվարանեցան շնորհաւորելու Հայաստանի ժողովուրդը՝ յաղթանակի առթիւ:

«Ի հեճուկս իշխանութեան, աւազակապետութեան, մենք յաղթել ենք հանրապետութեան ողջ տարածքում: Մեր ստացած տուեալները ապացուցում են, որ եղել է շատ բարձր մասնակցութիւն եւ ընտրութեանը մասնակցածների ճնշող մեծամասնութիւնը իր ձայնը տուել է մեր թեկնածուին՝ հանրապետութեան հիմնադիր նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին»,- յայտարարեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախընտրական շտաբի պետ Ալեքսանդր Արզումանեանը: Ան յայտնեց, որ գործող իշխանութիւնները ինչպէս 2000-ին, 2005-ին, 2007-ին պիտի ընէ ամէն ինչ, որպէսզի կարողանան կեղծել, եւ աւելցուց.«Վստահ եմ, որ այս անգամ հասարակութիւնը գիտի, թէ ում է իր ձայնը տուել, գիտի իր ձայնի արժէքը, կարեւորութիւնը եւ թոյլ չի տալու որ ուէւէ մէկը հերթական անգամ իրենից գողանայ իր քուէն: Այս յաղթանակի համար ես ուզում եմ շնորհաւորել հասարակութեանը, եւ վստահ եմ, որ բոլորդ էլ տիրապետում էք իրավիճակին եւ գիտէք, թէ ինչ քայլեր են իրականցրել իշխանութիւնները»:

Միւս կողմէ սակայն, Կեդրոնական Ընտրական Յանձնաժողովը եկաւ յայտարարելու թէ, քուէարկութեան մասնակցած է 1 միլիոն 669 հազար 114 ընտրող եւ այս ձայները բաշխուած են հետեւեալ ձեւով:

Սերժ Սարգսեան՝ 859, 451 ձայն 51,66 տոկոս

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան՝ 349,774 ձայն 21,02 տոկոս

Արթուր Բաղդասարեան՝ 271,688 ձայն 16,3 տոկոս

Վահան Յովհաննիսեան՝ 100,515 ձայն 6,04 տոկոս

Մնացեալ թեկնածուները ստացած են մէկ տոկոս եւ աւելի պակաս ձայներ:

Փետրուար 20-ին, ԵԱՀԿ-ի դիտորդները Երեւանի մէջ կայացած մամլոյ ասուլիսին յայտարարեցին, որ Հայաստանի նախագահական ընտրութիւնները տեղի են ունեցած «հիմնականին մէջ երկրի ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւններուն համապատասխան»:

Եւրոպացի դիտորդները, որոնք անցեալին կը խօսէին ընտրութիւններու ազատ եւ արդար ըլլալու կամ չըլլալու մասին, այսօր դադրած են օգտագործել այդ բառերը եւ փոխարէնը եկան ըսելու՝«Մենք երբեք չենք մեկնաբանէր արդիւնքը, մենք կը մեկնաբանենք գործընթացը»:

Նոյն օրը, աւելի քան 200 հազար երեւանցիներ համախմբուելով Մատենադարանի առջեւ եւ ապա մայրաքաղաքի փողոցներով ցոյցի դուրս գալով եկան յայտարարելու թէ, չեն ճանչնար ընտրութիւններու արդիւնքները:

Ժողովուրդի առջեւ իր ունեցած ելոյթի ընթացքին Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց թէ, իրենք ունին գործողութիւններու յստակ ծրագիր:

«Բիրտ ուժը բռնութիւն է գործադրել մեր ժողովրդի կամքի վրայ: Զնայած իշխանութիւնների եւ քրէական աշխարհի գործադրած բոլոր ջանքերին, երեկոյան ժամը 8-ին ժողովրդի թեկնածուն արդէն յաղթել էր», - ըսաւ Տէր-Պետրոսեան եւ որպէս հիմնական ընտրախախտում առանձնացուց յաւելեալ քուէաթերթիկներու տպագրութիւնը: - «Առաջին ամենաանօրինական, ամենայանցագործ խնդիրը լուծեց Կենտրոնական Ընտրական Յանձնաժողովը՝ ժամը 8-ին արդէն հրապարակելով, որ ընտրութիւններին մասնակցել է 1 միլիոն 640 հազար մարդ: Մենք ամենայն պատասխանատուութեամբ յայտարարում ենք՝ Հայաստանի ռէալ ընտրողների թիւը 1 միլիոն 700 հազար է, եւ ընտրութիւններին իրականում մասնակցել է 1 միլիոն 100 հազար մարդ: Մնացածը՝ այդ 500 հազարը, այն էր, որի մասին մենք մշտապէս ահազանգել ենք: Իշխանութիւնները սկզբից եւեթ տպագրել են 500 հազար յաւելեալ քուէաթերթիկ»:

«Իշխանութեան եւ քրէական աշխարհի այսպիսի սերտացում, ինչ որ մենք տեսանք երէկ, երեւի աշխարհի ոչ մի երկրում գոյութիւն չունի», - յայտարարեց Լեւոն Տէր Պետրոսեան:

«Ոչ մի բիրտ ուժ չի կարող մեզ խանգարել այս երկրում հասնել օրէնքի վերջնական իշխանութեան: Մենք ունենք գործողութիւնների յստակ ծրագիր: Թող Ռոբերդ Քոչարեանը եւ Սերժ Սարգսեանը, որոնք այժմ իրենց առանձնասենյակներում հետեւում են այս հանրահաւաքին, չկասկածեն, որ մենք մեր յստակ ծրագրով

Շար.ը էջ 2

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԻՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿԸ

Շարունակուած էջ 1-էն

հասնելու ենք լիակատար յաղթանակի». ըսաւ Տէր-Պետրոսեան ու աւելցուց,- «Թող չմտածեն, որ մեզ կարող են հանել հաւասարակշռութիւնից: Մենք լինելու ենք շատ զուսպ, հանդարտ, վստահ, առանց կասկածելու մեր վերջնական յաղթանակի մէջ: Այս անգամ մենք չենք ընկրկելու եւ հասնելու ենք այն բանին, որ լիարժէք տօնենք մեր յաղթանակը՝ ես նկատի ունեմ 1998-ի, 2003-ի եւ 2008-ի յաղթանակները»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ելոյթի աւարտին Երեւանի կենտրոնական փողոցներու բնակիչները իրենց տան պատուհաններէն կը դիտէին, թէ ինչպէս հոծ բազմութիւնը կը պոռար. «Պայքար, պայքար մինչեւ վերջ», «Լեւոն նախագահ», «Սերժիկ հեռացիր»:

Մաշտոցի պողոտայով եւ Ամիրեան փողոցով մարդկային հոծ խումբը մօտեցաւ Կառավարութեան շէնքին եւ ամօթանք տուաւ հոն գտնուող ոստիկաններուն: «Միացէք մեզ, դուք հա՞յ էք, թէ՞ ազգի թշնամի»,- կոչ ըրին անոնք ոստիկաններուն:

Երթը շարունակուեցաւ Սախարովի հրապարակով եւ Նալբանդեան փողոցով՝ համնելով Կենտրոնական Ընտրական Յանձնաժողովի շէնքը: Հոս ցուցարարներուն կազմ ու պատրաստ կը սպասէին ոստիկանները, ինչ որ աւելի բարկացուց ժողովուրդին: «Սուտասաններ», «դաւաճաններ»,- այսպէս կը որակէին ԿԸՅ-ի անդամներուն:

Երթի մասնակիցները կանգ առնելով Ազատութեան հրապարակը, շարունակեցին կէսօրին սկսած հանրահաւաքը:

Երեկոյեան ելոյթ ունեցաւ Ս.Դ.Հ.Կ. ատենապետ Լիւդմիլա Սարգսեան: «Մենք միասին ենք, ճիշդ ենք, մենք միշտ յաղթող ենք: Այս ճանապարհին ոչ մէկը մեզ չի կարող կանգնեցնել: Այն արիութիւնն ու քաջութիւնը որ տեսանք ժողովրդի կողմից, մեզ ոգեւորել ու յոյս է տուել: Այսուհետեւ երբ կանգնում է ժողովուրդը, ոչ մի բարդութիւն չկայ այլեւս»,-ըսաւ ան:

Ընկերուհի Սարգսեան յայտնեց, որ ինքը անկեղծօրէն կը ցաւի, որ նոր սերունդը 88-ը չէ տեսած. «Բայց այսօր ես ասում եմ, որ հպարտանում եմ նրանց քաղաքացիական գիտակցութեամբ: Անոնք հպարտ կանգնած են մեր կողքին եւ գիտենք, որ մեր երկիրը տէր ունի ի դէմս այս երիտասարդների, մենք նրանց համար ենք կառուցում»:

Զորեքշաբթի օրուայ հանրահաւաքը ցրուեցաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի յաջորդ օրուայ համար խոստացած անակնկալով:

Հինգշաբթի օր ժողովուրդը դարձեալ սկսաւ համախմբուիլ Ազատութեան հրապարակը: Այս անգամ զգալի ներկայութիւն էր երիտասարդութիւնը, որոնք ձգելով իրենց համալսարանական դասերը, եկած էին միանալու համաժողովրդական շարժումին:

Մինչ ոստիկանները բարձրախօսներով կոչ կ'ընէին ժողովուրդին պարպել հրապարակը, քանի որ հաւաքը արտօնուած չէր, ժողովուրդը աւելի մեծ թիւերով կու գար միանալու ցուցարարներուն:

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր--Պետրոսեան յայտարարելով իր խոստացած անակնկալի մասին յայտնեց, որ Հայաստանի պաշտպանութեան երկու փոխնախարարները՝ զօրավարներ Մանուէլ Գրիգորեան եւ Գագիկ Մելքոնեան յայտարարած են ժողովուրդի վստահութեան արժանացած թեկնածուն պաշտպանելու մասին:

«Մանուէլ Գրիգորեանը եւ Գագիկ Մելքոնեանը յայտարարել են, թէ կանգնած են ժողովրդի կողքին եւ պաշտպանելու են ժողովրդի վստահութեանն արժանացած թեկնածուին», - ըսաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան հրապարակուի վրայ հաւաքուածներուն:

«Նրանք յայտարարել են նաեւ, որ թոյլ չեն տայ, որ բանակը խառնուի քաղաքականութեանը եւ գործադրուի սեփական ժողովրդի դէմ»,- յայտնեց Տէր-Պետրոսեան:

Առաջին նախագահը տեղեկացուց, որ այժմ բանակցութիւններ տեղի կ'ունենան ժողովուրդի կողմը ներկայացնող երկու փոխնախարարներուն եւ իշխանու-

թիւններու կողմը ներկայացնող Գլխաւոր շտաբի պետ Սէյրան Օհանեանի միջեւ:

Ան վստահութիւն յայտնեց, որ բանակի ողջ հրամանատարութիւնը կը միանայ երկու փոխնախարարներուն:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան կոչ ըրաւ ուսանողութեան՝ վաղուանէ սկսեալ համալսարաններէն ներս յայտարարել դասադուլ եւ միանալ նստացոյցին:

Հինգշաբթի երեկոյեան, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախընտրական շտաբի անդամ Նիկոլ Փաշինեան յայտնեց, որ Երեւանի կենտրոնը սկսած է մնայուն նստացոյց:

«Ազատութեան հրապարակում սկսւում է անդադար ակցիա՝ համաժողովրդական շարժման հազարաւոր ներկայացուցիչներ նստելու են նստացոյցի: Կառուցուելու է վրանային աւան, եւ մենք ուզում ենք հասնել մեր պահանջների կատարմանը»,- «Ազատութիւն» ռատիոկայանին յայտարարեց Նիկոլ Փաշինեան:

Հինգշաբթի օր հանրահաւաքին միացաւ նաեւ «Օրինաց Երկիր» կուսակցութիւնը, որու անունով ելոյթ ունեցաւ կուսակցութեան փոխնախագահ Հեղինէ Բաչիրեան:

Մինչ աշխարհի շատ մը երկիրներու ղեկավարներ կ'աճապարէին շնորհաւորելու Սերժ Սարգսեանին ուշագրաւ դիրքորոշում ունեցաւ Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը, մտահոգութիւն յայտնելով ձայներու հաշուարկման ժամանակ տեղ գտած խնդիրներու մասին:

«Մենք տակաւին կ'ուսումնասիրենք ընտրութիւններու անցկացման վերաբերեալ մեր ստացած տարբեր զեկոյցները», - Փետրուար 21-ին Ուաշինկթընի մէջ լրագրողներուն յայտարարեց Պետական Քարտուղարութեան խօսնակ Ֆտկար Վասկեզ:

ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Երէկ անցկացուած նախագահական ընտրութիւնները եւս մէկ անգամ ցոյց տուեցին մեր իրականութեան երկփեղկուածութիւնը: Մի կողմից՝ իրական կեանքը, միւս կողմից՝ այն վիրտուալ իրականութիւնը, որը ներկայացնում են մեր պատասխանատու հեռուստաընկերութիւնները: Ըստ վերջիններիս՝ ընտրութիւններն անցել են հանգիստ, օրէնքի սահմաններում, երկրի ղեկավարները կատարել են իրենց քաղաքացիական պարտքը (ինչի մասին ռեպորտաժները ցոյց են տրւում իւրաքանչիւր ալիքով օրական տասը-տասնհինգ անգամ), դատախազութիւնն ու ոստիկանութիւնը ստուգում են ահազանգերը, եւ դրանք իրականութեանը չեն համապատասխանում, կամ ծայրայեղ դէպքում՝ բոլորին ծեծում-ջարդում-փշրում են Տէր-Պետրոսեանի կողմնակիցները: Իրական կեանքը ցոյց է տալիս հակառակ պատկերը, որին մենք քաջ ծանօթ ենք 1995թ.-ից՝ զանգուածային ընտրակաշառք, լցոնումներ, ծեծկռտուք, բռնութիւններ՝ ընդդիմութեան վստահուած անձանց նկատմամբ, ընտրակարուսել եւ այլն: Իհարկէ, 21-րդ դարում դժուար է ամբողջութեամբ ապաւինել հեռուստաեթերը վերահսկողութեան տակ պահելուն, ինչն անում է մեր իշխանութիւնը: Մայրաքաղաքի բնակիչները երէկ հնարաւորութիւն ունէին մէկ ժամ լսելու «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հաղորդումը, իսկ համակարգիչ ունեցողները կարող էին ընտրութիւնների ռէալ պատկերը ստանալ ինտերնետի միջոցով:

Օրինակ, «Ա1+»-ի կայքում մենք հնարաւորութիւն ունենք տեսնելու տեսանիւթեր՝ տեղամասերում լցոնումների եւ բռնութիւնների մասին: Այսքանից յետոյ, կարծում եմ, հասկանալի է, թէ ինչու «Ա1+»-ը եթեր չունի, իսկ «Գալան» շուտով չի ունենայ: Վերջինս այսօրուայ վիճակով եթերում միակ ալիքն է, որը, թէկուզեւ Գիւմրիի մասշտաբով, ցոյց է տալիս իրականութիւնը: Հասկանալի է նաեւ, թէ ինչու են յարձակումների թիրախ դառնում լրագրողները, որոնք փորձում են ֆոտո եւ տեսախցիկների վրայ ամրագրել ընտրախախտումները:

Այսօր լոյս կը տեսնեն թերթերը եւ բնականաբար, Սերժ Սարգսեանի քարոզչութիւնն իրականացնող տպագիր լրատուամիջոցները կը շնորհաւորեն ժողովրդին՝ իրենց թեկնածուի փայլուն յաղթանակի առթիւ: Նոյնը կ'անեն նաեւ Տէր-Պետրոսեանի համար աշխատող թերթերը: Որպես ընտրող՝ շատ կ'ուզենայի համաձայնել վերջիններիս հետ, բայց, ցաւօք, իրականութիւնը փոքր-ինչ այլ է: Ընտրութիւնները, ինչպէս յայտնի է, միայն բուն քուէարկութիւնը չեն: Ընտրարշաւը այդ գործընթացի կարեւորագոյն բաղկացուցիչ մասն է: Երբ ընտրարշաւի ընթացքում բոլոր զանգուածային լրատուամիջոցները փառաբանում են մի թեկնածուին եւ փնովում՝ միւսին, խօսել արդար ընտրութիւնների եւ հետեւաբար՝ ոեւէ մէկի փայլուն յաղթանակի մասին, անհեթեթութիւն է: Այսպիսով, եթէ նոյնիսկ երէկ որեւէ բռնութիւն կամ լցոնում չլինէր, ինձ համար այս ընտրութիւնների արդիւնքները համոզիչ չէին լինի:

Թէ ինչ է լինելու մօտակայ օրերին՝ նոյնպէս դժուար չէ կանխագուշակել: Ընդդիմութիւնը կը հաւաքուի Մատենադարանի մօտ եւ կոչ կ'անի ժողովրդին սկսել քաղաքացիական անհնազանդութեան ակցիաներ: Կախուած այդ ակցիաների ուժգնութիւնից իշխանութիւնը կը կիրառի արցունքաբեր գազ, ռետինէ փամփուշտներ, ջրցան մեքենաներ եւ մահակներ, կը ձերբակալուեն ընդդիմութեան լիդերներն ու ակտիվիստները: Միջազգային դիտորդները «կիսաքաղցր» զեկոյց կը գրեն, որն իշխանութիւնը կը ներկայացնի որպէս դրական, իսկ ընդդիմութիւնը՝ որպէս հերթական ապտակ իշխանութիւններին:

Այս ընտրութիւնների միակ դրական դրսեւորումն այն է, որ ժողովուրդը կարծես թէ վերջնականապէս հասկացել է Արտաշէս Գեղամեանի դերն ու նշանակութիւնը Հայաստանի քաղաքական կեանքում:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱՒՕՏ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՎԱԶԳԷՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ
Հեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626)797- 6863
E:Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA $50.00, Canada $60 (Second Class), $75.00 (Air Mail)
Overseas $85.00 (2nd Class Mail), $125.00 (Air Mail).
All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՒՐԸ
ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ԼՈՒՐԵՐ

«ՊԱՀԱՆՋՈՒՄ ԵՆ ՑՈՅՑ ՏԱԼ Հ1-ՈՎ»

Փետրուար 20-ին Մատենադարանի առջեւ հաւաքուած ժողովուրդը կը մերժէ ընդունիլ ընտրութիւններու պաշտօնական արդիւնքները

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «Լեւոն նախագահ» «յաղթել ենք», «Սերժիկ հեռացիր» կոչերը չդադարեցին ողջ երթի ընթացքում, ապա շարունակուեցին Ազատութեան հրապարակում: Տեխնիկական խնդիրները լուծելուց յետոյ բեմ բարձրացաւ Նիկոլ Փաշինեանը, ով նախ ողջունեց հանրահաւաքի մասնակիցների վճռականութիւնը, ապա ոգեւորեց, նշելով, որ երթից յետոյ հանրահաւաքի մասնակիցների թիւը կտրուկ աճել է:

«Պահանջում ենք երթի ու հանրահաւաքի համակողմանի լուսաբանում, պահանջում ենք, որ ցոյց տան Հանրային հեռուստաընկերութիւնով, նաեւ միւս ալիքներով»,- ասաց Նիկոլ Փաշինեանը:

Ապա անդրադարձաւ դիտորդական առաքելութեան ներկայացուցիչների յայտարարութիւններին՝ նշելով, որ դրանք կարեւոր չեն, «ի վերջոյ ՀՀ ժողովուրդն է որոշում ընդունի այդ ընտրութիւնների արդիւքները, թէ ոչ»: Ապա նշեց, որ հրապարակում մարդիկ հաւաքուել են, քանի որ որոշում են կայացրել ազատուելու քոչարեանասերժական կլանից:

Նիկոլ Փաշինեանը խօսեց նաեւ Աւան համայնքում առեւանգուած Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վստահուած անձի մասին: «Նա Փարիզից եկել էր պաշտպանելու իր Հայաստան վերադառնալու իրաւունքը, սակայն արդարութիւնը տեսնում էք, չէ՞...»:

Յետոյ նա խօսափողը փոխանցեց ուկրաինաբնակ նկարիչ Վարդանին, ում ցուցահանդէսը վերջերս էր կազմակերպուել Հայաստանում եւ ով միացել է շարժմանը: Նա նախ պատճառաբանեց, թէ ինչու է միացել շարժմանը:

«88-ին առաջին իսկ օրերից միացել եմ շարժմանը, առաջին իսկ ընտրութիւններին դէմ եմ քուէարկել Տէր-Պետրոսեանին, իսկ երէկ ես իմ կամքը արտայայտեցի ընտրատեղամասում, որ Լեւոնը նորից դառնայ ՀՀ նախագահ»,-ասաց նկարիչ Վարդանը, ապա շարունակեց, նշելով, որ տարիները ցոյց տուեցին, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի օրօք աճում էր մի ընդդիմութիւն, որի ներկայացուցիչները Վազգէն Մանուկեանն ու Արշակ Սադոեանն էին:

«Նրանք ուժեղ մարդիկ էին ու մեծ կարողութիւն ունեն, սիւներ էին, բայց այսօր փլուզում են այդ սիւները»,-ասաց նա: Ապա շարունակեց. «Ես դէմ եմ եղել այդ իշխանութիւններին, բայց ես ազատ գործում էի՝ հրատարակում թերթ իմ ընկերների հետ, մշակոյթով զբաղւում, հենց այդ ժամանակ, ու թող վերադառնայ վերախմաստաւորուած նորը»:

Ուշ երեկոյեան «Ազատութեան» հրապարակում հանրահաւաքին խօսեցին «Քաղաքագէտների միութեան» նախագահ Հմայեակ Յովհաննիսեանը, Սոցիալ դեմոկրատական Հնչակեան կուսակցութեան առեւնապետ Լիւդմիլա Սարգսեանը, Հրանդ Բագրատեանը:

Նախ Հմայեակ Յովհաննիսեանը խօսեց այն մասին, որ անկախ նրանից, թէ ինչ դժուարութիւնների առաջ են հիմա կանգնած, արդէն յաղթել են եւ միասնութեան շնորհիւ են յաղթել: «Մենք, հաւատարիմ լինելով մեր զինակիցներին, ղեկավարներին եւ ժողովրդին շարունակելու իրենց կամքը, պէտք է միասնական կամքով շարունակել, ամրքել այն արդիւնքը, որ նուաճեցինք, բեղմնաւոր բայց դժուար պայքար է սպասում»,-ասաց Հմայեակ Յովհաննիսեանը:

Հրանդ Բագրատեանն էլ ասաց, որ այսօր ժամադրուել է ազատութեան հետ եւ երբեք չի ընկրնկի: «Երբեք չմտածէք, թէ մենք ընկրկելու ենք եւ տուն ենք գնալու եւ քանի որ մենք այսօր այստեղ ենք, հասել ենք սրան, թոյլ տուէք Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին հռչակել նախագահ»:

ԲՌՆՈՒԹԻՒՆ Է ԳՈՐԾԱԴՐՈՒԵԼ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐԻ, ԼՐԱԳՐՈՂԻ ԵՒ ԴԻՏՈՐԴԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Փետրուար 19-ի օրուայ երկրորդ կէսին «Ազատութիւն» ռադիոկայանում ահազանգ ստացուեց, որ մայրաքաղաքի Էրեբունի համայնքի թիւ 13/16 ընտրատեղամասում բռնութիւն է գործադրուել Ազգային ժողովի պատգամաւորներ, «Ժառանգութիւն» խմբակցութեան անդամներ Արմէն Մարտիրոսեանի ու Զարուհի Փոստանջեանի եւ «Հայկական ժամանակ» օրաթերթի լրագրող Լուսինէ Բարսեղեանի նկատմամբ:

Տեղամասում լցոնման փորձ է եղել, ինչը նկատել են յանձնաժողովի անդամները: Պատգամաւորները եւ լրագրողը փորձել են ֆիքսել երեւոյթը, ինչից յետոյ, Արմէն Մարտիրոսեանի խօսքով՝ «փորձել են տեղամասից հեռացնել լրագրողին»: Ինքը՝ Մարտիրոսեանը, փորձել է պաշտպանել լրագրողին:

«Յանձնաժողովի նախագահի տեղակալը, յանձնաժողովի նախագահի հետ միասին, հերթապահութիւն իրականացնող ոստիկանի միջոցով՝ մայորի կոչումով, փորձեց ինձ դուրս հրաւիրել», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին պատմեց Մարտիրոսեանը՝ յաւելելով, որ դէպքի մասին տեղեկացրել է ոստիկանութիւն: Քիչ անց ընտրատեղամաս է եկել Էրեբունի համայնքի ոստիկանապետը. - «Եւ ֆիզիկական ուժ գործադրելով իմ նկատմամբ՝ հրելով, խփելով, հայհոյեանք տալով, սպառնալիք տալով, որ կը տանի կը ծեծի եւ այլն, իր հետ նաեւ մի քանի ոստիկան կային յաղթանդամ: Ինձ խփելով, առաջ տարան, ու այդ պահին Լուսինէին հարուածել են որովայնի մասում: Նոյն ընտրատեղամասում միջադէպ է գրանցուել պատգամաւոր Զարուհի Փոստանջեանի հետ. հերթապահող մայորը քաշքշել է եւ հարուածել է Զարուհի Փոստանջեանին»:

«Ազատականութիւն եւ ժողովրդավարութիւն» հասարակական կազմակերպութեան նախագահ Նունէ Վարդունուն մի խումբ անձինք Գրողների միութեան շէնքում տեղակայուած թիւ 9/22 ընտրատեղամասում ժամը 4-ի սահմաններում խանգարել են կատարել դիտորդական առաքելութիւնը: Վարդունուց խլել էին դիտորդական վկայականը, անձնագիրը եւ լուսանկարչական ապարատը եւ թաքնուել Գրողների միութեան շէնքի մուտքի մօտ կանգնած ցեխոտած համարներով աւտոմեքենաներում:

Նունէ Վարդունին վրդովուած դիմում էր կողքին կանգնած ոստիկաններին եւ տասնեակ մարդկանց, թէ ինչո՞ւ չեն միջամտում:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանին նա պատմեց, որ դիտորդական առաքելութիւն իրականացնելիս հենց տեղամասում են յարձակուել իր վրայ, ինքն էլ անմիջապէս դիմել է ոստիկանների օգնութեանը:

Վարդունին պատմեց, որ տեսախցիկը խլել են, երբ իրենք մօտեցել են մեքենային, պոկել պետհամարանիշը ծածկող կպչուն ժապաւէնը՝ լուսանկարելու համար: Նա ցոյց տուեց նաեւ 01SS907 պետհամարանիշով սպիտակ «Նիվա»-ն:

«Ոստիկանութիւնն անտարբեր կանգնած՝ նայում էր, թէ մեր ձեռքից ոնց են խլում կամերաները», - ասաց հասարակական կազմակերպութեան ղեկավարը: - «Ես անգամ կարող եմ ասել, որ իրենք հրահանգ տուեցին, որ կամերան վերցնեն»:

ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄ Է ԻՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒԻ ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեանը այսօր յայտարարեց, որ կուսակցութիւնը ընդունում է նախագահական ընտրութիւններում իրենց թեկնածու Վահան Յովհաննիսեանի պարտութիւնը:

«Մի բան պարզ է՝ մենք պարտուել ենք: Ինչի՞ հետեւանք է, ինչքանո՞վ է դա առարկայական ժողովրդի տրամադրութեան արտայայտութիւնը, ինչքանո՞վ է դա կեղծիքների հետեւանք՝ չեմ կարող ասել: Բայց մեր կազմակերպութիւնը ընդունակ է յաղթահարելու այս դժուարութիւնները», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց Հրանդ Մարգարեանը Եռաբլուրում, որտեղ Ղարաբաղեան շարժման 20-ամեակի առիթով այցելած Դաշնակցութեան ղեկավար անդամները ծաղիկներ դրեցին զոհուած ազատամարտիկների շիրիմներին:

Հարցին, թէ ինչպէս կարող էր մի քանի ամիս առաջ (2007-ի մայիսի խորհրդարանական ընտրութիւններում) 13 տոկոս հաւաքած կուսակցութեան թեկնածուն ստանալ գրեթէ երկու անգամ քիչ քուէ (Վահան Յովհաննիսեանը, ըստ նախնական տուեալների, հաւաքել է շուրջ 6 տոկոս ձայն), Մարգարեանը, նախ ճշդեց՝ գրեթէ կէսն է, ու արձագանքեց. - «Դրանք այն անյայտ բաներն են, որ մեզ էլ են մտահոգում: Այս պատասխաններն ենք փորձում առարկայականօրէն գնահատել եւ եզրակացնել»:

Մարգարեանը ասաց, որ իրենք լուրջ վերապահումներ ունեն մի շարք ընտրատարածքների վերաբերեալ: Բացի այդ, նրա խօսքով՝ համատարած երեւոյթ է եղել ընտրակաշառքը: Նա չբացառեց, որ իրենք բողոքարկեն ընտրութիւնների արդիւնքները:

«Մենք եթէ քննարկում ենք, ուրեմն քննարկումն է, որ կը պայմանաւորի մեր յայտարարութեան բովանդակութիւնը: Քաղաքական չի լինի, առարկայական կը լինի», - յաւելեց նա:

Իր թեկնածուի պարտութիւնը, Հրանդ Մարգարեանի խօսքով՝ Դաշնակցութիւնը «բնականաբար ընդունում է»: Իսկ հարցին, թէ շնորհաւորելո՞ւ են յաղթած թեկնածուին, Մարգարեանը պատասխանեց. - «Դեռ ժամանակ կայ դրա համար»:

ԱՐԹՈՒՐ ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆԸ ՍԿՍՈՒՄ Է ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԻ ԲՈՂՈՔԱՐԿՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Նախագահական թեկնածու Արթուր Բաղդասարեանի նախընտրական գրասենեակը յայտարարել է Փետրուարի 19-ի ընտրութիւնների արդիւնքների վերանայման եւ բողոքարկման գործընթաց սկսելու մասին:

«Փետրուարի 19-ի քուէարկութիւնը արձանագրեց բազմաթիւ ընտրակեղծիքներ եւ ընտրախախտումներ, աւելին, ընտրական գործընթացը ուղեկցուեց ընտրական յանձնաժողովների անդամների եւ վստահուած անձանց ահաբեկման, չանտաժի եւ ծեծի ենթարկելու բազմաթիւ օրինակներով, ինչը կանխելու մասին մենք դեռեւս օրուայ երկրորդ կէսին հանդէս եկանք յայտարարութեամբ», - ասուած է թեկնածուի գրասենեակի յայտարարութիւնում: - «Բազմաթիւ ընտրական տեղամասերում զանգուածային լցոնումների, ընտրակաշառքների համատարած բաժանման, բաց եւ կրկնակի քուէարկութիւնների եւ «Օրինաց երկիր» կուսակցութիւնից յանձնաժողովի անդամների կողմից ներկայացուած գրաւոր բողոքների գրանցելու զանգուածային հրաժարուելու, բազմաթիւ տեղամասերում ձայների հաշուման ընթացքում կատարուած կեղծիքները կասկածի տակ են դնում ընտրութիւնների ազատութիւնը, օրինականութիւնը եւ արդարութիւնը»:

ԼՈՒՐԵՐ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆԵ՞Լ ԵՆ, ԹԷ՞ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՄՕՏԵՑՈՒՄ

Միջազգային դիտորդները մամլոյ ասուլիսի ընթացքին

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»: Փետրուարի 20-ին ընտրութիւնների միջազգային դիտորդական առաքելութիւնը հրաւիրած ասուլիսում յայտարարեցին, որ փետրուարի 19-ի ընտրութիւնները հիմնականում համապատասխանել են երկրի ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւններին, չնայած անհրաժեշտ են հետագայ բարելաւումներ գոյութիւն ունեցող մարտահրաւէրներին անդրադառնալու համար:

Դիտորդները յայտարարեցին, որ Հայաստանի իշխանութիւնները իրական ջանքեր են գործադրել նախորդ ընտրութիւններում նշուած թերութիւններին անդրադառնալու համար: «Սակայն հետագայ բարելաւումների եւ քաղաքական կամքի անհրաժեշտութիւն կայ»,- նշեց ԵԱՀԿ խորհրդարանական վեհաժողովի փոխնախագահ եւ ԵԱՀԿ ԽՎ պատուիրակութեան ղեկավար Անն-Մարի Լիզանը: Ու թէեւ նրա խօսքում նշւում էր «հիմնականում համապատասխանել է», սակայն նա նկատեց, որ հանրային վստահութեան պակաս կա ընտրական գործընթացների վերաբերեալ: Եւրոդիտորդները ընդգծեցին պետութեան եւ կուսակցութիւնների գործառոյթների միջեւ յստակ տարանջատման բացակայութիւնը, ինչպէս նաեւ, «Քուէների հաշուարկման գործընթացը չի նպաստել մասնակիցների շրջանում կասկածների նուազեցմանը»,- ասաց տիկին Լիզանը: Դիտորդական առաքելութիւնների ղեկավարները բարձր գնահատեցին ընտրողների ակտիվ մասնակցութիւնը: Նրանք նկատեցին, որ հայ ընտրողը իրական քաղաքական այլընտրանքների միջեւ ընտրութիւն կատարելու լաւ հնարաւորութիւն է ունեցել: Նախնական զեկոյցում նշուած է նաեւ, որ թեկնածուները կարողացել են ազատ կերպով արտայայտել իրենց տեսակէտները եւ ակտիվ քարոզարշաւ են վարել:

«Համեմատած նախորդ նախագահական ընտրութիւնների հետ զգալի առաջընթաց է գրանցուել ընտրական գործընթացների նախապատրաստման, անցկացման գործում: Այդուհանդերձ, ընտրական ողջ միջավայրը եւ գրանցուած միջամտութիւնները տակաւին պէտք է ուշադրութեամբ գնահատուեն»,- ասաց Եւրախորհրդարանի պատուիրակութեան ղեկավար Մարի Ան Իսլեր Բիգանը, սակայն նաեւ յաւելեց՝ «ԵՄ-ն իր հարեւանութեան քաղաքականութեան միջոցով կը շարունակի աջակցել Հայաստանում ժողովրդավարութեան ամրապնդման գործընթացին»: Բաւականին լարուածութիւն կար ընտրութիւնների մթնոլորտի տեսակէտից, հնարաւոր չէ դրա մասին այսօր խօսել եւ գնահատել առանց կարողանալու յետադարձ հայեացք գցել: Տիկին Բիգանը յայտարարեց, որ իրենք շահագրգռուած են մեզանում ժողովրդավարութեան կայացման հարցում, նա անգամ փորձ արեց համեմատել մեզ Աֆրիկայի հետ, որտեղ տեղամասեր են եղել, ուր 100 տոկոսանոց ընտրութիւններ են ընթացել: Նա կոչ արեց արագ լուծել հակամարտութիւնը Ատրպէյճանի հետ, եւ յարաբերութիւններ հաստատել Թուրքիայի հետ:

ԵԱՀԿ/ԺՀՄԻԳ ընտրութիւնների դիտորդական առաքելութեան ղեկավար Գերտ Արենսը մի քանի անգամ վստահեցրեց, որ սա դեռ միայն շատ նախնական զեկոյց է, եւ իրենք դեռ կը մնան Հայաստանում դիտարկելու գոյութիւն ունեցող մեխանիզմներով ընտրութիւններին առնչուող վէճերի լուծման գործընթացը:

Իսկ ԵԽԽՎ պատուիրակութեան ղեկավար Ջոն Պրեսկոտն էլ շեշտեց ընտրատեղամասերում քուէների հաշուարկման ընթացքի հետ կապուած կասկածները եւ կրկին ընդգծեց, որ զեկոյցը նախնական է: Նա նաեւ տեղեկացրեց, որ իրենք աշխատել են ՀՀ կառավարութեան, կուսակցութիւնների, եւ նախընտրական շտաբերի հետ: «Ա1+»-ի հարցին, թէ հնարաւո՞ր է, որ իրենց վերջնական զեկոյցը խիստ տարբերուի նախնականից, ինչպէս եղաւ Վրաստանում, դիտորդները կոմպլեմենտար պատասխան տուեցին, որ, իհարկէ, իրենք չեն ասում, որ լիովին համապատասխանել է եւրոպական չափանիշներին: «Մենք ասում ենք հիմնականում համապատասխանել են»,- ասաց Ջոն Պրեսկոտը: Իսկ մեր միւս հարցին, թէ տեղեա՞կ են վստահուած անձանց եւ լրագրողների դէմ բռնութիւնների դէպքերին, ասացին, որ տեղեակ են: «Բայց շատ անգամ ասում էին կրակոցներ են եղել, բայց դեռ պէտք է վստահ լինել, որ դրանք կապուած էին ընտրութիւնների հետ»,-ասաց Մարի Լիզանը: Իսկ «Ա1+»-ի միւս հարցը այն մասին էր, որ արդեօ՞ք կարծում, թէ ընտրութիւններին տրուած նման գնահատականներով անվստահութիւն են սերմանում եւրակառոյցների նկատմամբ, ուղղակի մոռացութեան տուեցին եւ չպատասխանեցին:

ՏԵՂԱՄԱՍՈՒՄ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՇՈՒԱՐԿԸ ԱՂԱՂԱԿՈՂ ԽԱԽՏՈՒՄՆԵՐ Է ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԼ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Երեւանի կենտրոնի թիւ 9/31 տեղամասում քուէարկութեան արդիւնքների վերահաշուարկի ժամանակ աղաղակող խախտումներ են արձանագրուել:

Երեւանի մէկ տեղամասէն ներս կատարուած վերահաշուարկման ընթացքին

Ընտրատարածքային ընտրական յանձնաժողովը, որը վերահաշուարկ է կատարել «Օրինաց Երկիր»-ը ներկայացնող տեղամասային յանձնաժողովի անդամ Հենրիկ Ստեփանեանի պահանջով, յայտնաբերել է, որ նախագահութեան թեկնածու Սերժ Սարգսեանի օգտին քուէարկել է ոչ թէ 709 ընտրող, ինչպէս պաշտօնապէս արձանագրուել է քուէարկութիւնից յետոյ, այլ ընդամէնը 395 ընտրող:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի օգտին, ըստ քուէարկութեան օրը կազմուած արձանագրութեան, քուէարկել է 376 ընտրող, մինչդեռ վերահաշուարկի արդիւնքում պարզուեց, որ իրականում նա ունի 392 քուէ:

Արթուր Բաղդասարեանը իրականում ստացել է 184 քուէ, մինչդեռ Փետրուարի 19--ին արձանագրուել էր, որ նա ունի ընդամէնը 134 ձայն:

Հսկայական տարբերութիւն յայտնաբերուեց Վահան Յովհաննիսեանի դէպքում՝ արձանագրուել էր, որ նրա օգտին քուէարկել է ընդամէնը 3 ընտրող, այնինչ իրականում նրա օգտին քուէարկածների թիւը 120 է:

Ըստ պաշտօնական արձանագրութեան՝ Վազգէն Մանուկեանն ընդհանրապէս որեւէ ձայն չի ստացել, այնինչ այսօր պարզուեց, որ նրա օգտին այդ տեղամասում քուէարկել է 57 ընտրող:

Գրեթէ նոյնն է պատկերը Արման Մելիքեանի դէպքում՝ գրուել է 0 ձայն, իսկ այսօր պարզուել է, որ նրա օգտին 6 մարդ է քուէարկել:

Տիգրան Կարապետեանի օգտին տուած քուէները արձանագրութիւնում նուազեցուել են ուղիղ երկու անգամ՝ իրականում եղել է 22, իսկ գրուել է 11:

Թիւ 9 ընտրատարածքային ընտրական յանձնաժողովի նախագահ Եղիշէ Տէրտէրեանը պատրաստւում է դիմել դատախազութիւն: «Սա արտառոց, եզակի դէպք է», - ասաց նա »Ազատութիւն« ռադիոկայանի:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԵՏԵՒՈՒՄ Է ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

ՀԱՅ ՎԵՐԼՈՒԾԱԲԱՆՆ ԱՍՈՒՄ Է՝ ՈՐ ՈՒԱՇԻՆԿՏՈՆՈՒՄ ՈՄԱՆՔ «ՎՐՈԴՈՎՈՒԱԾ ԵՆ», ՍԱԿԱՅՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԱՄՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՀԱՒԱՏՄԱՄԲ՝ ԴԱ ԱՅԴՊԷՍ ՉԷ

ՃՈՆ ՀԻՒԶ («ԱՐՄԵՆԻԱ ՆԱՈՒ»Ի ԹՂԹԱԿԻՑ): Ըստ վերլուծաբան Ռիչարդ Կիրակոսեանի՝ Հայաստանի նախագահի ընտրութիւններին ԱՄՆ պետքարտուղարութեան որոշ ներկայացուցիչների առաջին եւ ոչ պաշտօնական արձագանքը «զարմանքն ու վրդովմունքն» է:

Կիրակոսեանը, որի յօդուածները յաճախ են լոյս տեսնում «Արմենիա Նաու» շաբաթաթերթում եւ «Ազատութիւն» ռադիոկայանի կայքում, եւ որ խորհրդատուութիւն է տրամադրում մի շարք միջազգային կազմակերպութիւնների, այդ թւում՝ ԵԱՀԿ-ին, ապրում է Երեւանում, սակայն ներկայումս մեկնել է գործուղման Ուաշինկթըն:

Կիրակոսեանը յայտնել է «Արմենիա Նաու»ին, որ Կապիտոլիումի բլրի որոշ պետական պաշտօնեաներ տեղեակ են ընտրութիւնների ընթացքում տեղ գտած կեղծիքների ու բռնութիւնների մասին ԶԼՄ-ների հաղորդագրութիւններին, եւ «Նրանց առաջին արձագանքն այն է, որ Հայաստանի իշխանութիւնները «թոյլատրելի սահմաններէն անցել են», իսկ այդ ընտրութիւններն արդէն քննադատւում են որպէս «բոլոր չափերն անցած»:

Սակայն Երեւանում ԱՄՆ դեսպանատան բարձրաստիճան մի պաշտօնեայ կտրականապէս հերքել է Կիրակոսեանի պնդումները:

«Ռիչարդ Կիրակոսեանը չի ներկայացնում ԱՄՆ կառավարութեան տեսակէտը», - ասել է դեսպանատան քաղաքական ու տնտեսական բաժնի պատասխանատու Սթիվեն Բենքսը: Նա նաեւ յայտնել է «Արմենիա Նաու»ին, որ Կիրակոսեանի պնդումներն անհիմն են:

«Ուաշինկթոնում քաղաքականութիւն մշակողները դեռեւս տեղեկութիւններ են ստանում, մեկնաբանութիւններ անելը դեռ վաղ է»:

Ըստ Կիրակոսեանի չնշած աղբիւրների՝ «Յատուկ նշւում են իշխանական շրջանակների կիրառած բռնութիւնների ու բացայայտ լցոնումների դէպքերը: Պետքարտուղարութեան որոշ ներկայացուցիչների յատկապէս զայրացրել է մի քանի օլիգարխների միջամտութիւնը (ընտրութիւնների ընթացքին)»:

Նա նշում է, որ Ուաշինկթոնում այս պահին տիրող կարծիքն այն է, որ եթէ հաղորդուած միջադէպերը ճիշտ են, ապա դրանք «անընդունելի» են»:

www.massisweekly.com

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏՔԵՐՈՎ
ՏԵՄՈՔՐԱՏՆԵՐԸ՝ ՇՈՒԱՐԱԾ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Ամերիկեան նախագահական ընտրութիւնները կը շարունակեն զարմացնել եւ միեւնոյն ատեն, գրաւեցնել ամբողջ երկրի քաղաքական շրջանակները: Նոյնիսկ անոնք որ բաւականին կը ճանչնան այս երկրի բարդ եւ կնճռոտ ընտրական դրութիւնը, երկարատեւ նախնական (priamary) կոչուած, եւ կամ ներ-կուսակցական բաց նկարագրուած (caucus) ընտրաձեւերը փոխանակ աւելի յստակացնելու, առաւել եւս կը բարդացնեն ընդհանուր կացութիւնը:

Մեր վերջին յօդուածէն ասդին, երկու շաբաթներ անցած են, եւ արդէն ընտրական կացութիւնը երթալով աւելի կը պարզուի Հանրապետականներուն համար, իսկ աւելի կը բարդուի Տեմոքրատներուն համար:

Ուրեմն Հանրապետականներու նախագահական ցանկը ներկայիս կը բաղկանայ երկու թեկնածուներէ, որոնցմէ առաջինը՝ Ճոն Մքքէյն, կը թուի ապահոված ըլլալ իր կուսակցութեան թեկնածութիւնը: Այս, սակայն, առայժմ վերջնական չի թուիր, քանի որ իրապէս կուսակցութեան պահպանողական, ծայրայեղ շրջանակները տակաւին համոզուած չեն թէ Մքքէյն անվերապահօրէն կը ներկայացնէ իրենց տեսակէտները: Աւելի պահպանողական թուացող Միթ Ռոմնիի անակնկալ հրաժարումէն ետք, կուսակցութեան երկու թեկնածուները մնացին Ճոն Մքքէյն, որ սենաթոր մըն է Արիզոնայէն, եւ Արքանսաս նահանգի նախկին կառավարիչ՝ Մայք Հուքապի, որ թէեւ աւելի աջային պահպանողական մը կը թուի ըլլալ, եւ սակայն մինչեւ այսօր, չէ կրցած հաւաքել անհրաժեշտ թիւ մը տարբեր նահանգներէն, որպէսզի կարենայ մրցիլ Մքքէյնի 800է աւելի ապահոված ընտրող պատուիրակներու հետ: Ոմանց համար զարմանալի կը թուի թէ ինչո՞ւ Հուքապի չի հրաժարիր ի նպաստ Մքքէյնի, այս ձեւով իրապէս ապահովելու համար իր կուսակցութեան վազող «ձին», Ճոն Մքքէյնի վերջնական թեկնածութիւնը: Ի հարկէ, քաջալերուած իր պարագայական յաջողութիւններէն, Հուքապին կը թուի որոշ փառասիրութիւն մը ունի, ինչ որ իր իրաւունքն է, կամ նկատուելու իբրեւ հաւանական փոխ-նախագահի թեկնածու, Մքքէյնի կողքին, եւ կամ պատրաստուիլ 2012 եւ 2016 թուականներուն:

Առ այժմ ուրեմն հանրապետական թեկնածու Ճոն Մքքէյն, եթէ պիտի յաջողի Նոյեմբերի ընտրութիւններուն, բաւական լուրջ աշխատանք ունի տանելիք: Առանց մանրամասնութեանց մէջ մտնելու, արժէ թուել Մքքէյնի յաջողութեան համար, անհրաժեշտ հետեւեալ կէտերը.

1.- Ապահովել անկախ (independent)ճանչցուած քուէարկողներու կարեւոր ձայներ: Այսպէս կը թուի որ այս ընտրութեան քուէարկողներու 1/3 թիւը անկախներէ կը բաղկանայ:

2. Ապահովել կամաւոր (volunteer) աշխատողներու «բանակ» մը, որոնք պիտի օգնեն իր ընտրապայքարին:

3. Ընտրել յարմարագոյն փոխնախագահութեան թեկնածու մը, օրինակի համար իր ներկայի մրցակից Մայք Հուքապին, կամ Միթ Ռոմնին:

4. Ապահովել իշխող նախագահ Պուշի օգնութիւնը, որ տակաւին կ՚ուշանայ:

5. Իրաքեան պատերազմի նպաստաւոր ընթացքը, եւ Մալիքի կառավարութեան հարցերու լուծումներ գտնելու պարտաւորութիւնը:

6. Տնտեսական գետնի վրայ, «Recession» ճանչցուած վտանգաւոր կացութիւնը, իրապէս պիտի դժուարացնէ Մքքէյնի թեկնածութիւնը:

7. Յուսալ որ Գոնկրէսի տեմոքրատները կը շարունակեն իրենց «սխալ» քաղաքականութիւնը եւ օգտուիլ անկէ:

8. Վերջապէս յուսալ որ տեմոքրատ նախագահական թեկնածուն կը նշանակուի Հիլըրի Գլինթոնը, որ չէ սիրուած երկրի ժողովուրդին գրեթէ կէսին կողմէ:

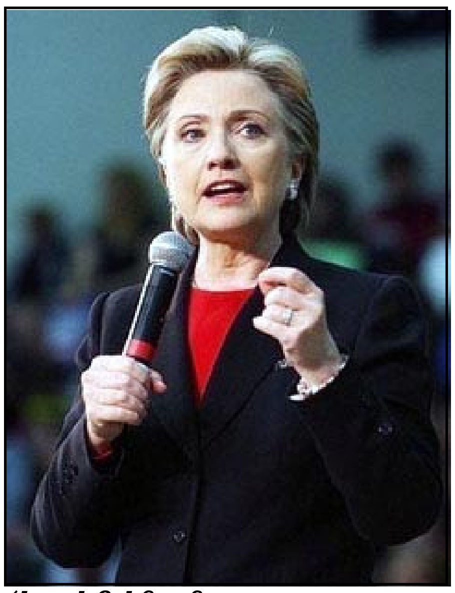
Հիլըրի Գլինթոն

Հիլըրիի պարագային արդէն մենք կը հասնինք տեմոքրատ կուսակցութեան ընտրական վիճակին, զոր «շուարած» նկարագրեցինք: Փոքրամասնական եւ սեւ Պարաք Օպաման յաղթանակէ յաղթանակ կը շարունակէ իր ընտրական ընթացքը: Անցեալ շաբաթ «Potomac» կոչուած երեք նահանգներու իր ընտրական յաջողութիւնը կը հասցնէ 8 յաղթանակներու, որոնցմէ հաւաքուած ընտրական պատուիրակներու (delegate) թիւը կը գերազանցէ Հիլըրիի հաւաքած թիւերը: Այնպէս կը տեսնուի որ Մարտ 4ին տեղի ունենալիք ընտրութեանց, Թեքսաս եւ Օհայօ, եթէ Հիլըրի լման յաղթանակ չտանի, յստակ կը դառնայ որ առաջնորդողի դիրքին մէջ պիտի գտնուի Պարաք Օպաման, որուն ելոյթները, բեմական իմաստով, ուղղակի հրապուրիչ հանգամանք ունին, ըլլալով լաւատեսական, միասնական, ոչ-ցեղային, եւ փոփոխութեան լօզունգին տակ:

Պարաք Օպամա

Օպամայի մօտ, իր ելոյթներու խորքէն աւելի ոճն է որ կ՚առինքնէ մարդոց ուշադրութիւնը եւ երկար ժամանակէ ի վեր նման ճարտար, խօսքային եւ լաւատեսական թեկնածու չէ տեսած ամերիկեան ընտրական կեանքը: Հակառակ անոր որ իր մօտ յստակ բանաձեւումներ տակաւին չեն տեսնուիր երկիր կարեւոր հարցերուն նկատմամբ, երկու բան յստակ կը թուի – իր սկզբնական հակառակութիւնը իրաքեան պատերազմին եւ Պուշի իշխանութեան պատմութենէն քշելու իր տրամադրութիւնը: Միւս կողմէ, Մքքէյնի մարդիկն ալ պիտի չուզէին որ Պարաք Օպաման ըլլար Մքքէյնի հակադրուող տեմոքրատ թեկնածուն:

Ի՞նչ կրնայ պատահիլ եթէ Հիլըրի եւ Պարաք չկարողանան բաւարար թիւ մը ապահովել կուսակցութեան թեկնածուն դառնալու համար: Այս պարագային կը խօսուի «Գեր ընտրողներու» (super delegates) ցանկի մը մասին, շուրջ 800 հոգիներ, որոնք կրնան «պարտադրել» թեկնածու մը, իբրեւ կուսակցութեան թեկնածուն: Օպամայի չար բախտէն, այս «Գեր ընտրողները» Գլինթըններու բարեկամներ կը թուին եւ կրնան կշիռը Օպամայէն կեդրոնացնել Հիլըրիի վրայ, եւ հոս է որ ժողովրդավարութիւնը կրնայ լուրջ հարուած ստանալ: Նոյնիսկ կը խօսուի կաշառակերութեան կողմնակցութեան եւ այլ նկատումներու մասին:

Պարագայ մը եւս կայ, որ ցարդ այդ մասին չի խօսուիր եւ սակայն Հիլըրիի խումբը, որ ներկայիս վերակազմուեցաւ, կրնայ յառաջ քշել: Այս Ֆլորիտայի եւ Միշիկընի նահանգներու թեկնածուներու պարագան է որ ի նպաստ Հիլըրիի «քուէարկեցին» եւ սակայն անոնց ձայները առ այժմ պատժամիջոցի ենթարկուած ըլլալով, կը մնան օդին մէջ: Հիլըրին կ՚ըսուի թէ կրնայ զանոնք վերակենդանացնել ի նպաստ իրեն եթէ նեղի մնայ…

Աշխարհի մեծագոյն ժողովրդավարական հանրապետութեան ընտրական դրութիւնը իսկապէս զարմանք կը պատճառէ աշխարհին, եւ կրնայ շուարում ստեղծել ընտրութեանց ժամանակ: Ամէն պարագային, նախապէս ալ մօտիկ անցեալին,ականատես եղած ենք ընտրական խեղաթիւրումներու…

ՎԱՐՁՈՒ ՍՐԱՀ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻԻ ՀԱՄԱՐ)

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA

ՀԵՌԱՁԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

The Quality and Safe Choice for Your Child's High School Education

AGBU HIGH SCHOOL – PASADENA

OPEN ENROLLMENT FOR 2008-2009

Grades 9-12

The administration will be happy to meet with you, answer your questions and give you a campus tour.

Please call (626) 794-0363

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

UCLA-Ի ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ, ՔԵՍԱՊԻ ԵՒ ՏԷՕՐԹ-ԵՕԼԻ

Փետրուար 29-Մարտ 1ին տեղի պիտի ունենայ «Պատմական Հայաստանի Քաղաքներ ու Գաւառներ» շարքին 17րդ գիտաժողովը: 1997էն ի վեր, Լոս Անճելոսի Քալիֆորնիոյ համալսարանի (UCLA) Հայ Կրթական Հիմնարկութեան անուան Արդի Հայոց Պատմութեան ամպիոնը նախաձեռնած է գիտաժողովներու այս աննախընթաց շարքին կազմակերպութեան, որուն արդիւնքն են արդէն անգլերէն եօթ հատորներ: Երկօրեայ գիտաժողովը պիտի կեդրոնանայ Տէօրթ-Եօլէն (Ջորք-Մարզպան) մինչեւ Մուսա Տաղ ու Քեսապ տարածուող շրջանին վրայ: պիտի կատարէ UCLAի Արդի Հայոց Պատմութեան ամպիոնի վարիչ՝ փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանը: Այնուհետեւ, դոկտ. Յակոբ Չոլաքեան (Հալէպ), որ հեղինակած է Քեսապի եռահատոր պատմութիւն մը, պիտի ներկայացնէ Պէյլանէն մինչեւ Անտիոք ու Լաթաքիա գտնուող հայկական համայնքներու ուրուագիծ մը: Իրեն պիտի յաջորդեն դոկտ. Վերժինէ Սվազլեան (Հայաստանի Գիտութիւններու Ակադեմիայի Հնագիտութեան եւ Ազգագրութեան Ինստիտուտ), որ պիտի քննէ Մուսա Տաղի բանահիւսութիւնը, եւ օրդ. Իզապէլ Սեդա Մավեան (Փարիզ-Երեւան), որ

Գիտաժողովին իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն Հայաստանէն, Հոլանտայէն, Մեծն Բրիտանիայէն, Սուրիայէն, Ֆրանսայէն, ինչպէս նաեւ Միացեալ Նահանգներու կարգ մը հիմնարկներէ ուսումնասիրողներ: Քալիֆորնիոյ Մուսա Լերան Հայրենակցական Միութիւնը, Լոս Անճելոսէն Քեսապի Կրթասիրացն ու Ջորք-Մարզպանի Հայրենակցական Միութիւնը ձեռնարկին կ՚աջակցին:

Ուրբաթ, 29 Փետրուար

Բացման նիստը՝ հայերէն լեզուով, տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ, Փետրուար 29ին, Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի «Գալայճեան» սրահին մէջ (3325 N. Glenoaks Boulevard, Burbank, 5 Goldern State Freeway, Buena Vista ելքը):

Գիտաժողովին ներածականը

պիտի խօսի 1909-1947 պատահած դէպքերուն առնչութեամբ Քեսապի ժողովուրդի հակազդեցութեան մասին:

Շաբաթ, 1 Մարտ

Շաբաթ, 1 Մարտին, առաւօտեան ժամը 10էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 5 տեղի պիտի ունենան անգլերէն նիստերը (UCLAի Պրոտ (Broad՝ նախկին Dickson) սրահին մէջ: Առաւօտեան յայտագիրը պիտի բանայ օրդ. Ռութ Թովմասեան («Սէյվ» ծրագրի արխիւները, Ուոթըրթաուն, Մասաչուսեց), պատկերազարդ ներկայացումով: Այնուհետեւ դոկտ. Մինաս Գոճայեան (ՀԲԸՄ-ի Մանուկեան-Տէմիրճեան վարժարան) պիտի ներկայացնէ Ջորք-Մարզպանի (Տէօրթ-Եօլ) 1896-1921ի ինքնապաշտպանութիւնները, իսկ պրն.Արամ Արքուն (Նիւ Եորք) պիտի ներկայացնէ յաւելեալ գրաւոր դիտողութիւններ: Փրոֆ. Վահրամ Շէմմասեան (Քալիֆորնիոյ Նահանգային համալսարան, Նորթրիճ) պիտի ուրուագծէ Մուսա Տաղի պատմութիւնը 19-20րդ դարերուն:

Օրուան երկրորդ նիստին ելոյթ պիտի ունենան դոկտ. Շուշան Փաթթի (Իւնիվըրսիթի Քոլէճ Լոնտոն), որուն զեկուցումը վերնագրուած է «Դրախտն անգամ կատարեալ չէ. յուշեր Քեսապէն»: Օրդ. Սեդա Ալթուղ (տոքթորական թեկնածու) Իւթրեխթի համալսարան, Հոլանտա) պիտի համեմատէ Սուրիոյ Ճեզիրէի եւ Քեսապի շրջաններուն մէջ համայնքային ինքնութիւններու կերտման գործընթացները, իսկ Յակոբ Չոլաքեան պիտի անդրադառնայ Քեսապին որպէս արդէն սփիւռքեան համայնք:

Ճաշի դադարին, դոկտ. Յակոբ Փանոսեան (Մուսա Լերան Հայրենակցական Միութիւն) եւ

Շար.ը էջ 19

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՇԱՐԺԱՆԿԱՐԻ ՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄԸ ՌԱՃԸՐ ԳՈՒԲԵԼԵԱՆԻ ԲԵՄԱԴՐՈՒԹԵԱՄԲ

Հայ եւ օտար դերասաններով ու մասնագիտական անձնակազմով շրջապատուած, Փետրուար 9էն 11 երկարող շաբաթավերջը, Նորթ Հոլիվուտի «Կրին Սգրինգ» սթիւտիոներու մէջ, բուռն թափով նկարահանուիլ սկսաւ Վարդանանց Հերոսամարտի երկրորդ դրուագը, շարժանկարային աշխարհի մէջ հանրածանօթ անուն դարձած, բեմադրիչ եւ տեսողական բջիջային արուեստներու մասնագէտ, երիցս օսկարակիր՝ Ռաճըր Գուբելեանի բեմադրութեամբ:

Ռաճըր, մանուկ հասակէն հմայուած էր Վարդանանց հերոսամարտով եւ երբ Նոր Զելանտա հրաւիրուեցաւ հռչակաւոր արուեստագէտներու հետ Լորտ Աֆ Տը Ռինկզ եռապատումի վրայ աշխատելու, հոն գաղափարը յղացաւ Վարդանանցը բեմականացնելու, պատկերներու լեզուով համայն մարդկութեան յուշելու, թէ Հայը, Քրիստոնէական հաւատքին ու խղճի ազատութեան համար ճակատող, անհաւասար պայքար մղող առաջին ժողովուրդը հանդիսացած է...

Մտաւորական իր գործակիցներուն հետ, հայ եւ օտար աղբիւրներէն կատարուած լուրջ ուսումնասիրութիւններու լծուելով, պատկերատախտակը, բեմագիրը, Story Board-ն ու նախագիծերը կը պատրաստէ ապագայ East of Byzantium, «փտարանդիներն ու մարտիկները» երեք դրուագներէ բաղկացած վաւերա-տրամային: Ու 1992ին, Նոր Զելանտա, թաց շաբաթավերջ մը, Գուբելեան շրջապատուած միջնադարը վերյուշող ձիաւորներով ու հետեւակ զինուորներով կը նկարահանէ Վարդանանց առաջին դրուագը:

Ըստ բեմադրիչին, «451ին պատահած ըմբոստութեան հոյակապ այդ դրուագը, քրիստոնեայ պետութեան մը կողմէ մղուած ազատագրական առաջին մարտն էր, երբ զօրավարն ու իր սակաւաթիւ զինեալները ստիպեցին, որ պարսիկները գերիշխան երկրի մը խղճի ազատութիւն շնորհող առաջին կայսրութիւնը հանդիսանան»:

Քրիստոնէական ամուր հաւատքի եւ մշակութային զարթօնքի կարեւոր քառուղիին, կայսերական հին աշխարհի փլուզումին ու Բիւզանդիոնի ծնունդով յատկանշուող ժամանակահատուածին միջեւ կը կանգնի East of Byzantium-ի վաւերա-տրաման:

Արդ, Համազգայինի Աւանդոյթներու Միաւորին հաւատաւոր անդամուհիները, գնահատելով ծրագրին ներկայացուցած համազգային եւ միջազգային արժանիքը, Fugitive Studios-ի հետ համախորհուրդ Փետրուար 24ին դրամահաւաքի լուրջ երեկոյի մը ձեռնարկած են նոր սերունդի համար կարեւոր շարժանկարային իրագործումին բերելու իրենց յոյժ գնահատելի աջակցութիւնը:

Ռաճըր Գուբելեան եւ Fugitive Studios-ի իր գործընկերները, ցարդ, անձնական միջոցներով, հոյակապ այս ծրագիրը հասցուցին ներկայ իր հանգրուանին: Մէկ ու կէս միլիոն գնահատուող հումկու այս ժապաւէնին իրագործումը կարօտ է լուրջ ներդրումներու: Բայց նախ քան երջանիկ այդ օրը, Համազգայինի Աւանդոյթներու Միաւորի անդամուհիներուն մեկնած ձեռքն եւ ստեղծած բարոյական նեցուկը աւելի քան իրենց դերը պիտի ունենան Վարդանանց Հերոսամարտի նկարահանման ծրագրի իրագործման:

Մուտքի տոմսերուն համար դիմել՝ Ռիթա Տէմիրճեանին հեռաձայն՝ (818) 445-6656:

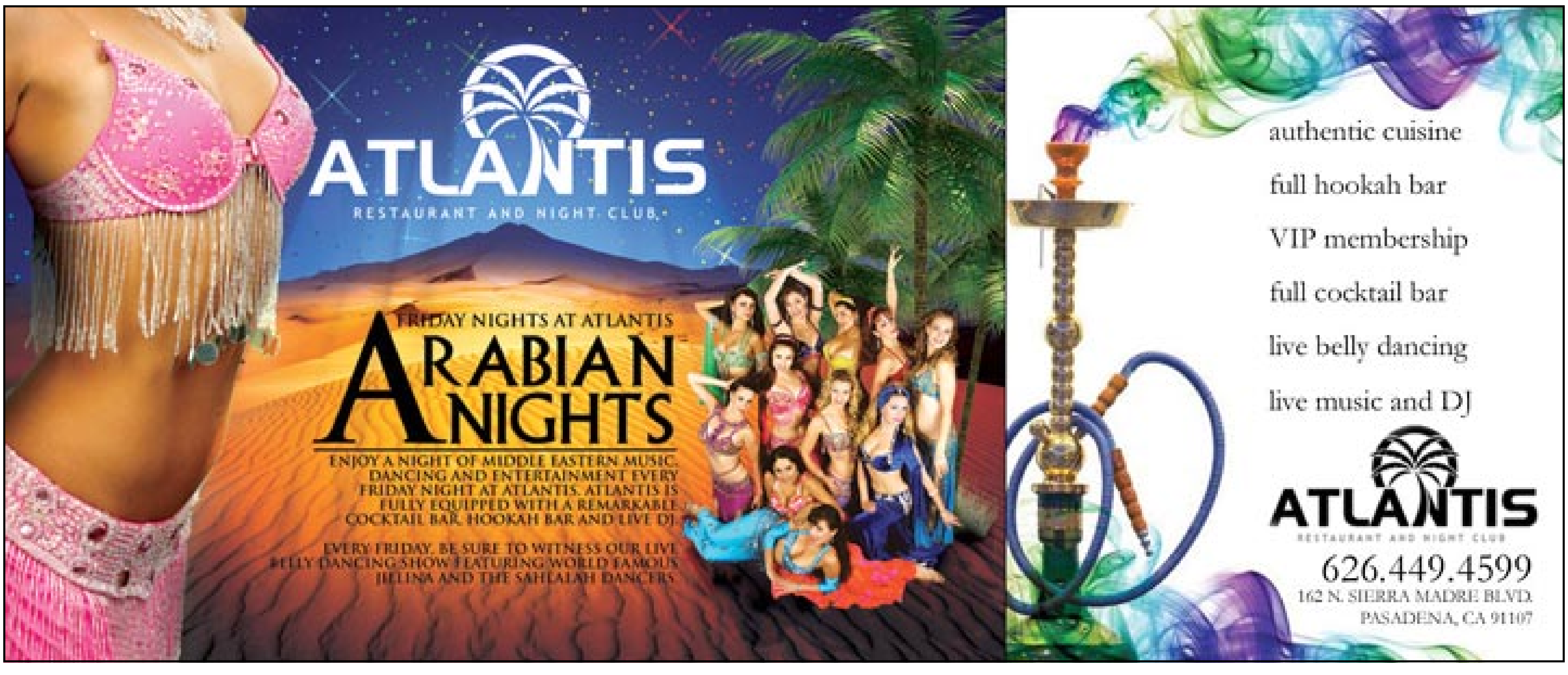

ԳՐԱԿԱՆ

ՎԱՀՐԱՄ ՄԱՎԵԱՆԻ «ՀԱՅՈՒ ԲԵԿՈՐՆԵՐ»Ը
(Յապաւումներով)

ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
(Տարունակուած «Մասիս»ի 9 Փետրուար 2008 թիւէն)

Հայեցի տոհմիկ աւանդութիւններու եւ բարքերու պատկերումով Մոռցուած հայեր գունագեղ գրութիւնը դիւցազներգական սրտայորդ շեշտերով լոյսին կը բերէ իրենց ազգային ինքնութեան պինդ կառչած պարսկահայ գիւղացիներուն առօրեայ կեանքը: Յետամնաց, աղքատ եւ աշխարհէն կտրուած, անոնք այսուհանդերձ կը մարմնաւորեն յարատեւելու, հայութիւնը անաղարտ պահելու եւ մեր ազգային միասնականութիւնը վերակերտելու վսեմ խորհուրդը:

Դառնութեան յատակին իսկ չտժգունող հայու մարդասիրութեան պատկերը կու տայ Դրոշմաթուղթի կաղանդը: Օտար ցուրտ աշխարհ մը, պարապ ստամոքս մը, անհեռանկար մութ ապագայ մը անկարող կ՚ըլլան ընկճել չքաւոր բայց անխաթար որբ հայ ուսանողի մեծ հոգին որ կը յամառի երջանկանալ իր նմանները երջանկացնելով: Իսկ Վարձու ուրախութիւնը կու տայ աշխատասիրութիւնը, հայրենաբաղձութիւնն ու ընտանեկան նուիրուածութիւնը ուղղամիտ համեստ սփիւռքահայուն:

Հատորին մէջ, հայու ճակատագրի խաղերը թերեւս ոչ մէկ տեղ այնքան բացայայտիչ երանգներով տրուած են որքան Ռոմացի մայրիկը գրութեամբ: Մռայլ է պատկերը – պճեղ մը անուշ սիրտով ու սեւ լաչակով իտալաբնակ հայ մայրիկը կու գայ Արեւելք՝ իր մէկ հատիկ զաւակին ու ընկերներուն ոսկորները գտնելու եւ նոյն պատանքին մէջ ամփոփելու համար:

Եւ վերջապէս, գիրքին տեսակ մը ինքնատիպ ամփոփումը կարելի է համարել Յիսուն տարի վերջը, ուր կայ եղեռնէն թերեւս աւելի դառն ողբերգութիւն մը: Այստեղ նկարագրուած է հեղինակին այցելութիւնը Մուսուլի հայոց եկեղեցին, ուր յիսուն տարի առաջ իր հայրը տմարդի վերաբերմունքի հանդիպած էր տեղւոյն առաջնորդ պարարտ քահանային կողմէ՝ երբ Ջարդերէն հազիւ ազատած, օգնութիւն խնդրելու եկած էր իր սովահար, ուժասպառ, մերկ ու հիւանդ ու վիրաւոր ազգակիցներուն համար, մահուան հոտով ծանրացած միջոցին եւ արեւին մէջ իրենց սիրելի աչքերը կեանքին փակող մայրերուն ու երեխաներուն համար: Ամենէն հեգնականը – եկեղեցիի բակին մէջ իր մահէն ետքն իսկ տիրապետող շքեղ դամբանը այդ նոյն քահանային:

.2.

Վահրամ Մավեանի արձակին մէջ տիրապետող է իրապաշտութիւնը – իրատեսութիւն մը որ կը զուգակցուի եւ կը հաւասարակշռուի համապատասխան հանդուրժողութեամբ: Զուսպ է ան մեր ե՛ւ դրականի, ե՛ւ բացասականի առարկայական գնահատման մէջ – զսպութեամբ գիտահետազօտողի մը որ ինքզինքին պարտադրած է որոշ պահերուն դառնալ դիտող, որպէսզի կարենայ անաչառօրէն տալ կեանքը իր անողոք մերկութեամբ եւ իրական գոյներով: Մեր ազգային սնապարծութեան արտայայտութիւններուն ու երեւոյթներուն հանդէպ ան կը ցուցաբերէ հասուն դատողութիւն մը որ ներթափանցուած է հասկցող ու բացատրող մարդկային մեղմ ժպիտով մը: Որպէս մէկ ներկայացուցիչը արդի սփիւռքահայ գիտակից, լուսամիտ եւ ազգային երիտասարդութեան, ան կը ձգտի խառնակ այլ բախտորոշ ներկային մէջ կենսագործել մեր անցեալի հոգեմտաւոր լաւագոյն աւանդութիւններուն վերարժեւորումը՝ կերտելու համար երիտասարդական ազդու հաւաքականութիւն մը որ գտնուի մեր գոյատեւման համար արդի պայմաններու պահանջած բարձրութեան վրայ: Արդիականութեան մտահոգութիւնը սակայն զինք երբեք չի հեռացներ հայկական զգալակերպի հարազատութենէն: Ան կը գուրգուրայ մեր ազգային ժառանգին հետ առնչուող ամէն մասունքի վրայ: Այս գուրգուրանքը ամենէն առաջ կ՚արտայայտուի մեր ժողովուրդին հանդէպ անսպառ սիրով: Բացառիկ խանդաղատանքով մը կը պատկերէ ան ամէն խաւի պարկեշտ հայերը, պարզ աշխատաւորները, բարի մամիկները եւ մանաւանդ հայու աղուոր աչուկներով մանուկները, մանուկները, մանուկները: Որպէս արտայայտութիւնը նոյն գուրգուրանքին, սփիւռքահայութեան ինքնուրոյն հոգեբանութիւնն ու մտածելակերպը ցայտուն կերպով ան կը դրսեւորէ տիպարներու, պատահարներու եւ վիճակներու պատկերման մէջ՝ միշտ վեր հանելով մեր ազգային նկարագրի էական գիծերը անոնց ընդմէջէն: Մեր հոգեկան նահանջի ամենազորչ բնորոշումներուն մէջ իսկ, ան չի մոռնար իսկական արժեչափով տալու թէկուզ վտիտ այն կայծը որ կը յամենայ մեռնող հոգիներուն յատակը: Մեր ազգային կեանքի ամենէն խրախուսիչ երեւոյթներու իսկ գնահատման մէջ, ան կը մերժէ տարուիլ չզատորոշող միագոյն ինքնագոհութեամբ:

Հաւասարակշռուած ու շրջահայեաց դատողութիւնը, մեր ազգային արժէքներու եւ արատներու իրապաշտ գիտակցութեան կողքին, կը բնորոշէ Մավեանի մտածողութիւնը: Իր մօտ գրեթէ միշտ կը տիրապետէ միտքը – ըլլայ նիւթի ընտրութեան մէջ, յլլայ դէպքերու իմաստի միջուկին բացայայտման մէջ, եւ ըլլայ անոնց տրամաբանական եզրայանգումին մէջ: Առանց անտեսելու բարդութիւնները, այսուհանդերձ ան կը խուսափի արուեստակեալ անտեղի խրթնաբանութենէ: Ընդհանրապէս կը պահէ կշռադատ չափը, եւ գեղարուեստական մշակման մէջ գրեթէ միշտ կը մնայ զուսպ:

Պատկերաւոր խօսքը, իր ժուժկալութեամբ եւ գողտրիկ թեթեւութեամբ, գլխաւոր յատկանիշներէն մէկն է Մավեանի արձակին: Այնքան զուսպ ու թափանցիկ են իր պատկերները, որ հազիւ կը նշմարուին ընթերցումի ատեն, եւ ուշադրութիւնը բնաւ չեն շեղեր ընթերցումի ընդհանուր միաձոյլ թափէն: Իրաւ գեղեցիկի անվիճելի առանձնայատկութիւն մըն է ասիկա: Խորտուբորտութեան ոչ մէկ զգացում կ՚ունենանք երբ կը կարդանք թէ՝ գիշերամուտին «Կեանքը լոյսերուն հետ կծկուեցաւ տուներէն ներս, վարագոյրներու ետեւ», կամ թէ՝ «Նաւը հետզհետէ ալիքներուն վրայ վերածուեցաւ հեռացող, մութին մէջ կորսուող աստղախումբի մը», եւ կամ երբ խումբ մը աղջնակներու «անտաշ անմեղ ձայնը՝ նոր ծագող ամչկոտ արեւի մը հետ ներս կ՚իյնայ բաց պատուհանէն»: Ոչ մէկ պոռոտութիւն, ոչինչ զգայացունց, այլ պարզապէս ջերմացնող ներկայութիւնը բանաստեղծական հարազատ ապրումի:

Իմ կարծիքով, այս հատորը կազմող գրութիւնները իրենց ստուար մեծամասնութեամբ պատմուածքներ են ըստ էութեան: Մանրամասնելով, քսան գրութիւններուն տասնըվեցը պատմուածքներ են՝ իրենց թերիներով հանդերձ: Մնացեալ չորսին երեքը – Քաղաքը որ կ՚ապրի իր մեռելներով, Մոռցուած հայեր, Յիսուն տարի վերջ – կը պատկանին պատմուածքի մօտեցող միջանկեալ սեռի մը՝ յուշագրական-ճանապարհորդագրական հակումով: Իսկ «Կարսի հայ հասարակութիւնից» գրութիւնը գեղարուեստական գրականութեան բնագաւառէն դուրս կը մնայ՝ որպէս պատմական ուսումնասիրութիւն:

«Հայու Բեկորներ»ու պատմուածքներուն բովանդակութիւնը կը պարունակէ ազգագրական եւ ժամանակագրական նախանիւթեր: Այս հանգամանքը ոչինչ կը փոխէ գրութիւններուն պատմուածքային հիմնական բնոյթէն: Պատմուածքներ ըլլալով հանդերձ, անոնք ի յայտ կը բերեն պատմուածքի դասական ըմբռնումէն զատորոշուող ձեւի ու կառոյցի կարգ մը առանձնայատկութիւններ:

Սկզբունքով, գրողին միջամտութիւնը անհաշտ է պատմուածքի կառոյցին հետ: Պէտք չէ մոռնալ, սակայն, թէ «Հայու Բեկորներ»ու հեղինակը իր պատմուածքներուն նկարագիրներէն մէկն է նոյն ատեն – ամենէն բազմակողմանին անկասկած, եւ յաջողագոյնը թերեւս: Հետեւաբար, իր խորհրդածութիւնները ձեւով մը գեղարուեստօրէն միաձուլուած են պատմուածքի ընդհանուր կառոյցին հետ ու չեն հանդիսանար կոպիտ միջամտութիւններ: Իր պատմուածքին գեղարուեստական ձեւը կեանքէն պայմանաւորուած յայտնագործութիւն մըն է՝ աւելի քան թեքնիք հնարք ու միջոց: Իր պատմուածքին եզրակացութիւնը ինքնաբերաբար կը յանգի լուսաւորող յայտնութեան՝ աւելի քան նախայղացուած տպաւորութեան: Այս ճանաչողական հետազօտութեան որպէս սատար, ան օժտուած է դիտողականութեամբ մը որ ունի նոյն դաշնաւորումը ինչպէս իր ազգային մշակութային ժառանգն ու զգալակերպը: Ու բոլորը միաձուլուած՝ այնպիսի համաչափութեամբ ու հարազատութեամբ, որ իր պատմուածքները բնաւ չեն ձգեր աշխատցուած ըլլալու տպաւորութիւնը – կարծէք բնակազմական հանդարտ ընթացքով, հարթավայրի մը վրայ ձեւ ու մարմին առած կազմութիւններ ըլլային անոնք՝ որոնք իրենց գոյութեան համար պարտական չեն որեւէ բռնազբօսիկ բիրտ վերիվայրումի, այլ լուռ վկաներն են բնական ուժերու դանդաղ, անդիմադրելի ներգործման:

***

Վահրամ Մավեանի «Հայու Բեկորներ» հատորը սփիւռքահայ գեղարուեստական արդի արձակի ամենաբեղուն որոնումներէն մէկուն յայտարարն է: Բեղուն՝ իր թարմ շունչով, նոր խօսքով եւ ինքնատիպ ձեւով:

1975-2008
33th ANNIVERSARY
Life, Health, Group Health
Disability, Long Term Care
NEW YORK LIFE

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է
ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ՉԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ՊԵՏՐՈՍ ԵՒ ՍԻՐԱՄԱՆԹՕ
ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205
E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

ՄԵՐՕՐԵԱՅ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՒԵՏԻՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

1993 թուին ինձ յաջողեց գնալ Հայաստան: Այն տարիներին սնունդի պակասը զգալի էր: Լոյս չկար, ջերմութիւն չկար: Երկիրը պատերազմի մէջ էր: Բոլոր առօրեայ սննդամթերքը, ուտելիքները, հագուստ եւ այլն առաքւում էին Արցախ: Ժողովուրդը խռնուած էր հայ թխատաների առաջ, հերթի էր սպասում: Ես էլ մտայ հերթի մէջ: Սպասում էինք հացի մեքենային, որ պիտի շուտով գար եւ հացը բաժանուէր: Շարքերի մէջ սպասում էինք: Խօսքի բռնուեցի մի քանի տեղաբնակների հետ: Իրենց ասացի որ Իրանից եմ: Մեզ մօտ էլ Իրան-Իրաք պատերազմի տարիներին հացի եւ միւս ուտելիքների համար ժամերով հերթի էինք կանգնում: Մտածում էի ինքս ինձ թէ որքան երջանիկ եմ որ քանի օրից պիտի վերադառնամ Իրան: Այնտեղ գոնէ հերթեր չկային այլեւս: 2006 թուին նորից որպէս թուրիստ մեկնեցի Հայաստան: Մեղրիի կամուրջի վրայով օրէկան հարիւրաւոր մեքենաներ էին անց ու դարձ անում: Մեքենաները սննդամթերք, շինարարական նիւթեր էին տանում Հայաստան: Մի խօսքով Հայաստանի տնտեսական վիճակը բաւական փոխուած էր եւ ամէն ինչ դէպի լաւն էր գնում: Այդ վիճակը ուրախացնում էր իւրաքանչիւր հայի: Անշուշտ թէ Հայրենիքում եւ թէ սփիւռքում ապրող հայերի մէջ դեռեւս կան այնպիսիներ, որոնք մէկ-մէկուն չեն հանդուրժում եւ վիրաւորական արտայայտութիւններ են կատարում:

Հայաստանում բնակուող որոշ հայրենակիցներ դեռեւս չեն հանդուրժում սփիւռքահայերին, այդ թւում իրանահայերին եւ երբեմն անթոյլատրելի ածականներ են փակցնում մեզ: Բայց նրանք չեն կարողանում ընդունել որ ճակատագրի դառն բերումով, աշխարհով մէկ ցրուած հայերը – դրանց թւում պարսկահայերը – դարերի ընթացքում երբեք չեն ուրացել իրենց կրօնը, ազգութիւնը: Նրանք պահել, պահպանել են իրենց լեզուն, մշակոյթը, աւանդոյթները եւ ազգութիւնը: Իսկ Հայրենիքում ապրող մեր մի շարք հայրենակիցներ «որտեղ հաց այնտեղ կաց» նշանաբանով, թողնում են Հայրենիքը եւ բռնում են գաղթի ճամբան: Արդէն անկախ հայրենիք ենք ձեռք բերել: Ինչո՞ւ էք լքում հայրենի հողը: Դարեր երազել ենք այսօրուան: Հիմա որ իրագործուել է մեր սրբազան երազանքը, թողնում ու հեռանում էք երկրից: Մասնաւորելով խօսքս Կլէնտէյլի հայութեան մասին, յիշեցնեմ որ մեր շրջանում ապրում են բազմահազար հայեր, որոնք եկել են Միջին Արեւելեան երկրներից եւ Հայաստանից: Այստեղ են կեդրոնացել հայկական եկեղեցիները, դպրոցները, միութիւնները, ակումբները, թերթերը եւ հեռուստացոյցի կայանները: Հայկական հեռուստածրագրերը բազմաթիւ են: Որակաւորները դժբախտաբար թուով քիչ են: Կան ծրագրեր, որոնք բնաւ չեն արդարացնում իրենց գոյութիւնը, որովհետեւ որեւէ օգտակար բան չեն հրամցնում ժողովրդին: Այլ ընդհակառակը: Կան ծրագրեր, որոնք հակասական հաղորդումներով, բամբասում, երբեմն քարկոծում են հայրենի իշխանաւորներին, կամ պաշտպանում այս ինչ կամ այն ինչ նախարարին, կարծելով որ օգտակար են հանդիսանում մեր ժողովրդին:

Իրականութեան մէջ դրանք վնասում են մեր միասնականութեանը եւ թշնամանք սերմանում, թոյլ, անմիտ եւ անորակ ծրագրերով: Այդ երեւոյթը մեծապէս վշտացնում է տողերիս գրողին, որ արդէն հասել է իր կեանքի 88 տարուայ շեմին: Ամբողջ ութը տասնամեակ ապրելով Իրանում, մանուկ հասակից աշխատել եմ մեր ծննդավայր գիւղում, օգնել եմ ծնողներիս, հող եմ մշակել, ճակնդեղ եմ հաւաքել, մաքրել: Ապրել եմ ազատ, արդար քրտինքով հաց եմ վաստակել: Այսօր հաստատուելով այս օտար միջավայրում, սպասում եմ _ եւ ինձ հետ հազարաւոր հայեր _ որ մեր թերթերը, հեռուստածրագրերը գոնէ օգտակար նիւթեր հաղորդեն մեզ: Ուղեցոյց դառնան մատաղ սերնդին, հայեցի դաստիարակութիւն տան մեր մանուկներին:

Շատ շատերի պէս ես էլ դժգոհ եմ մեր հեռուստածրագրերի կազմակերպիչներից, որոնք միայն վնասում են մեր գերագոյն շահերին եւ ոչ մի օգտակար բան չեն տալիս մեզ:

Զափազանցութիւն արած չեմ լինի եթէ ասեմ որ անշուշտ կան մի քանի ծրագրեր, որոնք իրապէս հայկական են եւ հայկական շունչ են տարածում: Ամէն Կիրակի 26րդ կայանի վրայ մեծ հաճոյքով դիտում եմ Քաջ Նազարի ծրագիրը, խմբագիր Յովհաննէս Բալայեանի կողմից պատրաստուած: Նա իր բոլոր ելոյթների ընթացքում յորդորում եւ խրախուսում է ծնողներին, որ ուշադիր լինեն իրենց զաւակների նիստ ու կացին: Հսկեն մանկահասակ երեխաներին որ սխալ ճանապարհներ չգնան, հայերէն խօսեն, չմոռանան հայոց լեզուն եւ հեռու մնան օտար վնասակար կարգ ու բարքերից:

Նա յորդորում է մեր զաւակներին զգոյշ լինեն փողոցներում, կամ այլուր մեքենայ վարելիս, որ հեռու մնան փորձանքներից: Դրան աւելանում է նաեւ Յովհաննէս Բալայեանի կազմակերպած թելեթոնը, որն արդէն 8 տարի է ինչ դրամահաւաք է կատարւում ի նպաստ Հայաստանի հաշմանդամ եւ կարիքաւոր երեխաների: Տօնական օրերին այդ ֆոնտի միջոցով Հայաստանում կազմակերպւում են մի քանի տասնեակ հանդիսութիւններ, երեխաների համար եւ նրանց դրւում են նուէրներ: Բացի այդ, Յովհաննէս Բալայեանը ծրագրել է նորոգել հաշմանդամ երեխաների կենդրոնները, որոնց մեծ մասը գտնւում են կիսաւեր վիճակի մէջ: Արդէն գործնական քայլեր առնուած են այդ կապակցութեամբ:

Գնահատելի է Յովհաննէս Բալայեանի այս օգտակար նախաձեռնութիւնը: Չնայած այն բանին որ նա ամիսներ առաջ դժբախտութիւն ունեցաւ կորցնելու իր երիտասարդ զաւակին, բայց եւ այնպէս մարդասիրական մղումով _ որն ժառանգել է իր բարեյիշատակ հօրից՝ Տ. Յարութիւն Աւագ Քահանայից _ կարողացաւ իր մի խումբ համակիրների հետ, փայլուն աւարտին հասցնելու թելեթոնը, հայթայթելով պէտք եղած գումարը: Գնահատանքի արժանի են նման նուիրեալ հայորդիներ:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ (ԿԼԷՆՏԷՅԼ, ՊԸՐՊԷՆՔ, ԼԱ ՔՐԷՍԷՆԹԱ)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին

T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

SAHAG-MESROB ARMENIAN CHRISTIAN SCHOOL

OPEN HOUSES

FOR 2008-2009 SCHOOL YEAR

PRE-SCHOOL & KINDERGARTEN

Tuesday, March 11, 2008 at 7:00PM

JR. HIGH, MIDDLE & HIGH SCHOOL

Wednesday, March 12, 2008 at 7:00PM

ELEMENTARY SCHOOL 1st – 5th Grades

Thursday, March 13, 2008 at 7:00PM

2501 N. Maiden Lane, Altadena, CA 91001 - (626) 798-5020

- Serving **the community** for 29 years
- Accredited by Western Association of Schools & Colleges (WASC) and by Association of Christian Schools International (ACSI)
- New and beautiful 3.3 acre school campus
- Curriculum:
  Elementary School: **We offer Armenian, Art, Bible, English, Math, Science, Social Studies, Computer, Music, Band, Physical Education, Drama, Recorder.**
  Middle & High School: **We offer U.C. approved College preparatory courses, Armenian, Art, Bible, English, American Literature, English Literature, Algebra I, Algebra II, Pre-Calculus, Physical Science, Biology, Chemistry, Physics, Civics, Health, Computer, U.S. History, World History, Band, Drama. Honors and AP courses in several core subjects.**
  Pasadena City College Bridge program: **We offer PCC college level courses on our campus in English, U.S. History, Political Science, and Spanish.**
- **High School counseling for 9th – 12th grade students.**
- **Exciting athletic programs.**
- Extra Curricular:
  Elementary School: **Extensive field trips, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions.**
  Middle & High School: **Extensive field trips, 7 days to the East Coast, 15 days to Armenia, overnight camping and nature hikes, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions, community services.**
- Faculty and Staff: **Experienced teachers, mostly credentialed or masters degrees, ACSI certified, caring and professional.**
- Students: **We are student centered. Each student is nourished mentally, physically, spiritually, emotionally, in a family like safe and caring environment.**
- Tuition: **The most affordable of private schools.**

Massis Weekly

Volume 28, No. 05 Saturday, FEBRUARY 23, 2008

Presidential Election Most Violent And Fraudulent In Armenia's History
Levon Ter-Petrosian Declares Victory And Vows To "Fight Till The End"
Armenian Opposition Starts Non-Stop Protests In Yerevan

Tens of thousands of people again took to streets of Yerevan on Thursday as former President Levon Ter-Petrosian and his allies announced a campaign of non-stop demonstrations against the official results of Armenia's disputed presidential election.

The opposition leaders rejected as fraudulent the official election results, which gave victory to Prime Minister Serzh Sarkisian, and demanded the vote be re-run before pitching tents for an overnight sit-in in the city's Liberty Square.

"We are building a tent camp and we expect our legitimate demands to be met," Nikol Pashinian, a leading member of the Ter-Petrosian camp, told RFE/RL. "Thousands of people will spend the night here."

The rally there went ahead to the accompaniment of "Levon! Levon!" and "Victory! Victory!" chants despite not being sanctioned by the authorities. Senior police officers at the scene warned organizers that their actions are illegal and could have "unpredictable" consequences.

Addressing the crowd, Pashinian dismissed the warnings and said the opposition protests will have a "permanent" character. He said they could also take the form of street processions, pickets and even "blockades" of key government buildings. Ter-Petrosian, for his part, urged university students in Yerevan to boycott classes and join his "popular movement" in larger numbers.

President Levon Ter-Petrosian leaving a polling place

Tens of Thousands of opposition supporters rally in Yerevan

"Our actions will be peaceful as long as all we have not exhausted all legal methods of struggle," said Pashinian. "We are prepared for any scenario." He at the same urged the crowd to be "restrained" and "patient."

"We will be demonstrating as long as this ruling gang has not resigned," said Aram Sarkisian (no relation to Serzh), the leader of the radical opposition Hanrapetutyun party.

In anticipation of the rallies, the authorities deployed interior troops and riot police around key government buildings in Yerevan immediately after the vote.

In his speech at Thursday's rally Ter-Petrosian claimed to have secured the backing of Manvel Grigorian and Gagik Melkonian, two top army generals serving as Armenia's deputy defense ministers. Grigorian is also the chairman of the influential Yerkrapah Union of veterans of the war in Nagorno-Karabakh.

"Manvel Grigorian and Gagik Melkonian are saying that they will not allow the army to meddle in politics and be used against their people," said Ter-Petrosian. "Manvel Grigorian and Gagik Melkonian consider themselves the guarantors of the security of the Armenian people."

"I am confident that the entire army command will join them," he added.

Election Process and Official Results

Prime Minister Serzh Sarkisian was declared on Wednesday the winner of Armenia's presidential election. According to the full preliminary vote results released by the Central Election

Continued on page 4

ACA Calls On The United States To Refrain From Recognizing Election Results In Armenia

Following is the text of the letter sent by Armenian Council of America to US Secretary State of America Condoleezza Rice condemning the fraudulent presidential election in Armenia:

02/20/2008
The Hon. Condoleezza Rice
U.S. Department of State
2201 C Street NW
Washington, DC 20520
Dear Secretary Rice,

Armenian Council of America strongly condemns the massive vote rigging, ballot stuffing and coercive tactics employed by the loyalists of Mr. Serzh Sarkisyan, the ruling regime candidate, during the presidential elections held on February 19, 2008.

Despite all the promises made by Mr. Kocharian's administration of a clean and transparent presidential election, once again the regime resorted to its true and tried tactics that were used as recently as last May, during the parliamentary elections. Once again, the citizens of the Republic of Armenia were deprived of their constitutional right to elect a legitimate president through transparent and free election process. This brazen and shameless violation of the basic tenets of democracy and free will is deplorable and should not be condoned nor tolerated.

As the Secretary of State of a country that cherishes and advocates democracy and rule of law throughout the world, We ask you to convey the Armenian-American Community's deepest concern and condemnation to the government of the Republic of Armenia and urge you to refrain from recognizing Mr. Serzh Sarkisyan as the new president of Armenia until all allegations of the massive vote rigging are thoroughly and adequately investigated.

Armenian Council of America

Washington Watching: Armenian Analyst Says Some In D.C. "Outraged", Not So Says US Embassy Here

By John Hughes
ArmeniaNow reporter

According to widely-published analyst on Armenian affairs, Richard Giragosian, the initial and unofficial reaction from some US State Department sources to Tuesday's election in Armenia is "surprise and outrage".

Giragosian, who frequently contributes to ArmeniaNow and is a regular contributor for Radio Free Europe and a consultant to international agencies that include the Organization for Security and Cooperation in Europe, lives in Yerevan but is on business in Washington.

Giragosian told ArmeniaNow that some government officials on Capitol Hill are aware of media reports of voting fraud and violence and that "the initial response is that the Armenian authorities have 'gone too far' and this election is already being criticized as 'excessive'."

In Yerevan, however, a top-ranking US embassy official vehemently disavowed Giragosian's claim.

"Richard Giragosian does not speak for the US Government," said Stephen Banks, Chief of Political Economic Section at the embassy, further telling ArmeniaNow that Giragosian's assertions "have no basis in fact that we can ascertain.

"Washington policy makers are still getting information and it would be premature for anyone to comment."

According to Giragosian's unnamed sources: "The incidents of violence and outright ballot stuffing by pro-government circles is being strongly noted, and the involvement of several oligarchs is particularly angering some in the State Department," Giragosian reports.

The US opinion in Washington, in this early period, is that if reported incidents are true they are "unacceptable," the analyst says.

An Open Letter To A Friend In Yerevan

February 20, 2008

Sireli (name withheld),

Despite the apparent calm and "business as usual" atmosphere this morning, my soul is in turmoil. I was thankful last night that I was going to bed and would enjoy a good night's sleep.

I was wrong.

I could not avoid nightmares of elections and fraud and my homeland. I struggled a lot on how to express myself, my feelings , my thoughts and the strong emotional turmoil within me.

I decided to write to you.

I have always appreciated you, your work and your readiness when duty called. I have expressed my appreciation over time both by the spoken and written word. Knowing you and your true devotion and love of the homeland; knowing you and the place you and I grew up in and the true, unspoiled, spirit of patriotism we inherited from our fathers and inhaled through the fresh air of our unparalleled hometown; knowing you and the sacrificial experiences you went through during all these years of service; I find it difficult to dampen your feelings with the injuries that I bear as a result of what is happening today in our homeland.

But I have no choice.

I have to express them somehow and I am sorry that I found you to be the bearer of those pouring emotions and thoughts.

Despite the fact that we had zero input in the realization of our collective dreams; despite the fact that independence shocked and confused us for a short period of time; we were soon jubilant. We had our place in the league of nations, we raised our heads in dignity and pride and saluted our flag. We build a nation and created a country from the ashes of the Soviet system. We bore the shock therapy of moving from a totally centralized socialist economic system to a totally free capitalistic system.

More was stored for us.

We fought a fierce war, and courageously won the dignified freedom for the people of Artsakh. We collectively sacrificed and paid a high price for that victory.

Difficult times, painful years.

Our people suffered a lot, our homeland was one third (or more) depopulated with scores of thousands seeking employment and livelihood anywhere on the globe.

Seventeen years have passed since independence and we have a few basic and natural expectations from the homeland we love and adore. We seek a decent living standard for our brethren there. But even in the absence of a decent living standard, we seek the most basic human rights that man has long fought for from times it could distinguish itself from other creatures. Yes, basic human rights. Freedom of expression, faith, freedom of movement, freedom of conscience and the freedom to choose, elect and cast a vote without intimidation, force, fear or pressure.

The rule of law.

But what we have come to witness in the past decade is the continuous deterioration of all the above. <u>Since this group of leadership came to rule, concentrating power by unspeakable means, we have witnessed the growth and spread of the policy of fear , spin and lie.</u> We know it well unfortunately, since a similar atmosphere of fear , spin and lie has filled the air, in this adopted country of ours , the United States of America for the past seven years.

Some may not be surprised, but <u>I am extremely shocked and disappointed to see the lust for power, the worship of material values, greed for wealth and more wealth spread so wide and so deep in an uncultured leadership that has taken over the helm of our country during the past decade</u>. The lack of cultural values, the absence of civility and the policies of brut force have become the rule of the land. In my lifetime, I can hardly think of similar cases of so much wealth and so much power concentrated in the hands of so few who have so little to make their people proud of.

Still, wealth falls behind in my worries. <u>I am deeply concerned about my people.</u> Those who still hang on to the national soil, the bearers of the torch, who have and continue to perpetuate our existence on our historical lands. Submerging their heads in the soil, this leadership has turned blind to the existence of widespread discontent and descent towards them.

Or is it that they just don't care?

I have not been blessed with the opportunity yet to make my homeland my home as well. However, our life over the past three decades has evolved around the homeland and you are aware that I continuously have had a good deal of communication and relations with the people of the land. I have been reading a lot, receiving emails and talking to various people on the phone. <u>This election is a total disgrace and unforgivable shame.</u> The whole election campaign period has been a disgrace and shame. <u>Our people have been mentally and psychologically slaved</u> . They have been denied the free flow of basic information through the spoken media, be it radio or television. And they have been threatened by fear, fear and fear. Fear of losing their jobs or closing their businesses. Fear of breaking their bones or cutting their livelihood.

I have greater faith in our people. I trust their collective wisdom And given a free, peaceful and transparent atmosphere, I would trust their will and respect their judgment.

Unfortunately the people of Armenia were deprived of that chance by this ruling cabal and so I cannot accept the officially announced results of this election as the will of the people.

Many around me have also expressed their outright disgust and share my views.

I remember having similarly reacted after the 1996 elections and echoed my sentiments at the time to you.

I feel it is my duty to do the same today and at least be in peace with myself.

I don't think this is why we gained independence. I don't think we gained independence to replace dictatorships and regimes with ones who would return us to the repressive years of the mid 30s. Our people have suffered enough. Their families are broken and their means are meager. And in addition to all that physical pain they don't have to enslave their souls, lose their dignity, sell their free will and bow their heads in obedience.

We are a proud people and we ought to remain so, free, dignified and independent.

That is my wish today and I will fight for it.

I wish you all the best.

Sincerely,

Zaven Khanjian
Glendale, California

Armenia, Karabakh 'Closely Watch' Kosovo Independence Push

Armenia and Nagorno-Karabakh said on Monday that they are closely following developments stemming from Kosovo's declaration of independence from Serbia, a move that could have implications for their unresolved conflict with Azerbaijan.

The former Yugoslav province officially requested official recognition from governments worldwide, rekindling tensions between foreign powers opposing and supporting its secession from Serbia. Major European Union countries appear in no rush to recognize the potentially precedent-setting development.

The Armenian Foreign Ministry said it is monitoring the situation and will not comment on it for the time being.

The Armenian leadership of Karabakh takes a similar view which was reaffirmed on Monday by Ashot Ghulian, the speaker of the territory's parliament. "What is happening in Kosovo is something through which Karabakh went in September 1991 and which was upheld by a popular referendum [of independence from Azerbaijan] held in compliance with international standards," Ghulian told RFE/RL from Stepanakert.

According to Ghulian, the Karabakh Armenians are primarily interested in seeing whether Kosovo's independence will be recognized by the international community. "This process could create some precedent and we are waiting to see what will follow the declaration of Kosovo's independence," he said.

Asked whether the self-proclaimed Nagorno-Karabakh Republic could recognize Kosovo, Ghulian said, "Nothing should be ruled out. But I think the discussions going on in international organizations right now will allow us to make the right decision."

Rep. Sherman Opposes FY 2009 Funding Level To Armenia

Rep. Brad Sherman (D-CA), last week, raised strong concerns regarding the Administration's proposed budget for Armenia in Fiscal Year (FY) 2009, during the House Foreign Affairs Committee hearing with Secretary of State Condoleezza Rice.

The Budget request slashes funding for Armenia from $58.5 million in FY 2008 to a proposed level of $24 million in FY 2009. In addition, Azerbaijan is slated to receive $900,000 in International Military Education Training compared to $300,000 for Armenia. The disparity is a clear breach of the agreement reached with Congress in 2001 regarding military parity for both countries.

Secretary Rice responded to Sherman's concern by noting that Armenia also receives funding through the Millennium Challenge Account (MCA), a 5-year, $235.65 million compact to help reduce rural poverty and increase agricultural productivity. This funding is separate and distinct from the economic assistance provided under the Freedom Support Act.

"The Administration's budget request is wholly inadequate," Sherman told the Assembly. "Assistance provided under the MCA is not a substitute for other important programs in Armenia provided under the Freedom Support Act. I will work with my colleagues to correct this gross disparity."

Caucus Co-Chairs Address Ongoing Azeri War Rhetoric

In a letter to Secretary of State Condoleezza Rice, Armenian Caucus Co-Chairs Frank Pallone, Jr. (D-NJ) and Joe Knollenberg (R-MI), along with their colleagues, underscored the need for the U.S. to hold the Azeri government accountable for recent vitriolic comments regarding the Nagorno Karabakh peace process.

More than 50 House Members signed the letter to Rice condemning the bellicose statements made by Azeri President Ilham Aliyev.

"Azerbaijan has been threatening war with Armenia for years," the congressional letter states. "However, these recent public comments made by high-ranking government officials prove that their rhetoric has turned into a very real and dangerous threat."

Aliyev was quoted at the opening of a sports facility saying, "The war has not ended yet, it is just its first stage that has finished."

Pallone and Knollenberg are also urging House Members to join them in commemorating the 20th anniversary of the 1988 Nagorno Karabakh Democratic Liberation Movement by offering remarks on the floor of the House of Representatives.

Rep. Michael R. McNulty (D-NY), last week, extended his congratulations to the people of Nagorno Karabakh.

"Nagorno Karabakh continues to strengthen its statehood with a democratically elected government, a capable defense force, and an independent foreign policy," McNulty told Congress. "I stand with the people of Nagorno Karabakh in celebrating their continuing freedom and democracy."

The German Legacy: Foreign Office Documents Confirm Armenian Genocide

By Toros Sarian

Wolfgang Gust, a former editor of the respected German news magazine Der Spiegel, has over the last years published many important documents from Foreign Office archives. These documents in the original German version and in English appear on their internet page www.armenocide.net.

Over the last ten years, he and his wife Sigrid, have made a significant contribution to the collation of historical evidence regarding the Armenian Genocide. Although their work is not yet complete it is already viewed as the most authoritative source concerning the Genocide during the Ottoman Empire epoch. In recognition of his contribution to the History of the Armenian Genocide, Karekin II the Supreme Patriarch and Catholicos awarded him the Surp Sahak-Mesorp medal in 2004. He also received the Dennis Papazian prize in 2006. Unfortunately, the work of Wolfgang and Sigrid Gust is not generally known within Germany nor within the international community. Not only do the published documents clearly expose the extent of the murderous Turkish policy but also the responsibility of the German Empire for the Armenian Genocide. This chapter of German history is unknown to most of the German population.

Wolfgang Gust (left side of the photo)

Wolfgang Gust was born in Hannover in 1935. He studied in Freiburg, Bonn, Hamburg and Toulouse.

From 1965 to 1966 he was Economic Editor then Political Editor of the News magazine "Der Spiegel". He ran Spiegel's office in Paris from 1970 to 1976 and it was here that Gust learnt about the tragic fate of the Armenians for the first time. In 1992 a three part article appeared in the Spiegel magazine written by Wolfgang Gust about the war in Mountainous Karabakh and the Armenian Genocide. For the first time ever, an authoritative German magazine had reported in detail the events of the Armenian Genocide. This sensational article aroused angry protest within the Turkish community in Germany and protests took place outside the Hamburg editorial offices of Spiegel. Despite countless threats from fanatical Turkish nationalists Wolfgang Gust intensified his work to find out the truth surrounding the History of the Armenian Genocide. In 1993 his first book was published: "The Armenian Genocide – The Tragedy of the Oldest Christian Nation". It was voted as one of the best ten books of the month and in 2002. The Armenian translation was published in Yerevan. After Wolfgang Gust went into retirement in 1993 he continued his assessment of the German documents and correspondence concerning the Genocide. In many important articles published in leading Journals and Quarterly's, Gust examined the extent of German responsibility for the Armenian Genocide. Due to Wolfangs Gust research the manipulation of the documents published by Joannes Lipius in his work "Germany and Armenian "in 1919 were discovered. By referring to the original documents he was able to deliver evidence which showed that the German Government by the end of the First World War had tried to cover up their responsibility for the crimes committed. From the 444 German Foreign Office documents published by Lepsius just after the end of the war in 1919, it is clear that Genocide had indeed taken place. However, documents which could have placed responsibility on Germany were either manipulated or not published.

Thanks to the work of Wolfgang and Sigrid Gust these German Documents were made accessible to Historians and the general public. Prof. Vahakn N. Dadrian wrote about the significance of these documents as follows: "As I keep emphasizing in my writings and lectures over and over again, noc corupus od documents, including the holdings of U.S. National Archives can be compared in terms of substantiveness, authenticity an overall value to that associated with the holdings of the German state archives." A large number of the documents have already been translated into English.

From the beginning Wolfgang Gust´s goal was to ensure the widest possible access to the documents and to raise public awareness. This has been possible through the internet.

The publication of these documents is seen by Gust as the first part of a long-term comprehensive documentation project. "Our long-term goal is to complete in time for the 100th Anniversary of the Genocide that is 24th April 2015, the publication on our internet platform of all the important State files regarding the Armenian Genocide."

On the 90th anniversary of the Genocide appeared the book with the title "The Armenian Genocide 1915/16". Prof. Vahakn N. Dadrian wrote in the Forward to this book published by Wolfgang Gust containing documents and correspondence from the German Foreign Office archives: "This book is the result of hard work, care, discipline and most of all stamina. Historians thank Wolfgang and Sigrid Gust for their work"

In May 2005 this book was voted book of the month by representatives of the established German press.

Due to bad health Wolfgang and Sigrid Gust have been unable to work on the documentation since 2005. Nevertheless, they are confident that this year they will be able to publish even more important archive documents on their Internet platform. 2015 is not far away and the amount of work is formidable. But there is still hope that the Armenian Community will not only recognize the value of Wolfgang and Sigrid Gusts work but also consider sponsoring this unique and politically project thus ensuring the completion of the project by 2015. The 100th memorial year of the Armenian Genocide in Turkey.

Hamburg

The Kurdish And Armenian Genocides - From Censorship And Denial To Recognition

By Desmond Fernandes
Kurdishaspect.com

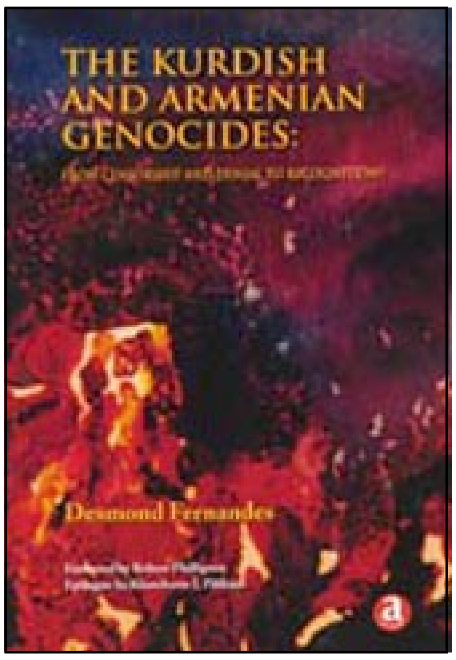

Turkey's repression of the Kurds has been widely documented - and is acknowledged as a major obstacle to Turkey's accession to the European Union. But what lies behind such repression? Fernandes confronts the issue head on, forcing the reader to probe a question that many in Turkey and elsewhere would rather avoid: does the systematic repression of the Kurds amount to genocide? Open discussion of this issue is critical if a long-term resolution of the Kurdish issue is to be achieved – **Nicholas Hildyard, Policy Analyst.**

The book is an exceptionally important read for anyone with a broad interest in human rights and social justice. It has a scholarly account of the historical background to the present awful situation of Turkish Armenians and Turkish Kurds. In particular, the book provides a powerful comparative analysis of the policies of the US, Israel and Turkey in terms of their rationale for labelling human atrocities as genocide – Dr. Julia Kathleen Davidson, Research Fellow, Faculty of Education, University of Glasgow and Membership Secretary of Scotland Against Criminalising communities (SACC).

In this important book, Desmond Fernandes exposes the details of the sordid and largely hidden role of Israel and the US Israel Lobby in preventing Congress from recognizing the Turkish genocide of the Armenians **– Jeff Blankfort, Former Editor, Middle East Labor Bulletin.**

Among its Cold War victories the United States certainly succeeded in its ambition to make the world safe for nationalism. As identity politics is reprocessed as a function of global capital, and rehabilitated as its natural ally, Desmond Fernandes documents the fractured consequences of the ready-made social fantasy - **Variant: Cross Currents in Culture.**

Desmond Fernandes writes for those who spoke the truth and were murdered, those who spoke 200 days ago and are still imprisoned, and for those who live in terror and in silence, or who meet in nameless buildings, so that the words 'GENOCIDE', ethnic cleansing, or the Turkish military word 'TEMIZLEME', may be heard as a siren call for the muted victims of the Turkish state - **Diamanda Galás, Composer and Performer of Songs of Exile, Vena Cava, Schrei X, Plague Mass and Defixiones, Will And Testament.**

Fernandes' painstaking investigation sheds much needed light on the collusion between the Turkish State and the Israel lobby in preventing recognition of one of the darkest episodes of the past century, the genocide of Ottoman Turkey's ethnic Armenians - **Muhammad Idrees Ahmad, Spinwatch.**

[This is] a judiciously assembled vast, syntactic mosaic 'illustrating' the total state terror inflicted upon two ancient peoples ... Desmond Fernandes has laboriously integrated a vast amount of historical events, scholarly data, secret documents, live witnesses, relevant literature and even poetry ... [He] has hit the target: mainly encapsulating the enormity of censorship, denial and recognition of that ultimate crime of man's inhumanity to man - Genocide - **Khatchatur I. Pilikian [from the Epilogue].**

Desmond Fernandes is a policy analyst and former Senior Lecturer in Human Geography and Genocide Studies at De Montfort University, England. He has published widely in a number of journals and is co-author of Genozid an den Kurden in der Türkei? - Verfolgung, Krieg und Zerstörung der ethnischen Identität (2001, Medico International, Frankfurt). Forthcoming titles by the author include The Kurdish Genocide in Turkey and US, UK, German, Israeli and NATO 'Inspired' Psychological Warfare Operations against the 'Kurdish Threat' in Turkey and Northern Iraq, due to shortly be released by Apec Press, Stockholm.

Armenian Opposition Starts Non-Stop Protests In Yerevan

Continued from page 1

Commission (CEC), Sarkisian won 52.8 percent of the vote, enough to avoid a run-off with one of the opposition candidates. Former President Levon Ter-Petrosian came in a distant second with 21.5 percent, followed by another opposition leader, Artur Baghdasarian, who got 16.7 percent. Another major candidate, Vahan Hovannisian of the Armenian Revolutionary Federation (Dashnaktsutyun), finished fourth with only 6.1 percent, the CEC said.

The vote results were approved in the morning by six of the eight members of the CEC, including Dashnaktsutyun's representative Hamlet Abrahamian. The two other commission members representing the opposition Zharangutyun and Orinats Yerkir parties rejected the figures as fraudulent and boycotted the CEC meeting in protest.

Zoya Tadevosian, one of the two opposition members of the CEC who refused to endorse the official results, spoke at the rally, calling the authorities' handling of the election an "organized crime against democracy." "Your votes have been stolen in the most shameful way," Tadevosian told supporters of the ex-president. "Levon Ter-Petrosian won in the first round," she claimed.

The elections proved to be one of the most violent in the country's history amid reports of widespread beatings of opposition activists and journalists who claimed to have witnessed vote buying and other fraud.

The campaign team of the main opposition candidate, Levon Ter-Petrosian, said scores of his proxies in and outside Yerevan were beaten up by government loyalists after refusing to turn a blind eye on vote irregularities.

"It can already be concluded that in essence what is happening in Armenia is not an election," Ter-Petrosian's campaign spokesman, Arman Musinian, declared five hours after the opening of the polls. "What is happening is an attempt to once again seize power in Armenia. There are widespread falsifications, attacks, intimidations."

"We warn that as a consequence of intimidation and other violations, the situation can get out of control, full responsibility for which would be born by the ruling regime," Nikol Pashinian, another member of Ter-Petrosian's campaign team, told a news conference three hours later.

Also crying foul was another major opposition candidate, Artur Baghdasarian. In a written statement issued three hours before the closure of the polls, Baghdasarian's campaign headquarters said the voting is taking place in an "atmosphere of threats and violence" and is characterized by "mass ballot stuffing and other irregularities."

Violence was particularly rampant in the city's southern Erebuni district where law-enforcement officials teamed up with "criminal elements" to intimidate anyone attempting to prevent vote rigging. Two parliament deputies from the opposition Zharangutyun (Heritage) party supporting Ter-Petrosian who claimed that police used force to throw them out of two local polling stations where they were present as observers.

A journalist from the opposition daily "Haykakan Zhamanak" present at the dispute said one of the men stole her camera and recorder. "When I shouted 'give it back,' he came back and they started beating us," said Lusine Barseghian. "I was hit especially hard in the stomach."

The Ter-Petrosian campaign also said that at least 14 of its activists, among them two prominent politicians, were assaulted in Abovian, a town 15 kilometers north of Yerevan. One Ter-Petrosian proxy there, Larisa Tadevosian, said she was snatched from a local polling station, forced into a car and driven outside the town by three burly men early in the morning.

The female campaigner claimed that one of the kidnappers was the chief bodyguard of Gagik Tsarukian, a wealthy pro-government parliamentarian who holds sway in Abovian and surrounding villages. She was speaking to RFE/RL at a police station in Abovian where she gave testimony about the incident. The police said they launched an investigation.

Among the alleged victims of violence were also two former parliamentarians actively involved in the Ter-Petrosian campaign. Gurgen Yengibarian and Yerjanik Abgarian said they were assaulted by unknown men on the street after arriving in Abovian to protect Tadevosian.

The situation was also extremely tense at another Malatia-Sebastian polling station where a Ter-Petrosian proxy angrily accused election commission officials of serious violations. "There has been ballot box stuffing, multiple voting and other falsifications," charged the proxy.

"The situation is every tense here," said Lusine Vartanian, a member of the precinct commission representing Baghdasarian's Orinats Yerkir Party. "There are lots of people who have no right to be here. They stand by ballot boxes and tell people who to vote for."

Vartanian's interview with RFE/RL was abruptly ended by the commission chairman who ordered our correspondent to leave the premises.

The commission chairman ordered an RFE/RL correspondent to leave the station moments later.

In the country's second largest city of Gyumri, voters could be seen getting in and out of minibuses with dark curtains before casting ballots in the intimidating presence of groups of young men. "We've brought people here. It's cold and snowy. What's wrong with that?" said one of the men. Another man sitting the front seat of one such minibus insulted and bullied an RFE/RL correspondent when she tried to talk to him.

According to local election observers, voters were paid 5,000 drams ($16) each for voting for Prime Minister Serzh Sarkisian. "I haven't seen such a large-scale distribution of vote bribes before," said Levon Barseghian, head of Gyumri's Asparez Journalists's Club which monitored the voting.

The voting was also marred by violence against two journalists covering the election. Hovsep Hovsepian, a cameraman for the A1+ TV station controversially pulled off the air in 2002, said he was assaulted on the street after filming a brawl involving some 40 men. "They started panicking as soon as they saw a camera," Hovsepian told RFE/RL. "Four or five of them attacked and wrested the camera from me, shouting abuse. They took out the video cassette, smashed it and returned the camera."

Armenian Merchants Of New Julfa To Be Focus Of NAASR Lecture By Dr. Sebouh Aslanian

BELMONT, MA -- In the first event at its Belmont, MA, headquarters of 2008, the National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) will present a lecture by Dr. Sebouh Aslanian entitled "Honor Among Merchants: The Armenians of New Julfa and the Growth of Modern Long-Distance Trade" on Thursday, March 13, at 8:00 p.m., at the NAASR Center, 395 Concord Ave., Belmont, MA.

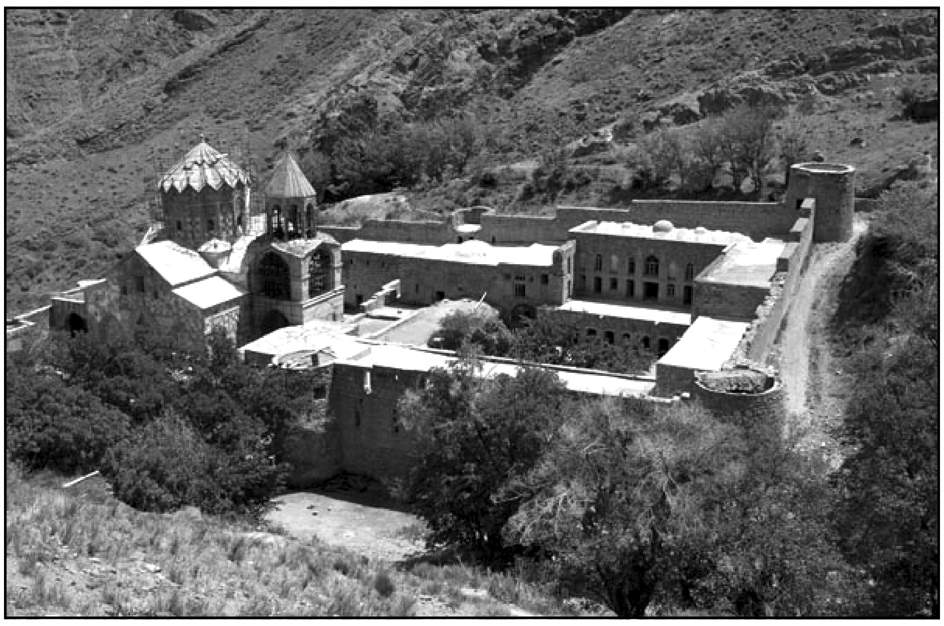

Vital Role of Armenian Merchants in Development of Modern Trade

In this lecture Aslanian will examine the role of trust and cooperation in early modern (17th-18th centuries) long-distance trade by focusing on the Armenian merchants of New Julfa, Isfahan, in the Safavid Empire of Iran, who maintained an extensive network throughout the Mediterranean and the Indian Ocean and beyond.

The Julfa Armenians were at the center of a vast trade and communication network that extended across many empires and states, languages, and religions. Trust and reputation (akhtibar, in Julfan dialect) were vital to maintaining efficient and profitable relations, and the largely autonomous New Julfa trading colony worked hard to perpetuate and enforce its standards. Aslanian's lecture will also include a Powerpoint presentation of representative pictures, maps, and documents.

Author of Award-Winning Dissertation

Dr. Sebouh Aslanian was born and raised in Ethiopia, and was educated at McGill University, the Graduate Faculty of the New School for Social Research in New York, and Columbia University, where he received a Ph.D. in 2007. His dissertation, "From the Indian Ocean to the Mediterranean: Circulation and the Global Trade Network of Armenian Merchants from New Julfa, Isfahan, 1605-1747," was selected the best dissertation in the humanities at Columbia in 2007. He has taught at Columbia, Claremont McKenna College in California, and is currently Visiting Assistant Professor in the Department of History at Whitman College in Walla Walla, WA.

Aslanian is the author of The Polycentric Nation: Dispersion History and the role of Simeon Yerevantsi's Girk vor Kochi Partavchar in the Eighteenth Century Armenian National Revival, as well as articles which have appeared in Diaspora: A Journal of Transnational Studies, The Armenian Forum, The Journal of World History, and The Journal of the Social and Economic History of the Orient. He is currently writing a book with his wife, Dr. Houri Berberian, on the trans-imperial activities of the Venetian Armenian family the Scerimans/ Shahrimanians, originally from New Julfa.

Ongoing Expansion of NAASR's Programs Nationwide

The lecture by Aslanian comes toward the end of a busy winter season for NAASR's programs. Since December, the organization has co-sponsored a forum commemorating the first anniversary of the murder of Hrant Dink at the Western Diocese of the Armenian Church in North America with the Organization of Istanbul Armenians and the Armenian Educational Foundation Chair in Modern Armenian History at UCLA, featuring Prof. Taner Akcam, Prof. Richard Hovannisian, and NAASR Board Member Steve Kurkjian, as well as lectures by Prof. George Bournoutian in Connecticut, California, New York City, and Florida.

Admission to the event is free (donations appreciated). The NAASR Center is located opposite the First Armenian Church and next to the U.S. Post Office. Ample parking is available around the building and in adjacent areas. The lecture will begin promptly at 8:00 p.m.

More information about the lecture is available by calling 617-489-1610, faxing 617-484-1759, e-mailing hq@naasr.org, or writing to NAASR, 395 Concord Ave., Belmont, MA 02478.

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԼԱՍՏԻՎԵՐՏՑԻ ԵՒ ԻՐ «ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ» ԳԻՐՔԸ

ԴՈԿՏ. Տ. ԶԱՒԷՆ ԱՒ. ՔՀՆՑ. ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆ

Մուտք

Տասնըմէկերորդ դարու ականաւոր եւ ստուգապատում հայոց պատմիչն է Արիստակէս Վարդապետ Լաստիվերտցի իր «Պատմութիւն Հայոց» գիրքով ուր կը կարդանք մանրամասնօրէն Հայաստանի կրած ահաւոր կեղեքումներու մասին՝ Սելճուքեան Թուրքերու արշաւանքներուն հետեւանքով, ենթարկուելէ ետք նաեւ Բիւզանդիոնի Կայսեր հայոց վրայ կատարած արշաւանքներուն, որոնց հետեւանքով հայեր Անի մայրաքաղաքը կը յանձնեն Կայսեր: Այս բոլորի մասին Արիստակէս որպէս ականատես պատմիչ կը պատմագրէ իր 25 գլուխներէ բաղկացեալ ամփոփ եւ սակայն սրտառուչ գիրքով:

Բիւզանդիոնի եւ հայոց միջեւ յարաբերութիւնները իրենց հարազատ արտայայտութեամբ կը կազմեն Լաստիվերտցիի Պատմութեան հիմնական հարցերէն մին, ուրկէ յայտնի կը դառնայ հեղինակին վերաբերմունքը բիւզանդական քաղաքականութեան վերաբերեալ: Արիստակէս յայտնապէս կը պախարակէ թէ՛ Բիւզանդիոնի կայսրերուն նենգութիւնը եւ թէ՛ Սելճուք Թուրքերու սարսափը, չմոռնալով սակայն աւելի հանդուրժողական վերաբերմունք ցոյց տալու յոյն քրիստոնեայ պետութեան հանդէպ:

Գիրքը

Պատմութիւնը Իր յատկանշական եւ լման տիտղոսանունով հասած է մեզի սա վերնագրով. «Վասն անցիցն ի յայլասեռն ազգաց որք շուրջ զմեօք են» (Պատմութիւն մեր շրջապատի այլացեղ ազգերէն մեզի հասած արհաւիրքներու մասին): Գիրքի ժամանակագրական սահմաններն են 1000 եւ 1071 թուականները: Գրաբար բնագիրը հրատարակուած է երեք անգամ, եւ աշխարհաբար ու ֆրանսերէն թարգմանութիւնները եւս եկած են այս անգուգական գործը հասցնելու համար հայ եւ օտար հասարակութեան եւ բանասիրութեան: Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը հրատարակուած է որպէս Histoire d'Armenie, traduction par M. Evariste Prud'homme, Paris 1864.

Վերջին եւ քննական հրատարակութիւնը հարազատ գրաբար բնագրով հրատարակած է Կարէն Ն. Իւզբաշեան, Երեւանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուան Մատենադարանի մատենաշարէն՝ 1963 թուականին: Հեղինակը բաղդատած է 10 գրչագիրներ եւ հրատարակեալ օրինակները, կատարելով համեմատական տարընթերցումները, նկատած ըլլալով հանդերձ որ «նկարագրուած ձեռագիրները, ինչպէս նաեւ հրատարակուած բնագիրը, ունեն խմբագրական աննշան տարբերութիւններ»:

Բովանդակութիւնը

Արիստակէս Վրդ. կը պատմագրէ թէ Սելճուքեան Թուրքերը Ասիոյ խորերէն դէպի արեւմուտք յառաջացան 1016 թուին, եւ նոյն դարու 40-ական թուականներուն արշաւեցին Հայաստան, երբ 1047 թուին անոնք Վասպուրականի վրայով մտան Կարին, գրաւեցին Արծն քաղաքը, որ էր նաեւ Արիստակէսի ծննդավայրը, եւ պարտութեան մատնեցին Բիւզանդիոնի բանակները միայն տարի մը ետք: Իսկ 1053 թուականին, ինչպէս կը վկայէ Արիստակէս, Թուրքերը պաշարեցին Կարսը, գրաւեցին ու հրոյ ճարակ դարձուցին զայն: Պատմիչը մանրամասնօրէն կը նկարագրէ նաեւ 1054 թուականի Տուղրիլ Պէկի արշաւանքները, երբ Թուրքեր Մանազկերտ հասան, անցնելով Հայաստանի Հաշտեանք, Խորձեան եւ Մանանաղի նահանգներէն, եւ ի վերջոյ գրաւելով Մելիտինէ (Մալաթիա) քաղաքը:

Լաստիվերտցի նկարագրած է 1064 թուականի Անիի գրաւումը սրտառուչ եղանակով, ու ապա՝ Մանազկերտի ճակատագրական կռիւը ընդմէջ Սելճուքներու եւ Բիւզանդացւոց, ուր Բիւզանդիոնի կայսրը՝ Ռոմանոս Դ Դիոգինէս (1068-1071) ջախջախիչ պարտութիւն կրած է Թուրքերէն եւ գերի ինկած սուլթան Ալփ-Արսլանի ձեռքը 1071-ի Օգոստոս 19-ին: Մանազկերտի պարտութիւնը եղաւ նախանշանը Բիւզանդիոնի յետագայ պարտութեան որ վերջ դրաւ Բիւզանդիոնի հազարամեայ տիրապետութեան՝ Փոքր Ասիան միանգամ ընդմիշտ յանձնելով ներխուժող Թուրքերուն: Այս բոլորի մասին պատմիչը կը գրէ 25-րդ գլխուն մէջ ու ականատեսի վկայութեամբ կ'արձանագրէ Բիւզանդական զօրքերու ահաւոր պարտութիւնը:

Անիի Բագրատունեաց թագաւորութիւնը Գագիկ Ա թագաւորի իշխանութեան օրով (990-1020), բացառիկ վերելք արձանագրեց քաղաքի հազար ու մէկ եկեղեցիներով, յատկապէս տակաւին այսօր կիսաւեր մնացած Անիի մայր եկեղեցիով, սակայն հայոց ներքին պառակտումները անպակաս եղան, ու այդ առիթը Վասիլ Բ Կայսրը (976-1025) օգտագործեց գրաւելով Հայաստանի Տայք նահանգը, եւ նախապէս ալ 966 թուին կայսրութեան թեմ (նահանգ) դարձուցած Տարօնը իրեն կցելով, կայսերական բանակները Վասպուրականի վրայով Անի մայրաքաղաք մտան 1045 թուին Կոստանդին Թ Մոնոմախոս կայսեր օրով (1042-1055), պարտադրելով որ հայ իշխաններ անձնատուր ըլլան:

Յոյներու եւ հայերու մասին մեր հեղինակը լայնօրէն կը գրէ թէ ինչպէս Բիւզանդիոն ճնշեց հայերու վրայ ու պարտադրաբար ձեռք ձգեց հայկական տարածքներ, մասնաւորաբար Անի մայրաքաղաքը: Այս կը պատահէր Սելճուքներու ներխուժումէն առաջ: Նախ 22 տարի շարունակ արիւնահեղ պատերազմներ տեղի ունեցան Վրացիներու եւ յոյներու միջեւ, եւ արդէն աւելի կանուխ, ըստ Լաստիվերտցիի վկայութեան, Անիի Յովհաննէս Սմբատ Հայոց թագաւորը, Գագիկ Ա թագաւորի որդին ու յաջորդը, նոյն Վասիլի մօտ գացած էր 1022 թուականին եւ կտակած էր որ իր մահէն ետք Անիի թագաւորութիւնը պիտի անցնէր Բիւզանդիոնի կայսեր ձեռքը: 1041-ին Յովհաննէս Սմբատ եւ եղբայրը Աշոտ Դ մեռան: Վեստ Սարգիս Հայկազն կոչեցեալը ուզեց բռնի գրաւել Անին՝ յանուն Բիւզանդիոնի, եւ սակայն կար գահաժառանգ Գագիկը՝ Աշոտի որդին, որուն աջակից եղաւ Վահրամ Պահլաւունի սպարապետը, ու իսկոյն Անին դրուեցաւ երիտասարդ Գագիկի իշխանութեան ներքեւ թէեւ շատ կարճ ժամանակի մը համար:

Արիստակէս նոյնպէս կը վկայէ թէ, «երբ Հոռոմոց ինքնանկալը լսեց Հայոց Աշոտ թագաւորի մահուան լուրը, Անիին վերաբերող «կտակը» գտնելով ձեռնամուխ եղաւ Անի քաղաքի գրաւումին՝ իբրեւ իր սեփական ժառանգութիւնը»: Վասիլի յաջորդներէն՝ Կոստանդին Մոնոմախոս կայսր (1042-1055), վճռեց դաւադրաբար Գագիկ թագաւորը Կ. Պոլիս կանչել ուր ան մնաց ու հայրենիք չվերադարձաւ երբեք: Կայսերական մայրաքաղաքին մէջ Գագիկ խաբկանքի առարկայ դարձաւ երբ պատիւներ շռայլեցին իրեն որպէս «պատուաւոր աքսորեալ»: Իրեն Մագիստրոսի տիտղոսն ալ տուին, ինչպէս նաեւ հողային կալուածներ՝ Կապադովկիոյ մէջ: Մինչ այդ բիւզանդական զօրքեր Անի քաղաքը մտան ուր հանդիպեցան հայ ազնուական Գրիգոր Պահլաւունիի, որ ստիպուեցաւ իր տիրոյթները եւս յանձնել յոյներուն ու քաշուիլ Միջագետք:

Շար.ը էջ 19

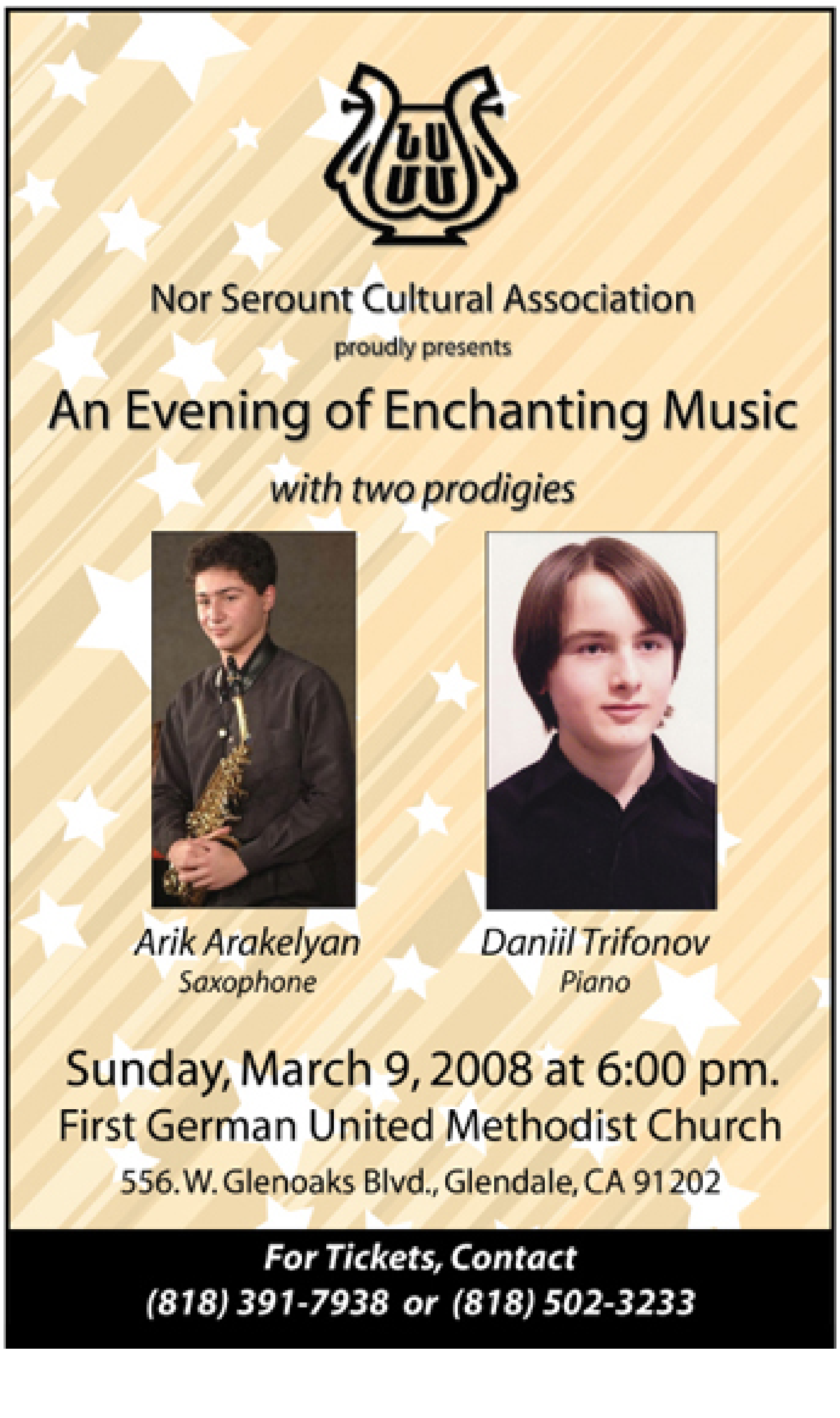

ԿԱՐՄԻՐ ՎԱՐԴԱՆ

ՊՕՂՈՍ ԼԱԳԻՍԵԱՆ

Հայոց «Արաց»ն (Յունուար ամիս) էր իր ճանապարհի երթի դրօշը փոխանցում Հայկ Նահապետի Մեհեկան ուստրին (Փետրուար ամիս), Երկիր մոլորակի արեւմտեան այս կողմն հասած հարիւր-հարիւր հայեր, Հայաստանեայց Առաքելական եկեղեցու առաջնորդարանի շէնքի աղօթատեղում ոտքի կանգնած, լուռ ունկնդրում էին պատարագի արարողութիւնը, տիեզերական իմաստութեամբ յօրդած հայոց վարդապետների շարականները: Նայում էի չորս դիս, նրանց դէմքերից խոհ էր ճառագում, երեւի այն իրենց երկրի կարօտի, իրենց վարդապետների շարականների ոգու արթնած շողերն էին: Այդ օրը նրանք չէին եկել իրենց հաւատքի վարդապետի փառաբանման պատարագին, չէ, նրանք եկել էին իրենց Վարդանի, նրա հետ ընկած, նրա հետ պատերազմած քաջորդիների 1557 տարիների տարելիցին, նրանց յաւերժութեան ճանապարհի անմահութեանը աղօթելու: Այդ օրը հայոց վարդապետների անուշ շարականները շոյում էին հոգիս, Վարդանի քաջութեան, նրա հայկեան ոգու լոյսն էր անձրեւում այնտեղ, գարուն զեփիւռն էր հովում այնտեղ: Կարմիր Վարդան, այդ կարմիրը նրա հոսած արիւնը չէ, այդ կարմիրը ոգի է, կարմիրը նրա վառած մարտի քաջութեան բոցն է, կարմիրը նրա հայրենեաց հրաբխացած ոգու պայթող կրակի խարոյկն է:

Մարել էր տոհմը հայրենապաշտ Հայկազուն Արտաշէսեանների, պարթեւներն էին տիրում հայոց աշխարհի «Հայք»երին, որոնց բանակները ահեղ երկու ճակատամարտերում ջախջախել էր արեւելքի հայրենապաշտ Արքայից Արքայ Հայկազուն Տիգրանը: Պարթեւների արքան, որպէսզի անխռով իշխէր իր երկրում քսան վեց տարբեր ցեղախմբերից կազմուած Աղուանք աշխարհում թագաւորել էր եղբօրը, Հռովմի հետ կնքած դաշնագրի համաձայն միւս եղբօրն էլ հայոց աշխարհի թագաւոր, կայսրը նրանք թագադրելու պայմանով: Տրդատ էր անունը նրա, թուականն էր 66 ք.ե., Հռովմի կայսր Ներոնը՝ ի նշան խաղաղութեան իր պալատի բոլոր դռներն էր բացել նրա առաջ եւ հանդիսաւորութեամբ թագադրել որպէս դաշնակից Հայաստանի Տրդատ Ա. թագաւոր: Արշակունիներ կոչեցին հայոց գահին թագադրող այդ տոհմը, որոնք հայացան, որոնք 400 տարիներ հայոց աշխարհի մեհեաններում Նաւասարդ տօնախմբեցին, հայոց սրբազան լեռնաշխարհի հողի համար պատերազմեցին, հայոց հողը նրանց հոգիներին քաջութեան ոգի յորդեց: Պատերազմեցին նոյնիսկ ցեղակից երկիր Պարթեւաստանի բանակների դէմ, յաղթական կատաղի ճակատամարտեր մղեցին իրենց տոհմը գահազրկած Սասանեանների դէմ: Հայոց երկրի ինքնուրոյն իշխանութիւնը երկու հակամարտ հզօր կայսրութիւնների ազդեցութիւնից զերծ պահելու համար, իրենց նախնիների տոհմական հաւաքի բարեպաշտ աստուածների խորհուրդից յորդած, արեւելքում ծագած տիեզերական նոր լոյսի ջահերը բոցավառեցին հայոց սրբազան լեռնաշխարհում, իրենց նախնիների Տիր աստուծոյ վառած գրի, բանաստեղծութեան կանթեղների լոյսը դարձեալ արեւեցին հայոց աշխարհի վրայ, Մուսասիր-Մուշի մեհեանի ներշնչանքով արարած սքանչակերտ սիւնազարդ տաճարներում իրենց հոգիներին բարու լոյսի անձրեւ տեղաց:

Հայոց Արշակունիների տոհմի վերջին արքան, մշակութասէր, առաքինի Վռամշապուհ արքայի որդի՝ Արտաշէս-Արտաշիրը, զուարճասէր, զեխ կեանք վարող ու անպատերազմիկ թագաւոր էր եղել: Հայոց նախարարներ չէին հանդուրժել նրան, գնացել էին Սասանեան Տիզպոն, օտար արքային յայտարարելու որ իրենք թագաւոր չէին ուզում եւ որ ինք իշխէր հայոց երկրին: Իմաստուն հայ, դու ինչու անթագաւոր դարձրիր քու երկիրը, գայլին բերիր քու երկիր որ յօշոտէր այն: Գահընկեց անէին նրան, քու ազգի ոգին իր սրտում որպէս հրագունդ չվառող թագաւորի փոխարէն, քու հայկազուն քաջ նախարարներից մէկին թագադրէին: Հայ, իմացիր քու պատմութեան ամենաողբերգական պահն է եղել այդ:

Օտար արքան առանց պատերազմի նուաճեց հայոց սրբազան լեռնաշխարհը, այնտեղ կառավարիչ-մարզպան կարգեց Սիւնեաց աշխարհի իշխան Վասակ Սիւնեցուն: Կորիւն անունով աշակերտը իր ուսուցչապետ Մաշտոցի մասին յօրինած «Վարք»ում պիտի գրէր. «Այն ժամանակ Աստուած տուեց, որ Սիւնիքի իշխանութեան գլուխ անցաւ քաջ Սիսական Վասակը, խելացի ու հանճարեղ եւ կանխագէտ, աստուածային իմաստութեան շնորհքով օժտուած մի մարդ: Նա շատ նպաստեց աւետարանի քարոզչութեան գործին»:

Չկար հայոց զօրք, չկար հայոց բանակ, չկար թագաւոր: Ով էր իրենց Հայկ Նահապետի ժառանգ թողած հողը պաշտպանելու, որտեղ իրենց նախնիների արարման հեւքն ու քրտինքն էր ծորել, որտեղ մղուած պաշտպանական կռիւներում իրենց որդիների արիւնն էր հոսել, որտեղ հայոց այրուձին Հռովմի լէգէոնների վաշտերն էր խորտակել: Սասանեանների լպիրշ արքան՝ Յազկերտ, հրամայել էր հայոց երկրում պաշտեն այն աստուածները, որ ինքն էր պաշտում: Իր աշխարհի տոհմական «Տիեզերական» բարեպաշտ աստուածների հաւատքը այրած հայն, հեռու երկրից եկած օտար Վարդապետի հաւատքի լոյսի խորհուրդը ամուր գամել էր սրտին, դարերի ընթացքում այն դարձել ծին: Տիեզերական սքանչանքով պատած տաճարներում աղօթեցին իրենց նոր Վարդապետի լոյսին, յոյսին, հաւատքին: Աղօթեցին արդեօք իրենց ազգի յաւերժութեան, իրենց Նահապետի, իրենց թագաւորների ու հայրենեաց սրբազան հողի անսասանութեանը, ինչու մարեցին Արրատայի, Հայասայի, Արմիայի իրենց նախնիների բարեպաշտ հին աստուածների ուժի, իմաստութեան, մայրութեան, պատերազմի խորհուրդը: Տանուլ տուին, խաչուեցին, խաչուեց երկիրն իրենց:

Առանց թագաւորի, առանց բանակի մնացած երկիրը ընդամէնը քսան երեք տարիներ ետք գոյամարտի ճակատամարտ պիտի մղէր՝ 451 թուականի հէքիաթային գարնան Մայիս ամսին: Այն հերոսամարտ չէր, հերոսամարտեր պիտի մղէին իրենց աշխարհի Սասունի լեռներում, Զէյթունի ու Մուսա Լերան լեռների բարձունքներում, Արարատեան դաշտում, Պաշ Ապարանում, իրենց արեւելեան կողմն Արցախ աշխարհում: Մամիկոնէից Վահանն էր 481-484 թուականներին, զօրավարի ռազմագիտութեամբ հերոսամարտեր մղեց, Նուարսակի դաշնագրով ստիպել պարսիկին ճանչնալու իր հաւատքի ազատութիւնը, երկիրը կառավարելու արդարութեամբ, չգործակցելու ամբարիշտ իշխանների հետ:

Հայոց աշխարհի հոգեւոր հովիւները իրենց արքաների Արտաշատ մայրաքաղաքում, ժողով գումարեցին, չկար ազգի հովիւ թագաւորը որ ինք պատասխան գրէր, որ զօրքը կռուի տանէր, ափսոս քեզ հայոց երկիր: Եւ հոգեւոր հայրերը նամակ գրեցին առ օտար թագաւոր՝

«... Մեր ամբողջ մարմինը քու ձեռքը տուած արա շուտով ինչ որ կամենում ես:... քու սուրը եւ մեր պարանոցը... այս հաւատից մեզ ոչ ոք չի կարող խախտել, ոչ մարդիկ, ոչ սուրը եւ ոչ հուրը»: Այդ ինչպէս էր որ իրենց հոգիներում հանգել էր իրենց նահապետի ոգին, իրենց նախնիների հայկազուն քաջերի զէնքերի շաչիւնը: Ինչու ոչ պարանոցի փոխարէն նրա դիմաց սուր չէին ճօճել:

Զայրացել էր պարսից արքան, հայոց նախարարներին չտալով արքունիք: Սարկացած հոգով, յանգած ոգով նախարարներ, թողած իրենց տներ, թողած իրենց զօրք, գնում էին Տիզպոն արքային ներկայանալու: Դուք՝ Արրատայի, Հայասայի, Արմիայի արիական հայկազուն իշխանների յետնորդներ, ինչու ձեր այրուձին, ձեր սպառազէն զօրքը գլխաւորած չգնացիք հայոց երկրի սահմաններ, կռուի կանչելու թագաւորին, ինչպէս արել էին ձեր Արշակունի արքաներ, ափսոս, այդ ինչպէս եղաւ: Նախկինի նման ոչ մէկին արքայական դիմաւորում չէին կազմակերպել: Խիստ էր զայրացած արքան, սպառնացել էր արեգակի կրակով պատժել նախարարներին: Հրամայել էր պաշտել այն աստծուն որ ինքն էր պաշտում, իրենց կրած Աստուծու նշանը այրել արեւի աստուծոյ ատրուշանում, որ նրա կրակով այրուէր իրենց հաւատքի ոգին: Նախարարները մերժել էին ուրանալ իրենց հաւատքը, մերժել էին երկրպագել կրակին, բանտ էին առաջնորդուել:

Յաջորդ առաւօտեան, երբ արեգակն իր կրակ ժպիտով արեւագալն էր աւետում, լոյս փռում Տիզպոնի վրայ, նախարարները արքայի հետ երկրպագում էին արեւին: Արքան էր հրճւում, իր հպատակները պիտի պաշտէին այն աստծուն որ ինքն էր պաշտում: Ինչ իմանար, որ հայոց նախարարները առերես էին ուրացել, որ նրանք մտօք երկրպագում էին իրենց Աստծուն, որ երկիր իրենց վերադարձի ճանապարհին լոյս փռէր:

Հայ նախարարների հետ հարիւրաւոր մոգեր, պարսից զօրքի հետ հատեցին հայոց սահմանը: Ընդվզեց հայն, որդին հօր դէմ, կինը ամուսնու դէմ կռուի ելան, քարկոծեցին, անարգեցին ուրացող նախարարներին, սպաննեցին մոգերին: Նոր հաւատքը հայոց աշխարհին, հայոց սրտերին որպէս ոգեղէն հուր էր հոսել, պոռթկում էր հայոց աշխարհը, չկար թագաւոր որ նրան մարտի տանէր: Նենգ պարսիկը հայոց նոր հաւատքից յառնած ոգին էր սպանում, որ կոչեր հայոց աշխարհին: Հանդարտեց երկիրը, նախարարները առերես էին ուրացել, որ վերադառնային երկիր, որ աշխարհում հաւատքի առաջին ճակատամարտը մղէին: Ինչու միայն հաւատքի պատերազմ եւ ինչու ոչ իրենց երկրի ազատագրութեան նոր թագաւորի գլխաւորած պատերազմ:

Թէքէեան Մշակութային Միութեան
Լոս Անճելըսի Մասնաճիւղ

ՅԱԿՈԲ ՊՈՂՈՍԵԱՆԻ
«ԿԵԱՆՔԻՆ ՀԵՏ»

Գիրքի Ներկայացում

Ելոյթ կ'ունենան՝
ՓՐՈՖ. ՕՇԻՆ ՔԷՇԻՇԵԱՆ *(Գիրքի մեկնաբանութիւն)*
ԴՈԿՏ. ՄԻՆԱՍ ԳՈՃԱՅԵԱՆ *(Խմբագրի խօսքը)*

Վկայութիւններ

Գեղարուեստական բաժին
ՆՈՒՆԷ ԱՒԵՏԻՍԵԱՆ
ԱՆԱՀԻՏ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ
ԼԵՒՈՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

Հանդիսավար՝ **ԲԱՐՍԵՂ ԳԱՐԹԱԼԵԱՆ**

Կիրակի, Փետրուար 24, 2008 - Կ.Ե. 6:00
Կլենտէյլի Կեդրոնական Գրադարան
222 E. Harvard, Glendale

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ

Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՏՕՆԻ ԱՌԹԻՒ
«ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԻ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ» ԳՐՔԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԷՍ

ՆԱՀԱՊԵՏ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Պատահական չէր, որ Սրբոց Վարդանանց Տօնին ներկայացուեցաւ «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն» գիրքը:

Պատահական չէր, որ Կ. Պոլսոյ Տիեզերական Ժողովի Տօնի շաբաթը ներկայացուեցաւ «Հայր Մեր»ի փոքրիկ գրպանի գիրքը... եւ պատահական չէր, որ Մեծ Պահքի սեմին ներկայացուեցաւ Տիրոջ սորվեցուցած աղօթքը:

Հայաստանեայց Առաքելական Ուղղափառ Եկեղեցւոյ կողմէ սրբացած մեր Սուրբ Հայրերու եւ հերոսներու փաղանգը, որոնք իրենց հոգին անդամագրեցին նուիթեղէնէն վեր «Վասն Յիսուսի, Վասն Հայրենեաց» վսեմ գաղափարին, իրենց կեանքով ու արիւնով Հայ Հոգիին Յաղթանակը արձանագրեցին պատմութեան արիւնոտ էջերուն վրայ:

Զաւակներն էին Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ... որոնց հոգին չթունաւորուեցաւ երբեք շառաւիղներէն Բաբելոնի եւ սնահաւատութեան Ջրհորէն՝ Յազկերտի:

Զաւակներն էին Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ... որոնք անտեսեցին մարդուն հոգին կլանող նիւթը՝ փառքն ու պատիւը... եւ հաստատ մնացին իրենց Ուղղափառ Հաւատքին վրայ, իրենց աչքերը յառած՝ Գողգոթայի Ջահին:

Զաւակներն էին Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ... որոնք Ուղղափառ Հաւատքի Կենաց Լոյսով լուսաւորեցին ճամբան գալիք սերունդներուն... յիշեցնելով խօսքը Փրկչին՝ «Ես եմ լոյս աշխարհի, որ գայ զկնի իմ ընդ խաւար մի՛ գնասցէ, այլ ընկալցի զլոյսն կենաց»:

Ըսինք... պատահական չէր որ Սրբոց Վարդանանց Տօնին ներկայացուեցաւ «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն» գիրքը:

Զչարունակենք...

Հինգշաբթի, Յունուար 31ին, Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանը կը յորդէր խուռներամ հաւատացեալ ժողովուրդով, դուք հասկցէք ուխտաւորներով, որոնք եկած էին Լոս Անճելոսի բոլոր շրջաններէն Վարդանանցի Ուղղափառ Հաւատքի լոյսով վառելու պատրոյգը իրենց հոգիի կանթեղին...

Եկած էին Վարդանանցի Խորհուրդով հաղորդուելու... եւ վերջապէս եկած էին Տիրոջ սորվեցուցած՝ Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութեան ունկնդիր ըլլալու, ընկալելու, ըմբռնելու... ըմբոշխնելու...:

Առաջնորդարանի մեծ դահլիճի մէջ Սուրբ Պատարագը մատոյց՝ Ս. Յակոբ Եկեղեցւոյ հովիւ՝ Արժ. Տ. Արշակ Ա. Քհնյ. Խաչատուրեանը:

Ապա «Գալայճեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Սրբոց Վարդանանց Տօնակատարութիւնը եւ «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն» գիրքի ներկայացումը:

Նուիթապաշտութեան այս օրերուն... որքա՜ն ուրախալի էր տեսնել հարիւրաւոր հայորդիներու ներկայութիւնը Վարդանանցի կրօնական եւ ազգային այս տօնին, որոնք եկած էին իրենց հոգին բանալու Կենաց Լոյսին... կտոր մը երկինքով իրենց միտքը ակօսելու:

Որովհետեւ... «Սիրել լոյսը, փնտռել զայն, վստահիլ անոր՝ խաւարը հալածել է, զի լոյսը նոյնինքն Քրիստոս է, աշխարհի խաւարին մէջ անշէջ կոթողուած» կ՚ըսէ Սուրբ Գրիգոր Նարեկացին:

Հանդիսութեան կը նախագահէ Թեմիս Առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը:

Ձեռնարկը սկսաւ ներկաներու Տէրունական Աղօթքով:

Համայնքիս սիրուած ազգայիններէն՝ Բարսեղ Գարթալեանի ողջոյնի խօսքով սկսաւ յայտագիրը: Ան իր բացման խօսքին մէջ անդրադառնալէ ետք օրուայ Խորհուրդին՝ ընթացք տուաւ յայտագրին:

Այսպէս, գեղարուեստական բաժնով ելոյթ ունեցան արհեստավարժ արուեստագէտներ... ասմունքով՝ Սեդա Հայրիեան, «Աղօթք Վասն Հայ Եկեղեցւոյ», երգով՝ Մաննիկ Մանուկեան «Հայ Եկեղեցին», դաշնակի ընկերակցութեամբ, փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեանի, ասմունքով, Գրիգոր Օզարեան «Խորհուրդ Վարդանանց» եւ «Վարդանանք»:

Արեւմտեան Թեմի Քահանայից Դասի եւ ժողովուրդի մասնակցութեամբ երգուեցան «Նորահրաշ Պսակաւոր» շարականը եւ «Թէ Հայրենեաց Պսակադիր» երգը, ղեկավարութեամբ՝ Արժ. Տ. Նարեկ Աւ. Քհնյ. Մատարեանի:

Հոգեզմայլ երգեր... ուր ներկաները անգամ մը եւս կը հաղորդուէին Վարդանանց Նահատակներու Ուղղափառ Հաւատքով, գիտակցելով որ Շաւարշանի վրայ թափուած արիւնը չկորսուեցաւ լոկ երկրի վրայ, այլ Հայ Կեանքի Ջահը հանդիսացաւ լուսաւորելով ճամբան բոլոր սերունդներուն:

Հարկ կա՞յ ըսելու որ այդ Ջահը վառուած էր Կենաց Լոյսով: Այն միակ աղօթքով որ մեր Տէրը սորվեցուց մեզի:

Ահա թէ ինչու «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն»ը նուէթ կը դառնար այդ իրիկուն, հայ հաւատացեալին աւելի մօտ բերելով Կենաց Լոյսին, Կենաց Բանին, Կենդանի Ջուրին:

Հանդիսավար Բարսեղ Գարթալեան յաւելեալ լուսաբանութիւններ տալով աղօթագիրքին մասին ըսաւ. «Այս գրքոյկը արդիւնքն է Լոս Անճելոսի Սուրբ Յակոբ Եկեղեցւոյ Սուրբ Գիրքի սերտողութիւններուն, զոր սիրայօժար կերպով կը վարէ Ծխական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Բրշ. Տօքթ. Սարգիս Սրկ. Մեսրոպեան:

Գիրքը աշխատասիրած եւ խմբագրած է Նահապետ Մելքոնեան:

Այս գիրքը լոյս տեսաւ 6000 տպաքանակով եւ կ՚առաքուի Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ բոլոր Նուիրապետական Աթոռներուն եւ Թեմերուն ի սփիւռս աշխարհի:

Գիրքը շուտով պիտի թարգմանուի անգլերէնի, ֆրանսերէնի եւ ռուսերէնի:

Ապա ան բեմ հրաւիրեց օրուան բանախօսը՝ Բրշ. Տօքթ. Սարգիս Սրկ. Մեսրոպեանը՝ որ Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ Ուղղափառ հաւատքի հմուտ մեկնաբաններէն է:

Ան միաժամանակ Հայաստանի «Գանձասար» Աստուածաբանական Կեդրոնի եւ «Վէմ» 24-ամեայ ռատիօհաղորդաժամի հոգաբարձութեանց անդամ է:

Բանախօսը իր ճարտար եւ ուղղափառ հաւատքի հմուտ մեկնաբանութեամբ առաջին իսկ վայրկեանէն մագնիսացուցած էր հոծ բազմութեան ուշադրութիւնը: Ան շեշտեց, որ Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ այս Մեկնութիւնը հիմնուած է մեր Սուրբ Հայրերու՝ Եղիշէ Պատմիչի, Յովհան Ոսկեբերանի, Տէրտուղիանոս Հայրապետի, Որոգինէսի, Օգոստինոս Երանելի հոգեւոր գրականութեան վրայ, առաւելապէս Եղիշէ Պատմիչի որ կենդանի վկան եղած էր Վարդանանց հաւատքին:

Տօքթ. Մեսրոպեան արհեստավարժ բանախօսի մը կատարողութեամբ ո՛չ միայն ժողովուրդին կարողացաւ հասկնալի դարձնել «Հայր Մեր»ի ուղղափառ մեկնաբանութիւնը, այլ ներկաներուն իսկ վկայութեամբ, ուղղափառ հաւատքով բոցավառեց անոնց հոգին:

Իր խօսքերը, իր մէջբերումները Ուղղափառ Հայրերէն, Սուրբ Մեսրոպի աղօթքէն, Սուրբ Գիրգոր Տաթեւացիէն, Ս. Յովհան Ոսկեբերանէն, Եղիշէ Պատմիչէն սերմերու պէս կ՚իյնային հաւատացեալներու հոգիներուն մէջ... որոնք բացուած ակօսներու նման, պատրաստ էին ընդունելու Տիրոջ սորվեցուցած ուղղափառ հաւատքի մեկնութիւնը:

Խօսելով հաւատքի մասին, ան յիշեց Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի մեկնութիւնը, թէ «Հաւատքի ճշմարտութիւնը լոյս է մտքի աչքերուն համար»:

Ապա ան շեշտեց թէ ամէն բանէ առաջ, Հայ Ուղղափառ Քրիստոնեան հարկ է որ ըմբռնէ՛, հասկնայ փրկագործութեան տնօրէնութիւնը թէ, ինչ որ է, Տէրը բնութեամբ, մենք Ս. Եկեղեցւոյ անդամներս կը դառնանք որդեգրութեամբ»:

Իսկ թէ ինչո՞ւ Հայր կ՚ըսենք երկնաւոր Հօրը...:

«Աստուած մեզի պատիւ ըրաւ որ մենք Իրեն Հայր կոչենք: Եղիշէ Պատմիչ կ՚ըսէ. Աստուծոյ Հայր ըլլալը մարդոց համար, բոլոր տրուած պարգեւներէն աւելի մեծ է: Աստուծոյ Հայ կոչելու իշխանութիւնը չունին հրեշտակները, հակառակ անոր որ անոնք հզօր են եւ հոգեւոր, սակայն սպասաւորներ են եւ ոչ՛ որդիներ» ըսաւ ան:

Ու այսպէս մաս առ մաս ան մեկնաբանեց Տէրունական Աղօթքը՝ ժողովուրդին փոխանցելով իր Սուրբ Հայրերու հոգեւոր գրականութիւնը, որ աւա՜ղ անտեղեակ է այսօր հայ հասարակութիւնը:

Ժողովուրդը ջերմ ծափահարութիւններով ողջունեց սիրելի բանախօսին հրաշալի մեկնութիւնն ու կատարողութիւնը:

Շար.ը էջ 19

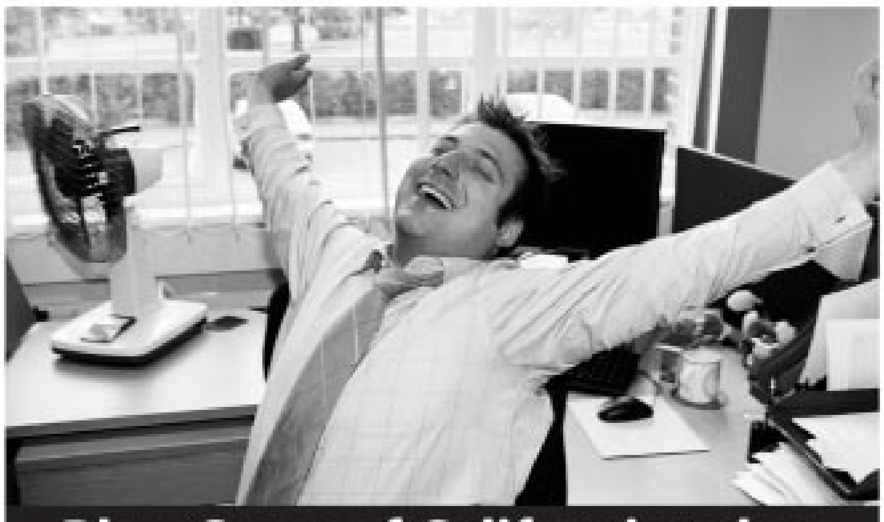

Blue Cross of California takes the worry out of health care.

Our goal is to make staying healthy easier with a variety of affordable plans to fit your needs. For over 65 years, Blue Cross has been a leader in California offering quality health care coverage with over 41,000 doctors and 400 hospitals in our network. We offer:

- Prescription Drug Coverage
- Individual and Family Plans
- Plans for Small Businesses
- Dental Coverage
- Medicare Supplement Plans
- Life Insurance *by BC Life & Health Insurance Company*
- HSA-Compatible Plans *by BC Life & Health Insurance Company*
- Integrated Workers' Compensation *by Employers Compensation Insurance Company*

Call now and let me help take the worry out of your health care!

HARUT DER-TAVITIAN
Authorized Independent Agent
1807 W GLENOAKS BLVD. #202
GLENDALE, CA 91201
(818) 502-3233
HARUT@EXCELHYE.COM
WWW.EXCELHYE.COM
CA Insurance
License #0B28270

BlueCross of California
The Power of Blue.℠

Blue Cross of California (BCC) and BC Life & Health Insurance Company (BCL&H) are Independent Licensees of the Blue Cross Association (BCA). The Power of Blue and the Blue Cross name and symbol are registered service marks of the BCA. ©2005 BCC. CAN119

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԷԼԼԱԴԱ ՔԱՂԱՔԻ «ՖԻՔՍ»Ի ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

ԾԱՆՕԹ ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Ներկայ յօդուածը կը վերաբերի եղեռնէն հրաշքով փրկուած հայ գաղթականներուն մասին:

Խօսքը յունահայ գաղութի մասին է, որ քառորդ դար գոյատեւեց հիւրընկալ էլլադայի մայրաքաղաքի մէջ: Նշենք այստեղ որ մինչ այսօր մեր ազգային շրջանակներէն ներս, անծանօթ անուն կը մնայ այս հետաքրքիր գաղութը:

Օգտակար ուսումնասիրութիւն մը որ հետաքրքրական է երիտասարդութեանը, որ կը ծանօթանայ այս գաղութի նիստ ու կացին, առօրեային, սովորութիւններուն, հոն ապրած ազնիւ ու աշխատասէր մարդոց կեանքին, որոնց բախտակից եղան յոյն ժողովուրդի հետ եւ միասին գործեցին այս երկրի տնտեսական եւ ընկերային կեանքին:

ՆՇԱՆ ՃԻԳՆԵՅԵԱՆ
ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻՑ

1915-1916 թթ. Երիտթուրքերի կիրառած ցեղասպան քաղաքականութեան հետեւանքով, արեւմտահայաստանը կանգնեց ոչնչացման վտանգի տակ: Նիւթական հսկայական կորստի հետ, կորցրեց իր հայրենիքը, տալով մէկուկէս միլիոնից աւելի անմեղ զոհեր:

Զնայած Մեծ Եղեռնը նշւում է 1915 Ապրիլի 24ին, չարագործութինը դեռ ծրագրած է եղել աւելի շուտ, 1914 թ. Յունիս-Յուլիս ամիսներից, երբ մասսայական զինակոչ յայտարարելով, տղամարդկանց վերցրել են բանակ (առանց զէնք կրելու իրաւունքի):

Սա երիտթուրքերի նենգ-խորամանկ քայլն էր, ժողովրդին անպաշտպան թողնելու համար:

Հայերի, յոյների, եւ այլ էթնիկ խմբերի դէմ թուրքերի կողմից իրականացուած բնաջնջման քաղաքականութիւնը աւելի ակտիւացաւ հանրապետական թուրքիայի իշխանութեան ժամանակ:

1921-22 թթ. թուրք-յունական պատերազմի ժամանակ, յոյները պարտութիւն կրեցին:

Քեմալական բանակը կասեցրեց յոյների յաղթական արշաւը դէպի Անքարա:

Զաքարիա գետի հովտում կայացած ճակատամարտում, յոյները սկսեցին նահանջել:

Այսպիսով, քրիստոնեայ ժողովուրդները պէտք է դուրս գային Թուրքիայից, մնալը վտանգաւոր էր, Մուսթաֆա Քեմալը որոշել էր երկիրը վերջնականապէս մաքրել «անհաւատ» ժողովուրդներից:

1922 թ. Սեպտեմբերին թուրքերը աւերում, հրկիզում են Իզմիր քաղաքը:

Յոյները հայերի հետ միասին, յոյն զինուորների ուղեկցութեամբ, անցնում են Յունաստան:

Կիլիկիայից, Անատոլիայից, գաղթական հայերը, տարբեր ուղղութիւններով, դուրս են գալիս իրենց պապական օճախներից եւ վերաբնակւում տարբեր երկրներում:

Էլլադան գրկաբաց է ընդունում հայ գաղթականներին: Նրանք հիմնականում հաստատւում են Սելանիք, Դրամա, Քավալա, Սերեզ եւ մայրաքաղաք՝ Աթէնք քաղաքներում:

Յունական կառավարութիւնը, Աթէնքի «Ֆիքս» գերմանական փաբրիքայի շրջապատի ազատ տարածութիւնը տրամադրում է հայ եւ յոյն գաղթականներին: Թւով 10-20 հազար գաղթականներ տեղաւորւում են այնտեղ:

Այդ փաբրիքայի անունով թաղը կոչւում են «Ֆիքս»: «Ֆիքս»ը իր գոյութեան առաջին օրուանից ունեցել է եկեղեցի, թաղային խորհուրդ եւ հոգեւոր հովիւ, որոնք ջանացել են օգտակար լինել ժողովրդին:

«Ֆիքս»ը կոչւում էր նաեւ «Տուրղութի» իսկ Ատանայի թրքախօս հայերը «Տոնուզ Տամը» էին ասում, որ խոզաբուծարան է նշանակում:

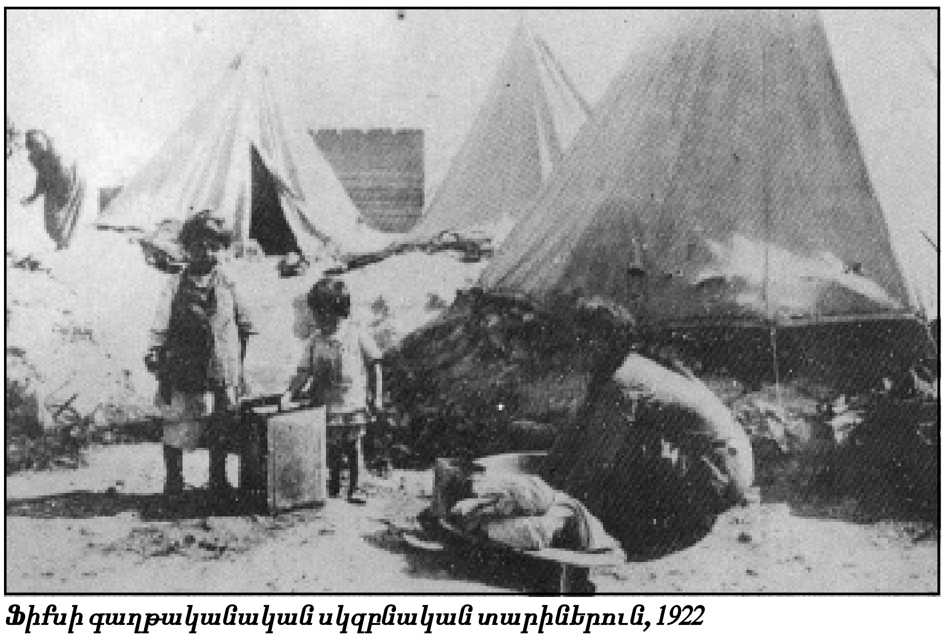

Ֆիխի գաղթականական սկզբնական տարիներուն, 1922

Այստեղ յոյները ժամանակին խոզեր են արածել: Գաղթականները իրենց հնարաւորութեան սահման ներում, կառուցում են փոքրիկ փայտաշէն թիթեղածածկ խրճիթներ, եկեղեցի, ազգային վարժարան:

1922 թ. յունահայ թեմակալ Առաջնորդ Տ. Կարապետ Ս. Արքեպս. Մազլըմեանի օծումով, նորակառոյց եկեղեցին ի պատիւ Մշոյ Սուլթան Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ, եւ անձամբ մշեցի սրբազան հօր, կոչւում են «Ֆիքս»ի Ս. Կարապետ եկեղեցի:

Եկեղեցին ունեցել է դպրոց, մանկապարտէզ, աշակերտութեան գրօսանքի բակ, հայ արիներու հաւաքատեղ, եւայլն:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ, եկեղեցին չեն կարողանում պահել (արտօնագիր չի լինում) եւ 1969 թ. քանդւում է:

Այս եկեղեցում 1943 թ. Սրբազան Մազլըմեանի ձեռամբ տեղի է ունեցել Վազգէ Ա. Կաթողիկոսի քահանական օծումը:

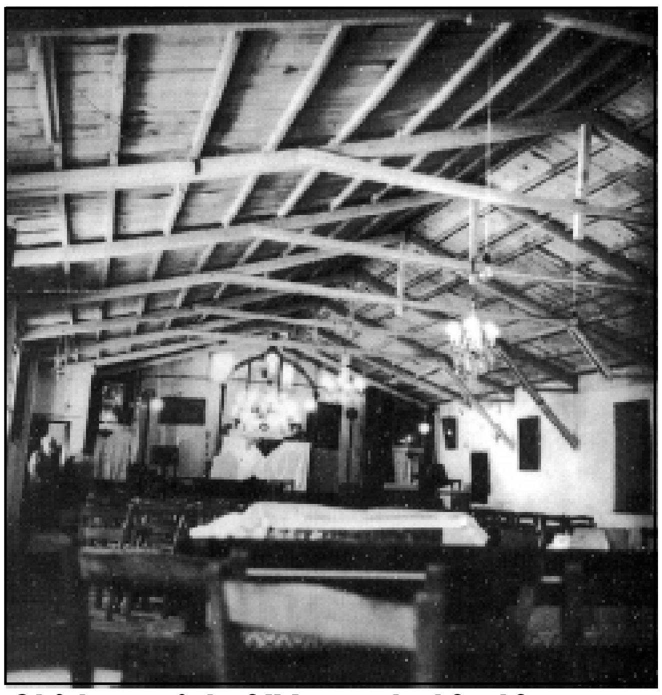

Ֆիխի պատմական Ս. Կարապետ հնաշէն եկեղեցւոյ ներքնամասը եւ խորանը, 1922

Եկեղեցին ունեցել է Տիկնանց Մարմին, ժրաջան եւ նուիրեալ տիկիններից կազմուած:

Հիւղակներից էր բաղկացած «Ֆիքս»ի գաղթօճախը, նեղ ու մութ արահետներով, կողք կողքի փոքրիկ ու փլփլուած խրճիթներով:

Ֆիքսեցիները ապրում էին խաղաղ, համերաշխ, ուրախ, հայկական աւանդական սովորութիւններով: Ընթրիքը կամ ճաշը ընտանեօք անցկացնում էին սենեակի մէջտեղը գետեղուած ցածկեկ «սուփրայի» շուրջը, ծնկածալ, իսկ գիշերը նոյն սենեակը ամբողջութեամբ անկողիններով էր ծածկւում: Այստեղ հայերը եւ յոյները իրար հետ խօսում էին թրքերէն:

Բացի ազգային վարժարնից թաղում կար կաթոլիկական եկեղեցի եւ ժողովարան:

Իւրայատուկ էր գաղթականների կոլորիտը, հումորը, անպակաս էր նրանց կենցաղից, շատ էին սիրում կատակներ անել, սրախօսել, անեկտոտներ պատմել:

Եղեռնից «խփնուած» անվանս ու բարի ֆիքսեցիներ՝ Կամաւորը, Վարդեվարը, Կիւտուկ Խորէնը, յոյն «Միստիրիոն», Թոփալ Հայկանուշը եւ ուրիշներ, իրենց իւրայատուկ կատակներով ու հետաքրքիր զրոյցներով, զուարճացնում էին յուսահատ գաղթականներին:

Թաղը ունէր իր հսկայական շուկան, բազմաթիւ խանութներով, որ ձգւում էր մի երկար փողոցի ուղղութեամբ, հասնելով համարեա քաղաքի գլխաւոր մայրուղին՝ (Սինգրու):

Երեկոները, յոգնած, աշխատանքից յետոյ, ֆիքսեցիները իրենց հանգիստը անցկացնում էին թաղի սրճարաններում, որտեղ զրուցում էին հին ու նոր հարցերի շուրջ, յիշում իրենց անցած, երազ դարձած, լաւ օրերը:

Մարդաշատ էր լինում Անրէասի եւ «Կիւտուկ Աւետիսի» սրճարանները, որտեղ, իրենց գեղեցիկ ձայնով ու նուագող ժողովրդին ուրախացնում էին «Քեազիմ»ը եւ «Բիւբուլը»:

Շար.ը էջ 17

Հայկական Պարի
Դասընթացքներ

Տեղի պիտի ունենայ ամէն Շաբաթ
կեսօրէ ետք ժամը 3:00էն
մինչեւ ժամը 5:00

Ղեկավարութեամբ Պարուսոյց՝
Օր. Ալին Պօղարեանի

Անոնք որ հետաքրքրուած են եւ կ'ուզեն մաս կազմել
կրնան անձամբ ներկայանալ ամէն Շաբաթ օրերը,
կամ հեռաձայնել հետեւեալ թիւին՝ (626) 398-0506
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave., Pasadena

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԷԼԼԱԴԱ ՔԱՂԱՔԻ «ՖԻՔՍ»Ի ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ

Շարունակուած էջ 16-էն

«Կիւտիւկ Աւետիսը» հաճընցի գաճաճ մարդ էր, աթոռին նստելիս ոտքերը գետին չէին հասնում, հարուստ էր, պատերազմի ժամանակ սպաննեցին:

Աթէնքի ամենայայտնի անուշավաճառները եղբայրներ՝ Կարապետ եւ Սողոմոն Թաքէսեաններն էին: Թաքեսեանները իմ մօրեղբայներն էին, գաղթել էին Կուլինա, Քիւթահիա քաղաքից (Կոմիտասի ծննդավայրն է): Յոյները անուշեղէն շատ են սիրում, եղբայրները, որոնց «Մերակլի» էին կոչում, մեծ համբաւ ունեցան Աթէնքում: Արաղացը եւ փուռերը հաճընցի Ոգեանների տնօրէնութեան տակ էր:

1921 թ. Կիլիկիայի դատարկումից յետոյ, մեծ թւով հաճընցիներ ապաստան են գտնում Աթէնք: «Ֆիքս»ի եւ «Քոքինեիայի» մէջ ապրել են 2000-է աւելի հաճընցիներ, որոնց հետ նաեւ հերոս հրամանտար՝ Արամ Կայծակը:

Այս հերոսի հեղինակութիւնը թէ յունական եւ թէ հայկական շրջանակներում շատ մեծ էր:

Արամ Կայծակը Զմիւռնիայի (Իզմիր) կռիւներին Հելլէն բանակի կողքին, հազարապետի կռուել է Քեմալի դէմ:

Յետագայում նա հաստատուում է «Ֆիքս», ուր նուիրումով ծառայում է իր ժողովրդին: Արամը 1944 թ. Օգոստոսի դաւադիրների կողմից զոհւում է Հիւսիսային Յունաստանում:

Գեղեցիկ էր Աթէնքի ծովափը, Էգէեան ծովը աշխարհի ամենագեղեցիկ, ամենամաքուր ծովերից է, շրջապատուած գեղեցիկ անտառներով ու ցիտրուսային ծառերով:

Կառավարութիւնը թաղին կից՝ մանկական այգում, կառուցել էր մի հսկայական լողաւազան, երեխաների հմար, որ ջուրը անմիջապէս լցւում էր ծովից:

Զուարճալի էր նաեւ թաղից ոչ հեռու գտնուող՝ թագաւորական այգին (Զափիոն) որտեղ գործում էր ժամանակից կինոթատրոն՝ ամառային եւ փակ դահլիճներով:

Այգին շատ գեղեցիկ էր, հնաւուրց ծառերով, գոյնզգոյն ծաղիկներով, շատրուաններով, փոքրիկ լճակով, որտեղ լողում էին զանազան կարապներ: Կային նաեւ արգելափակուած կենդանիներ:

«Ֆիքս»ի սկաուտական խմբերի հաւաքատեղը կաթոլիկների դպրոցի բակն էր:

Գաղութը ունէր երկու խումբ՝ ա) թիւ 23րդ Աթէնքի սկաուտական խումբ, խմբապետ՝ Լեւոն Գայեան: բ) թիւ 56րդ Աթէնքի սկաուտական խումբ՝ խմբապետ՝ Պօղոս Պօղոսեան:

Այս կազմակերպութիւնները մեծ ազգօգուտ աշխատանք էին կատարում մատաղ սերնդին ազգային ոգով դաստիարակելու համար:

Գաղութը նաեւ ունէր ազգային ֆուտպոլի խումբ, խաղադաշտ (Ֆինիքիա), խաղի ժամանակ ֆուտպոլիստները նստում էին իրենց բերած աթոռների կամ քարերի վրայ:

«Գագոզ»ի գործով զբաղւում էր հանրաճանաչ Լութֆիկը (Մատամ Թոմ-Թոմ):

Հայրենադարձութիւնից յետոյ, «Ֆիքս»ի լաւագոյն վարպետներ՝ Յարութիւն Քեհեանը, եղբայրներ՝ Մանուկ եւ Յարութիւն Սեմէրճեանները, Յակոբ Ջուլֆայեանը (Սինկա), լիբանանահայեր Հայկ Կարմիրեանը (Հաճի), Քաջար Փոլանդեանը եւ ուրիշներ, նոր թափ հաղորդեցին սպորտի այս ձեւի զարգացմանը Հայաստանում: «Ֆիքս»ում էր հրատարակւում ամենօրեայ «Նոր Կեանք» եւ «Ազատ Օր» հայկական թերթերը:

1940 թ. մութ ամպերով պատուեց Էլլադայի երկնակամարը: Սկսուեց իտալական պատերազմը, որին յաջորդեց գերմանական ներխուժումը: Հիւանդութիւն, էպիտեմիա, սով, ճանապարհները փակուեցին, խանութները դատարկ, ազատ վաճառը վերացաւ, «քոփոններով» եգիպտացորենի հաց էին տալիս, ժողովուրդը կոտորւում էր, քաղաքում կատու շուն չէր մնացել, դիակները ուռած, փողոցներից հաւաքում տանում էին: Հարազատի մահուան դէպքում դիակը գաղտնի տանում թաղում էին, հասանելիքը ստանալու համար:

Անտանելի էր ֆաշիստների գազանային վերաբերմունքը ժողովրդի հետ: Նրանք ամէն ինչ անում էին ժողովրդին իրենց դէմ լարելու համար, դրանով իսկ նպաստում իրենց կործանմանը:

Եւ ահա կատարուեց անխուսափելին: Հայ կամաւորները, յոյն հայրենասէրների հետ բարձրացան մօտակայ լեռները, սկսուեց պայքար ֆաշիզմի դէմ:

Պայթում էին կամուրջները, գլորւում էին գնացքները, ծովափում եւ նաւահանգիստը պայթեցուած նաւերի կտորները հասնում էին մինչեւ «Ֆիքս»:

Իտալացիները չկարողացան մտնել Յունաստան, գերմանացիների արշաւն էլ այնքան յաջող չստացուեց, ինչպէս իրենք ծրագրած էին: Յոյն ժողովրդի հերոսական դիմադրութիւնը, Կրետէ կղզու պաշտպանութիւնը, խախտեց ֆաշիստների ծրագրած «Կայծակային Ներխուժումը»:

«Բարբարոս» պլանով, նախատեսուած էր Սովետների վրայ յարձակուել Մայիսի 15ի, Յունաստանը եւ Հարաւ Սլավեան գրաւելուց յետոյ:

Ապրիլ 13ին գրաւեցին Բելգրադը, 23ին գերմանական դրօշը Ակրոպոլի վրայ էր: Ապրիլի 30ին «Բարբարոս»ը T-21 դիրեկտիւով տեղափոխուեց Յունիսի 20ին:

Այս չորս շաբաթը, որ ֆաշիստները կորցրեցին Բալկաններում, սառեցրեցին նրանց զինուորներին Մոսկուայի տակ:

Սա շատ կարեւոր փաստ է, որ նշւում է պատութեան էջ, որպէս III Ռեյխի պարտութեան հիմնական պատճառներից մէկը:

Ֆաշիզմի դէմ մղուած հերոսական պայքարում փառքով պսակուեցին հայ ժողովրդի զաւակների անունները, որոնք յոյն ժողովրդի հետ պայքարեցին Էլլադայի ազատութեան համար: Յիշարժան են ֆիքսեցիներ՝ Կիտէլեկեան Մուրատը, որ Հաճնի հերոսամարտում զոհուած Համբարձում եւ Տիգրան Կիտէլեկեանների շառավիղներից է, Մկրտչեան Յովհաննէսը (Եոհան), Տէրտէրեան Մուրատը (Արջ Մուրատ), Ղուկասեան Անդրանիկը, Կերտանեան Գրիգորը (Յերօ) եւ ուրիշներ:

Ֆիքսի հայ արիներու խումբը կեդրոնում խմբապետ՝ Պ. Պօղոսեան, ձախին առաջինը կանգնած եղբայրս՝ Գրիգոր Ճիգնեյեան, 1946

Օկուպացիայի տարիներին մասսայական դիզերսեան կասեցնելու համար, ֆաշիստները 1944 թ. Օգոստոսի 9ին շրջափակեցին «Ֆիքս»ը: Յայտարարուեց – Տղամարդիկ պէտք է ներկայանան ստուգման, չներկայացողները կը գնդակահարուեն:

Այդ օրը գերմանացիները հրկիզեցին «Ֆիքս»ը Օգոստոս ամիս, անտանելի շոգ, խրճիթները չորացած «չրայի» նման այրւում էին, ովքեր մնացել էին նկուղներում դուրս եկան եւ գնդակահարուեցին, իսկ դուրս չեկողները՝ այրուեցին: Ներկայացած հայերին եւ յոյներին, ստուգումներից յետոյ, լցեցին բեռնատար վակոններ եւ աւտոմավար զինուորների հսկողութեամբ ուղարկեցին Գերմանիա: Այդ գնացքի մէջ էր նաեւ հայրս՝ Ղազարոս Ճիգնեյեան:

Այդ օրը գնդակահարուեցին «Ֆիսք»ի ազգային ազատագրական շարժման ղեկավար հերոսներ՝ Վահրամ Սագայեանը (հայաստանցի) եւ թաղի սիրուած լուսանկարիչ՝ Ղալեասը (ասորի):

Գերիների մի մասը պատերազմից յետոյ, 1945 թ. Օգոստոսին վերադարձան Յունաստան: Նրանք տանջել էին Միւնիխի եւ Շտուտգարտի կոնց. ճամբարներում:

Պատերազմից յետոյ Յունաստանը չխաղաղուեց, սկսեցին քաղաքացիական խռովութիւններ մինչեւ 1947 թ.:

Հայրենադարձութիւնը յունահայերը ընդունեցին մեծ խանդավառութեամբ:

1946-47 թթ. Յունաստանից Հայաստան ներգաղթել են մօտ 8 կարաւան:

Այդ նուիրական գործի համար Յունաստան էին եկել Դանուշ Շահվերտեանը, Բաբգէն Աստուածատուրեանը եւ ուրիշներ:

1946-47 թթ. «Ֆիքս»ից «Տրանսիլվանիա» եւ «Ջուկոտկա» նաւերով հայերը ներգաղթեցին Հայաստան:

Դատարկուեց պատմական «Ֆիքս»ը ինչինչ պատճառներով, փոքրաթիւ հայեր մնացին այնտեղ: Փոխել են «Ֆիքս»ի անունը, այժմ կոչւում են «Նէոս Քոսմա»:

Հայրենադարձութիւնից յետոյ յոյները մեծ շնորհակալական գործ են կատարել, «Ֆիքս»ի թաղային այգու մէջ կանգնեցրել են մի մեծ զանգակ, որ իր հնչիւն ղօղանջով միշտ թարմ է պահելու 1915-23 թթ. զոհուած անմեղ մեր հայրենակիցների անմահ յիշատակը:

Նոյն այգում զետեղել են մի մեծ ժայռաբեկոր յուշարձան, նուիրուած հայ-յոյն բարեկամութեանը:

MELODY INTERNATIONAL MUSIC SCHOOL Inc.
ՄԵԼՈՏԻ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ
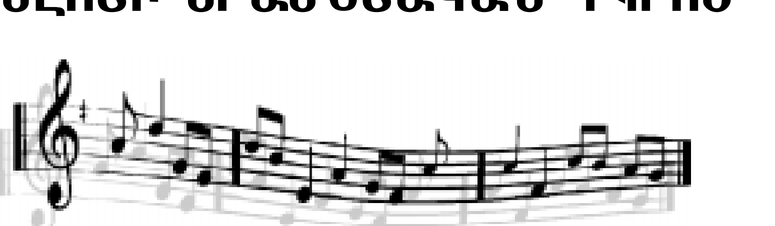
Join Our New Music School in Pasadena
By Experineced & Educated Teachers

Piano, Keyboard, Violin, Viola, Vocals, Singing, Guitar, Bass, Flute, Duduk, Drums & Percussion lessons for all ages and levels
Professional Digital Recording studio
for all your audio recording needs

1060 N. Allen Ave. #D Pasadena, CA 91104
Phones: (626) 797-8867 & (818) 599-1606
and
334 N. Central Avenue Unit 202
Glendale, CA 91203
Phones: (818) 244-8244 & (818) 599-1606
Visit us at: www.musiclessons4u.com

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԼԵՒՈՆ ԱՐՈՆԵԱՆԸ ՄՈՐԵԼԻԱ-ԼԻՆԱՐԵՍ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ԱՌԱՋԱՏԱՐՆԵՐԻ ԽՄԲՈՒՄ Է

Հայաստանի գրոսմայստեր Լեւոն Արոնեանը սեւ ֆիգուրներով փայլուն յաղթանակ է տարել ուկրանացի Վասիլի Իվանչուկի նկատմամբ Մեքսիկայում ընթացող Մորելիա-Լինարես մրցաշարի 4-րդ փուլում եւ, վաստակելով 2,5 միաւոր, 4-րդ փուլից յետոյ բուլղարացի Վեսելին Տոպալովի եւ հնդկաստանցի Վիշվանաթան Անանդի հետ 2,5-ական միաւորով գլխաւորում է մրցաշարային աղիւսակը:

Մրցաշարի 4-րդ փուլի միւս պարտիաներում Վ. Անանդը ոչ-ոքի է խաղացել Ատրպէյճանի գրոսմայստեր Թեյմուր Ռաջաբովի հետ, Ալեքսեյ Շիրովը՝ Սպանիայից, յաղթել է Վ. Տոպալովին, իսկ նորվեգացի Մագնուս Կառլսենը ոչ-ոքի է խաղացել հունգարացի Պետեր Լեկոյի հետ: Ա. Շիրովը եւ Պ. Լեկոն ունեն 2-ական միաւոր, իսկ Մ. Կառլսենը, Վ. Իվանչուկը եւ Թ. Ռաջաբովը՝1,5-ական:-0-/18/ Մեքսիկայում ընթացող Մորելիա-Լինարես մրցաշարի 4-րդ փուլում եւ, վաստակելով 2,5 միաւոր, 4-րդ փուլից յետոյ բուլղարացի Վեսելին Տոպալովի եւ հնդկաստանցի Վիշվանաթան Անանդի հետ 2,5-ական միաւորով գլխաւորում է մրցաշարային աղիւսակը:

Մրցաշարի 4-րդ փուլի միւս պարտիաներում Վ. Անանդը ոչ-ոքի է խաղացել Ատրպէյճանի գրոսմայստեր Թեյմուր Ռաջաբովի հետ, Ալեքսեյ Շիրովը՝ Սպանիայից, յաղթել է Վ. Տոպալովին, իսկ նորվեգացի Մագնուս Կառլսենը ոչ-ոքի է խաղացել հունգարացի Պետեր Լեկոյի հետ: Ա. Շիրովը եւ Պ. Լեկոն ունեն 2-ական միաւոր, իսկ Մ. Կառլսենը, Վ. Իվանչուկը եւ Թ. Ռաջաբովը՝1,5-ական:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝ Փորձառու բժիշկ
Արթին Սաղրեանի
Փասատինայի մէջ
Ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն
մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104
Հեռախօս (818) 434–8118
միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.
-Մարմնային քրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան գերճնշում, շաքարախտ, ազմա, եւայլն:
- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալքոլ, թմրադեղեր, եւայլն:
- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անքնութիւն, եւայլն:
- Մանուկներու յատուկ վիճակներ -ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, եւայլն:
- Ուսումնական եւ սքորթային բարելաւում

Հայ Թելեժամը Կը Վերադառնայ
18ը Ալիքի Վրայ
Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ, այլ Օրուան 24 ժամերը

Շաբաթը 7 օր անվճար
Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու – 40 Ցաւելեալ ալիքներ

Ցաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել
Հայկական Թելեժամ (818) 982–2400

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Մարտ 1	Comedy Night
Մարտ 23	Զատկուայ Տօնակատարութիւն
Ապրիլ 5	Spanish Night
Ապրիլ 26	Las Vegas Trip
Մայիս 11	Մայրերու Օրուայ նախաճաշ
Յունիս 14	Հայրերու Օր
Օգոստոս 10	Հանգանակային ճաշկերոյթ «Մասիս» շաբաթաթերթի
Հոկտեմբեր 4	Հ.Մ.Մ.ի Տարեկան Պարահանդէս
Դեկտեմբեր 31	Նոր Տարուայ Խրախճանք

ՖՈՒՏԲՈԼԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԽՄԲԻ 2008Թ. ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵԼՈՒ ԵՆ 8 ԱԿՈՒՄԲՆԵՐ

Արդէն վստահօրէն կարելի է ասել, որ ֆուտբոլի Հայաստանի բարձրագոյն խմբի 2008թ. առաջնութեանը մասնակցելու են 8 ակումբներ եւ մասնակիցների թիւը կրկին չի աւելանայ:

Ներքին առաջնութիւնում ունենալով ընդամէնը 8 խումբեր՝ իւրաքանչիւր մրցաշրջանից առաջ մեր ֆուտբոլային հասարակութիւնը անհամբերութեամբ սպասում է նոր խումբերի ի յայտ գալուն, սակայն վերջին տարիներին ակումբները հիմնականում լուծարւում են, քան աւելանում:

Այս տարի եւս ախոյեանութեան համար կը պայքարեն 8 խումբեր, սակայն ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ այդ պայքարը իրականում ընթանալու է միայն «Փիւնիկի», «Բանանցի» եւ «Միկայի» միջեւ:

Եթէ մեր բարձրագոյն խմբի մասնակիցների քանակը համեմատենք եւրոպական միւս երկրների հետ, ապա կը պարզուի, որ Հայաստանը այս ցուցանիշով չի գերազանցում ոչ երկրի: Միայն Անդորրայի առաջնութիւնն է անցկացւում 8 խումբերի մասնակցութեամբ, իսկ մնացած բոլոր երկրներում առաջնութիւնները անցկացւում են 8-10 խումբերի պայքարում:

Օրինակ՝ 2010թ. աշխարհի առաջնութեան ընտրական փուլում Հայաստանի մրցակից Բոսնիայի առաջնութեանը մասնակցում են 16 խումբեր, իսկ Էստոնիայի առաջնութիւնում հանդէս են գալիս 10 ակումբներ: Աւելորդ է նշել Բելգիայի, Թուրքիայի եւ Սպանիայի առաջնութիւնների մասին, որոնք համարւում են առաջատարներ եւրոպական ֆուտբոլում:

Հարեւան Ատրպէյճանի եւ Վրաստանի առաջնութիւնները եւս մասնակիցների քանակով գերազանցում են Հայաստանին: Ատրպէյճանի առաջնութիւնում հանդէս են գալիս 14 խումբեր: Դրանց մեծ մասը ներկայացնում են մարզերը: Նոյնքան խումբ է մասնակցում նաեւ Վրաստանի առաջնութեանը:

Թէ Ատրպէյճանում, թէ Վրաստանում մեծ ուշադրութիւն է դարձւում մարզային ֆուտբոլի վրայ եւ գրեթէ բոլոր մարզերի ղեկավարները աջակցում են տեղի թիմերին՝ ապահովելով անհրաժեշտ միջոցներ պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլի մրցումներին մասնակցելու համար: Իսկ Հայաստանի առաջնութիւնում ոչ երեւանեան խումբեր են միայն Կապանի «Գանձասարը» եւ Գիւմրիի «Շիրակը»: «Գանձասարը» այսօր ֆինանսական խնդիրներ չունի, քանի որ ակումբը հովանաւորում է Կապանում գործող պղնձամոլիբդենային գործարանը, իսկ «Շիրակը» անկախացած Հայաստանում միշտ հովանաւորել է գիւմրեցի գործարար Գառնիկ Խաչատրեանը: Իսկ միւս քաղաքներում այսօր ակումբներ չկան: Օրինակ, Վանաձորի «Լոռին», որը մեծ պատմութիւն ունէր արդէն մի քանի տարի է չի գործում: Նոյնը կարելի է ասել Աբովեանի «Կոտայքի» մասին, որ խորհրդային տարիներին «Արարատի» յետոյ 2-րդ ակումբն էր Հայաստանում եւ մեծ թուով կադրեր էր տալիս:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

«Մասիս» շաբաթաթերթը, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը, Հ.Մ.Մ.ը եւ յարակից Տիկնանց Միութիւնները կը շնորհաւորեն Տէր եւ Տիկ. Ժագ եւ Արմինէ Գազանճեանները, առջինեկ աղջիկ զաւակով բախտաւորուելուն առիթով: Այս առթիւ մեր ջերմ շնորհաւորանքները կը յայտնենք նորածինի մեծ ծնողաց՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աջապահեաններուն:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը կը շնորհաւորէ իր անդամներէն՝ Տէր եւ Տիկ. Երուանդ եւ Անիթա Իգնատոսեանները, երկուորեակ զաւակներով բախտաւորուելուն բարեբաստիկ առիթով: Այս առիթով կը շնորհաւորենք նաեւ երկուորեակներուն մեծ ծնողները՝ Տէր եւ Տիկ. Սարգիս եւ Արփինէ Իգնատոսեանները:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Մ. կը շնորհաւորէ իր մարզական պատասխանատուներէն՝ Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Անահիտ Քէօշկէրեանները, աղջիկ զաւակով բախտաւորուելուն ուրախ առիթով:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկ. Խաչիկ եւ Ջելա Գարակէօզեանները վերջերս բախտաւորուած են աղջիկ զաւակով մը եւ զայն անուանած Փաթիլ:

Կը շնորհաւորենք նորածինն ու ծնողները, մասնաւորաբար մեծ հայրն ու մեծ մայրը՝ Տօքթ. Սարգիս եւ փրոֆ. Սիլվա Գարայեանն ու Տիկ. Անահիտ Գարակէօզեանն եւ համայն պարագաները:

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկ. Ժագ եւ Արմինէ Գալանճեանի աղջիկ զաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնէ նորածինի ծնողքին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մեծ հօր եւ մեծ մօր՝ Տէր եւ Տիկին Վահէ եւ Մարօ Աջապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի $100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ՄԱՀԱԶԴ

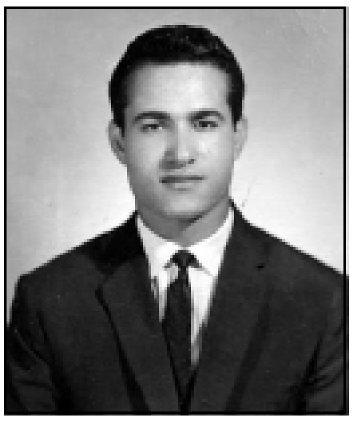

ՅԱՐՈՒԹ ՆՈՐՈՅԵԱՆ
(1944-2008)

Ցաւով կը գուժենք մահը մեր հարազատ եղբօր եւ ամուսինին Յարութ Նորոյեանին, որ պատահեցաւ Կիրակի, 17 Փետրուար 2008ի առաւօտեան ժամը 10ին St. Vincent հիւանդանոցին մէջ, Լոս Անճելըս, յետ կարճատեւ հիւանդութեան:

Թաղման կարգը տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ 22 Փետրուար 2008ին, կէսօրէ ետք ժամը 1:30ին, որմէ ետք մարմինը պիտի տեղափոխուի Hollywood Hill Barbank գերեզմանատունը ժամը 2:30ին:

Սգակիրներ՝

Այրին՝ Տիկ. Maya (Mkolajczyk) Նորոյեան

Քոյրը՝ Օր. Կիւլէն Նորոյեան

եւ համայն Իւրնէշլեան, Փամպուքեան, Գափլանեան, Եղիայեան, Գասպարեան եւ Ալէքսանեան ընտանիքներ:

ՍCLA-Ի ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԸ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄՈՒՍԱ ԼԵՐԱՆ, ՔԵՍԱՊԻ ԵՒ ՏԷՕՐԹ-ԵՕԼԻ

Շարունակուած էջ 6-էն

դոկտ. Հրայր Աթիկեան (Քեսապի Կրթասիրաց) Մուսա Տաղի եւ Քեսապի բարբառներէն կարճ ընթերցումներ եւ բացատրութիւններ պիտի ներկայացնեն:

Յետմիջօրէի առաջին նիստին, տիկ. Սոնա Զէյթլեան (Լոս Անճելըս) պիտի ներկայացնէ Մուսա Տաղի բանահիւսութեան շուրջ իր հետազօտութեան արդիւնքները: Պրն. Արա Սողոմոնեան (տոքթորական թեկնածու, UCLA) որ 1930-ական թուականներուն «Մուսա Տաղի քառասուն օրերը» վէպը ֆիլմի վերածելու ծրագրին սկզբնաղբիւրները պրպտած է, հոլիվուտեան գրաքննութեան այդ նմոյշին քիչ ծանօթ երեսակն երը պիտի ներկայացնէ: Իր կարգին, տոքթ. Քիթ Ուոթընփօ (Քալիֆորնիոյ համալսարան, Տէյվիս) պիտի կեդրոնանայ Ալեքսանտրէթի սանճագի 1930-ական թուականներուն ճգնաժամին հանդէպ հայերու եւ ալաուիներու հակազդեցութեան վրայ:

Վերջին նիստին, դոկտ. Հրանտ Խաչատուրեան (Սթէնֆըրտ համալսարան) պիտի խօսի մշակոյթի եւ անհատականութեան յարաբերութեան մասին, իբրեւ հիմք ընդունելով Այնճարի մէջ կատարած իր դաշտային աշխատանքը: Վահրամ Շէմմասեան յայտագիրը պիտի եզրափակէ Թուրքիոյ մէջ մնացած միակ հայկական գիւղին՝ Մուսա Լերան Վագըֆի (Սամանտաղ) համառօտ ներկայացումով: Ինչպէս նախորդ առիթներուն, տէր եւ տիկ. Ռիչըրտ եւ Աննա Ղլիզապէթ Ղլպրեխթ (Տէյվիս, Քալիֆորնիա) գիտաժողովին նիւթին նուիրուած լուսանկարչական ցուցահանդէս մը պիտի ներկայացնեն:

Գիտաժողովին մուտքը ազատ է: Ինքնաշարժները կարելի է կայանել UCLA համալսարանի Parking Structure 3-ին մէջ (մուտքը՝ Հիլկարտ պողոտայէն, Սընսէթ Պուվըրտի մօտերը _ Hilgard and Sunset), վճարելով 8.00 տոլարի սակ մը լման օրուան համար: Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հաճեցէք գրել փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեանին՝ Hovannis@history.ucla.edu հասցէին:

ԱՐԻՍՏԱԿԷՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԼԱՍՏԻՎԵՐՏՑԻ ԵՒ ԻՐ «ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ» ԳԻՐՔԸ

Շարունակուած էջ 13-էն

Միւս կողմէ, Լաստիվերտցին շատ զգացական կերպով ու ընդարձակօրէն կը գրէ Թուրքերու վայրագութեանց մասին, ըսելով թէ երբ անոնք քաղաք մը կը մտնէին, Արծն, Կարին կամ Անի, «քաղաքները կ'աւերէին, տուները կ'այրէին, ապարանքները հնոցներու կը վերածէին եւ արքայաշէն դահլիճները՝ մոխիրի: Այրեր հրապարակներու վրայ կը կոտորուէին, կիներ գերութեան կը տարուէին, երախաներ ժայռերուն դէմ կը զարնէին: Իրենք յոգնեցան, բայց անոնց սիրտը խղճմտանք չունեցաւ»: Արիստակէս միակն է հայ պատմիչներուն մէջ որ աւանդած է մեզի Սելճուքեան Թուրքերու սարսափազդու արհաւիրքներու մասին, ու այդ պատճառով ան կը մնայ ամենէն վաւերագրական գործը հայ պատմագրութեան մէջ, ու Լաստիվերտցին ալ՝ որպէս ականատես եւ ստուգապատում պատմիչ:

Թոնդրակեան Աղանդաւորներ

Արիստակէս իր Պատմութեան 22րդ եւ 23րդ գլուխները յատկացուցած է Թոնդրակեան աղանդաւորներու տարածման ի Հայաստան ու ցոյց տուած անոնց բերած վտանգը հայ ժողովուրդին, որուն յարած էին նոյնիսկ հոգեւորականներ եւ հայ ազնուականներ: Ան կը յիշատակէ Հարք եւ Մանանաղի գաւառներու դէպքերը Հայոց Սարգիս Սեւանցի Կաթողիկոսին օրով (992-1019): Կուտայ անունը աղանդաւոր Յակոբ եպիսկոպոսի մը որ վարակուած էր «պիղծ ուսմունքով», եւ կը ջանար իրեն ենթարկել քահանաները որոնք տակաւին Հայ Եկեղեցւոյ ուղղափառ դաւանանքը կը պահէին:

Հայեր հալածեցին Յակոբը որ իսկոյն Կ. Պոլիս փախաւ, ուր եւս յոյներ չընդունեցին զինք որպէս աղանդաւոր, ու ետ Հայաստան վռնտեցին: Թոնդրակ գիւղին մէջ կարճատեն մը ապրելով, Յակոբ եպիսկոպոս մեռաւ: Սակայն, կ'ըսէ Արիստակէս, Յակոբի հետեւորդներէն Տուծիկ անուն աբեղայ մը, մի քանի կիներու միջոցաւ, շարունակեց տարածել Թոնդրակեան աղանդը Հայաստանի մէջ: Սա եւս Հայ Եկեղեցւոյ պատիժներուն ենթարկուեցաւ: Թոնդրակեան եւ Մծղնէական աղանդաւորները «Եկեղեցին եւ անոր կանոնները ամենեւին չէին ընդունիր. ո՛չ մկրտութիւնը, ո՛չ պատարագի մեծ ու ահաւոր խորհուրդը, ո՛չ խաչը եւ ո՛չ ալ պահեցողութեան կարգը»:

Յիշատակարան

Արիստակէս Լաստիվերտցի իր երկի վերջաւորութեան ունի երկար եւ բովանդակալից Յիշատակարան մը, որ ինքնին «Ողբ» մըն է, գրքին մէջ երեւցող ահաւոր վիճակը ողբերգող: Ցիրաւի կարելի է զայն նկատել խտացեալ եւ կրկնուած ամփոփումը այն պատահարներու մասին զորս գրի առած է ընդարձակօրէն նախորդող գլուխներուն մէջ: Հոն կայ սակայն կարեւոր թուական մը՝ 482 Հայոց Թուականը (1033 թ. Քրիստոսի), որմէ «մինչեւ ցայժմ՝ ուխտ սրբութեան եւ կարգ եկեղեցւոյ քայքայեալ ապականեցան», կ'ըսէ, ընդգրկելով 38 տարուան շրջան մը: Այս է այդ փոքր հատուածին աշխար-հաբար թարգմանութիւնը.

«Սրբութեան ուխտը եւ եկեղեցւոյ կարգը քայքայուեցան ու ապականեցան: Ու չլսեցինք խաղաղութեան եւ կամ բարիքի աւետիսը հաղորդող ոչ մէկ լուր: Թագաւորներու եւ իշխաններու անունով ոչ մէկ արձան կանգնեցաւ: Եւ ոչ այդ միայն, այլ նաեւ կրօնաւորները չկարողացան դիմադրել պատերազմող դեւերուն, այլ տկարացած ու անզօր դարձած, անժուժկալ եւ կամակոր, թշնամիին ձեռքը ինկան, որու հետեւանքով երկիրը մեծ խռովութեամբ եւ բարկութեամբ ջլատուեցաւ: Մեր երկրին խաւարումը ճշմարիտ մարգարէութեամբ հաստատուեցաւ, որովհետեւ անկէ ետք թշնամիներ յարձակեցան մեր վրայ եւ մեզի սուգի եւ տրտմութեան զգեստներ հագուեցուցին, աշխարհէն վերցնելով ուրախութիւնը»:

«ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔԻ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ» ԳՐՔԻ ՇՆՈՐՀԱՆԴԷՍ

Շարունակուած էջ 15-էն

Աւարայրի յաղթանակի տօնահանդէսը շարունակուեցաւ Դաւիթ Բէկ օփերայի՝ Գուսանի երգով, կատարողութեամբ Ռազմիկ Մանսուրեանի եւ դաշնակի ընկերակցութեամբ փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեանի:

Այս առթիւ, Թեմիս Բարեխնամ Առաջնորդը ողջունեց ներկայութիւնը Հայաստանի գլխաւոր հիւպատոս՝ մեծայարգ Տիար Արմէն Լիլոյեանի եւ իր անձնակազմին, Գանատայի թեմի երիտասարդ եւ կորովի առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Բագրատ Եպս. Գալստանեանին, որ հիւրաբար քաղաքս կը գտնուէր, ինչպէս նաեւ Արցախի թեմի Գանձասարի հովիւ՝ Տ. Յովհաննէս Քհնյ. Յովհաննիսեանին:

Ապա բեմ հրաւիրուեցաւ Գանատայի թեմի առաջնորդը՝ որ իր փակման խօսքին մէջ իր գոհունակութիւնը յայտնեց հոծ բազմութեան որ եկած էին հաւատքով՝ ո՛չ միայն հաղորդուելու Վարդանանցի Խորհուրդով, այլ նաեւ մեր սուրբ հոգեւոր գրականութիւնը ունկնդրելու եւ ըմբոշխնելու Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութեամբ: Առաջնորդ Սրբազանը մեծապէս գնահատեց Տօքթ. Մեսրոպեանի բանախօսութիւնը, ելոյթ ունեցող բոլոր արուեստագէտները, ինչպէս նաեւ օրուան հանդիսավարի ճարտար կատարողութիւնը: Ան իր գնահատանքը յայտնեց նաեւ գիրքի հրատարակիչներուն եւ խմբագրողներուն՝ Բրշ. Տօքթ. Սարգիս Սրկ. Մեսրոպեանին, Բրշ. Հրայր Սրկ. Նալպանտեանին եւ Նահապետ Մելքոնեանին:

Եզրափակելով իր խօսքը ան յիշեց թէ «Աւարայրի նախօրեակին երբ իւրաքանչիւր զինուոր կը հաղորդուէր Քրիստոսի մարմինով եւ արիւնով, ըստ Եղիշէ Պատմիչի «ամէն մէկ զինուոր մէկ մէկ եկեղեցի դարձած էին», իմ մաղթանքս է, որ դուք ալ որպէս հաւատացեալներ Առաքելական Սուրբ եկեղեցւոյ, Վարդանանցի այսօրուան այս գեղեցիկ խորհուրդով հաղորդուելէ ետք, որպէս մէկ մէկ եկեղեցի դարձած, հաւատքով աւելի զօրացած մեկնինք այստեղէն»:

Հանդիսութիւնը վերջ գտաւ Առաջնորդ Սրբազան հօր պահպանիչով:

Ինչպէս յայտարարուած էր, բոլոր ներկաներուն ձրիաբար բաժնուեցաւ Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն գիրքէն:

Յաւարտ յայտագրին տեղի ունեցաւ նաեւ պատշաճ հիւրասիրութիւն: Վարդանանց Տօնակատարութիւնը հովանաւորած էին Լոս Անճելըսի Ս. Յակոբ Եկեղեցին, Գոսթա Մեսայի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, Լոս Անճելըսի Ս. Սարգիս եկեղեցին եւ Երուսաղէմի Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի Սանուց Միութիւնը:

Մեծ Պահքի այս օրերուն, երբ Արեւագալի արարողութիւններ կը կատարուին հայ եկեղեցիներէն ներս, երբ «...Ծագեա՛ ի հոգիս մեր զլոյս քո իմանալի» կ'երգեն հաւատացեալներ, միւս կողմէ... հեթանոսական աղբիւրէն «լոյս»ի շողեր ու ցոլքեր կ'իյնան հոգւոյն մէջ անոնց, որոնց միտքն ու հոգին տակաւ կը խարխափի պատմութեան էջերուն մէջ... հեթանոսական կարօտախտով:

Պօղոս Առաքեալ Կորնթացւոց իր թուղթին մէջ «զՔրիստոս՝ Աստուծոյ զօրութիւն եւ Աստուծոյ իմաստութիւն» կը կոչէ Փրկչին: Անոր՝ որ մեզի սորվեցուց ի՞նչպէս աղօթել, որուն ուղղափառ մեկնութեան համար լոյս տեսաւ Տէրունական Աղօթքի գիրքը, աւելի մօտ բերելու մեզի յաւերժական Լոյսին:

NOR SEROUNT TV LIVE
CHARTER CABLE CHANNEL 26 GLENDALE - BURBANK
EVERY THURSDAY 10.00 to 11.00 PM

Դիմեցէ՛ք Բժ. Դաւիթ Դաւթեանին

NewHope Bariatrics®

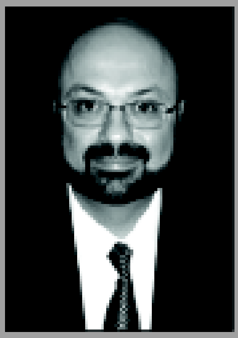

Բժ. Դաւիթ Դաւթեանը կը սեպուի LAPBAND-ի լաւագոյն մասնագէտ ռահվիրան որն ունի եզակի փորձառութիւնը եւ՝ իբրեւ մասնագէտ եւ՝ իբրեւ LapBand կրող անձ:

David G. Davtyan M.D., FACS, FICS,
Board Certified - American Board of Surgery, American Board of Bariatric Medicine
American Society for Metabolic and Bariatric Surgeons

110 Ֆունդ կշիռք կորսնցնելէն վերջ սկսեցի ինքզինքս բոլորովին նոր անձ մը տեսնալ: LapBand-ը եղաւ կեանքիս փրկութիւնը:
-- Տանիա Պ.

114 Ֆունդ կշիռ կորսնցնելը եւ հագուստեղենի 22 չափէն 4 չափին իջնալը, կեանքիս ամենէն յաճելի երեւոյթներէն մին եղած է, ԲԱՅՑ միայն մէկ ափսոսանք ունիմ՝ երանի աւելի կանուխէն LapBand ըլլայի:
-- Ռիմա Ք.

Յիշեցէք՝
Եթէ հոգնած էք նիհարնալու միջոցներ փորձելէն եւ որոնելէն
Եթէ հոգնած էք չնիհարնալու յուսախաբութենէն
Եթէ կ՛ուզէք՝ ՆԻՀԱՐՆԱԼ ԱՐԱԳ եւ ԸՆԴՄԻՇՏ
Եթէ կ՛ուզէք՝ ըլլալ ԱՌՈՂՋ եւ ԳԵՂԵՑԻԿ
Դիմեցէ՛ք Բժ. Դաւիթ Դաւթեանին

NewHope Bariatrics®

BEVERLY HILLS OFFICE
11847 Wilshire Blvd., Suite 200
Los Angeles , CA 90025
(310) 500-3750

GLENDALE OFFICE
1141 N. Brand Blvd., Suite 300
Glendale, CA 91202
(818) 546-1500

www.LapBandLA.com
www.NewHopeToday.com
Info@NewHopeToday.com